

Kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune 2013

Terje Blindheim, Arne Laugsand, Stefan Olberg,
Øivind Gammelmo og Kjell Magne Olsen

Ekstrakt

BioFokus har på oppdrag fra fylkesmannen i Hedmark supplert og oppdatert naturtypekartet i kommunen. Totalt 111 naturtype-lokaliteter er beskrevet og avgrenset. Disse fordeler seg på 29 lokaliteter med A-verdi, 64 med B-verdi og 18 med C-verdi.

Det er registrert totalt 60 rødlistearter i de registrerte naturtypelokalitetene. 31 nær truet (NT) og 22 sårbare (VU), 5 sterkt truet (EN), 1 i kategorien kritisk truet (CR) og 1 i kategorien datamangel (DD).

Nøkkelord

Hedmark
Stange
Naturtypekartlegging
Verdisetting
Rødlistearter

Omslag

FORSIDEBILDER

Øvre: *Kjempesoleie (Kjell.M. Olsen):*

Midtre: *Rik kulturlandskapssjø sør for Stange sentrum (Stefan Olberg)*

Nedre: *Flommark ved Mjøsa (Terje Blindheim):*

LAYOUT (OMSLAG)

Blindheim Grafisk

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-397-2

Biofokus-rapport 2014-30

Tittel

Kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune 2013

Forfattere

Terje Blindheim, Arne Laugsand, Stefan Olberg, Øivind Gammelmo og Kjell Magne Olsen

Dato

26.01.2015

Antall sider

69 sider

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder denne rapporten "levende" linker.

Referanse

Blindheim, T., Laugsand, A. Olberg, S., Gammelmo, Ø og Olsen, K.M. Kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune 2013. BioFokus-rapport 2014-30. Stiftelsen BioFokus. Oslo

Oppdragsgiver

Stange kommune og Fylkesmannen i Hedmark

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.

Andre BioFokus rapporter kan lastes ned fra:

<http://biolitt.biofokus.no/rapporter/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

Telefon 2295 8598

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Forord

På oppdrag fra Stange kommune og Fylkesmannen i Hedmark har BioFokus foretatt en kvalitetsikring og supplering av kommunens naturtypekart. Hans Chr. Gjerlaug har vært kontaktperson ved Fylkesmannen i Hedmark. Terje Blindheim har vært prosjektansvarlig for oppdragstaker. Rapporten og leveransen av data har blitt noe forsinket grunnet stort arbeidspress. Takk til Rune Solvang (Asplan viak) for oversendelse av diverse materiale knyttet til tidligere registreringer langs E6 og jernbanen. Bjørn Harald Larsen (MFU) har bidratt med oppklaringer i forbindelse med oppdatering av gamle kulturlandskapsdata i Stange og Romedal almenninger. Tom H. Hofton har bidratt med dokumentasjon for området Labbelva.

Prosjektet er gjennomført samtidig med kartlegging i Hamar (Reiso et al. 2014) og Løten (Blindheim et al. 2013).

Oslo, 26. januar 2015

Terje Blindheim

Langs Mjøsa nord i kommunen finnes langgrunne flompåvirkeder med en typisk sonering av mudderflater, strandeng, viersump og gråorskog. Foto: Terje Blindheim, BioFokus.

Sammendrag

BioFokus har i perioden august-oktober 2013 kartlagt naturtyper i Stange kommune. Enkelte naturtyper er også nykartlagt. Arbeidet er en videreføring og oppdatering av kummunens naturtypekartlegging (Borch og Skar 2004). I tillegg er data fra konsekvensutredninger gjennomført av Asplan viak, samt noen andre undersøkelser, inkludert i leveransen og rapportert i denne rapporten. Noen av disse lokalitetene har ikke vært i Naturbase tidligere, mens andre har vært der.

Totalt ble 111 lokaliteter avgrenset ved undersøkelsene i 2013. Av disse er 77 oppdateringer av tidligere naturtyper, hvor alle er oppdatert ved ny feltbefaring og/eller gjennomgang av eksisterende litteratur og 34 er nye lokaliteter som ikke tidligere har ligget i Naturbase. De 111 lokalitetene som presenteres med nye lokalitetsbeskrivelser og verdivurderinger i denne rapporten har et samlet areal på 2,7 km². 29 lokaliteter er vurdert som svært viktige (A-verdi), 64 som viktige (B-verdi) og 18 som lokalt viktige (C-verdi). Se tabell 2 for en fullstendig fordeling for ulike naturtyper. Totalt 27 lokaliteter er blitt slettet fra det eksisterende datasettet da de er vurdert å ha kvaliteter som ikke tilfredsstillers kravene som satt for prioriterte naturtyper. Alle disse er besøkt i felt.

Det er registrert totalt 60 ulike arter fordelt på 143 lokalitetsfunn når viltarter er holdt utenfor. Av disse er 31 i kategorien nær truet (NT) og 22 i kategorien sårbar (VU), 5 i kategorien sterkt truet (EN), 1 i kategorien kritisk truet (CR) og 1 i kategorien datamangel (DD). I tillegg finnes en del registrerte rødlistearter i lokaliteter som ikke er behandlet i dette prosjektet. For total utbredelse av rødlistearter i kommunen vises det til Artskart.no.

Skogarealene og setervoller på almenningene i Stange kommune ble kartlagt av BioFokus i 2001 og det har ikke vært ressurser til å kvalitetssikre disse eller å legge disse inn i et nytt format i Naturbase. Det er imidlertid gjort et unntak for kulturmarkslokaliteter med A og B verdi. Slike lokaliteter er oppdatert i henhold til nytt system, verdien er korrigert på enkelte lokaliteter og det er gjort en del med avgrendningene som ofte var noe upresise. Private skogeiendommer har standard MiS kartlegging og er ikke kvalitetssikret i denne sammenheng. Vi vet også at sumpskog i lavereliggende områder kan være noe oversett i MiS kartleggingen. Dette er en skogtype som det potensielt kan finnes flere viktige og uregistrerte lokaliteter av. Byggesoner og kulturlandskap vurderes som ufullstendig til godt kartlagt. Det kan forventes at enkelte lokaliteter ikke er blitt fanget opp, men at disse trolig ikke er mange og kanskje ikke er blant de aller mest verdifulle. En strategi der videre kartlegging gjennomføres i områder hvor arealbruksendringer er planlagt vil kunne fange opp kartleggingsverdige objekter på en kostnadseffektiv måte.

I regional (og dels nasjonal-) sammenheng må de rike kulturlandskapsbiotopene rundt Ottestad og Ekeberg trekkes frem. Strandområdene med intakt flommarksdynamikk har stor verdi, rike kulturlandskapssjøer med viktige våtmarkskvaliteter, Setervollene på åsen har vist seg å inneholde mange sjeldne og truede arter av beitemarkssopp. I de lavereliggende delene av kommunen har mange naturbeitemarker blitt forringet av gjødslingspåvirkning de siste tiårene, men enkelte lokaliteter finnes også her rimelig intakte.

Innhold

1	INNLEDNING/BAKGRUNN	5
2	GJENNOMFØRING	5
3	RESULTATER	7
3.1	OVERSIKT OVER KARTLAGTE NATURTYPER	7
3.2	ARTSMANGFOLD	15
3.3	REGISTRERINGSSTATUS	17
4	DISKUSJON	20
4.1	ANSVAR-NATURTYPER I KOMMUNEN	20
5	LITTERATUR	21
6	VEDLEGG 1. LOKALITETESBESKRIVELSER	22
7	VEDLEGG 2. STATUS OPPRINNELIGE NATURBASEFIL	63

Ved strandlykkja ble det kartlagt en lokalitet med rik barskog med til dels kalkskogskarakter. Stedvis med grove læger av gran og funn av bl. a. sjokoladekjuke som er en ny art for kommunen . Foto: Terje Blindheim, BioFokus.

1 Innledning/bakgrunn

I forordet til første utgave av naturtypehåndboka (Direktoratet for Naturforvaltning 1999) står følgende: *"Det er et politisk mål at alle landets kommuner skal gjennomføre kartlegging og verdisetting av viktige områder for biologisk mangfold på sine arealer (St. meld. nr. 58 (1996/97) 1996-97). Den kommunale kartleggingen omfatter naturtyper, vilt, rødlistearter, ferskvannslokaliteter og marint biologisk mangfold."*

Metoden for kartlegging følger DN håndbok 13, revidert utgave (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Det henvises til denne, og da spesielt kapitlene 1–4 og 6, for en nærmere redegjørelse av kriterier for utvelgelse av naturtyper og verdisetting av dem.

I forbindelse med oppdateringen og samordningen av data i en felles database har BioFokus produsert sosi-filer for naturtypetemaet. Disse er oversendt kommunen og Fylkemannens miljøvernavdeling sammen med egenskapsdataene. Fylkesmannen vil på dette grunnlag oppdatere Naturbase i samarbeid med DN.

Gamle naturtypelokaliteter i kommunen er dokumentert i forbindelse med første generasjons naturtypekartlegging som ble publisert i 2004 (Borch og Skar 2004). Viktige bidrag til denne første runden med naturtype data var noe egne registreringer i forbindelse med prosjektet, samt innehenting av informasjon fra ulike kilder. Viktigste kilder i skog var de forholdsvis omfattende kartleggingene av naturtyper i skog i Stange- og Romedal almenninger (Heggland 2002a, b) og kartlegging av setervoller i samme område (Larsen 2001). Etter denne tid har det pågått noe kartlegging i forbindelse med utredninger av jernbane og vei (Solvang 2007). Flere nyere data??? xx

Metodikken og kriteriene for verdivurdering har senere blitt vesentlig endret. En oppdatering av eksisterende lokaliteter er derfor i flere tilfeller nødvendig for å tilfredsstille Direktoratet for Naturforvaltning sine krav for publisering av naturtyper i Naturbase per 2013. Første generasjon naturtyper er i mange tilfelle ikke basert på eget feltarbeid, men er kun vurdert ut fra kilder som ikke har hatt naturtypekartlegging som fokus. Forvaltningen ønsker også en mer fullstendig og nøyaktig kartlegging i områder med stort arealpress slik at naturtypedata kan benyttes i planarbeid.

2 Gjennomføring

Feltarbeidet til dette prosjektet ble utført i løpet av sensommer og høst 2013 med påfølgende rapportering vinteren-høst 2014. Feltarbeid eller bearbeiding av tidligere naturtyper fra andre kilder er utført av følgende personell fra BioFokus: Terje Blindheim (bidratt på 37 lok.), Øivind Gammelmo (23), Stefan Olberg (16), Arne Laugsand (28) og Kjell Magne Olsen (14). Tidspunktet for registreringene var i enkelte tilfeller noe sent for å fange opp tidlige karplanter, men gunstig i forhold til ettårig sopp, mose og lav. Soppsesongen 2013 var riktignok svært dårlig, så få arter i dette elementet ble fanget opp. Fokus ved registreringene har vært å systematisk kvalitets sikre naturtyper med A- og B verdier utenfor verneområder. En del lokaliteter med lokal verdi C er også kvalitets sikret der disse lå lett tilgjengelig i feltarbeidet og vi hadde ressurser til det. Naturtypen dam er ikke prioritert kartlagt og det er heller ikke skog og kulturlandskap innenfor Stange og Romedal almenning hvor det tidligere er gjort ganske omfattende kartlegginger av BioFokus. Vi har imidlertid valgt og oppdatere lokaliteter med A og B verdi fra kulturlandskapsregistreringene i almenningene. Dette fordi de kan være aktuelle for søknader om tilskudd til hevdtiltak. I den anledning har vi oppdatert verdiene for noen lokaliteter i henhold til dagens kriterier for verdisetting.

Det er enkelte hull i kartleggingen av B biotoper som i henhold til kontrakten skulle vært befart. Dette er lokaliteter som av ulike praktiske årsaker ble vurdert å gi liten nytteverdi

i forhold til tiden det ville ta å kartlegge dem. Enkelte MiS biotoper er blitt kartlagt og det er kartlagt en del nye lokaliteter også utenfor kalkområdene som var de som i henhold til kontrakten skulle kartlegges ekstra godt.

Totalt ble er 30 nye lokaliteter registrert, 81 er kvalitetssikret og videreført, mens 27 lokaliteter er kvalitetssikret og vurdert å ikke ha kvaliteter som tilfredsstillende kravene som naturtypelokalitet.

Dammer var ikke prioritert for kartlegging, men vi skulle se på noen av dem med A verdi. Dette ble delvis gjennomført, men i forbindelse med feltarbeidet ble det fokusert ekstra på å få kartlagt dammene i tilknytning til kalken nord i Stange da det potensielt var disse dammene som ville være mest interessante og spesielle i kommunen. Totalt 9 dammer er kartlagt totalt.

De viktigste eksterne kildene som er gjennomgått er arbeidene fra Asplan Viak knyttet til ny E6 og Dovrebane gjennom Stange (Solvang 2007, Wold 2012). Et upublisert notat fra Tom H. Hofton angående kvaliteter i Labbelva, kulturlandskap i almenningene (Larsen 2001), skjøtselsplan for Veltsetra (Larsen 2011). Øvrig litteratur er angitt som kilde for hver enkelt lokalitetsbeskrivelse.

Alle naturtyper er avgrenset på kart i ArcGis som polygoner og beskrivelser er systematisert i Natur2000 (Borch og Wergeland Krog 2014). Det er satt opp en liste over gamle naturtyper som er av ulike grunner bør slettes fra Naturbase (se vedlegg 2).

Som en del av naturtypekartleggingen har vi gjort registreringer av interessante og krevende arter med spesiell økologi, inkludert rødlistete arter. Arter som er kartlagt gjennom prosjektet er tilgjengelig i Artskart (Artsdatabanken & GBIF Norge 2013). Tidligere registreringer fra andre kilder er oppsummert for hver lokalitet og er med i statistikken i denne rapporten.

*Tett populasjon av kjempesoleie i vannkantvegetasjon langs Dammen/Vikselva sør i kommunen.
Foto: Terje Blindheim, BioFokus.*

3 Resultater

3.1 Oversikt over kartlagte naturtyper

Totalt ble 111 lokaliteter avgrenset ved undersøkelsene i 2013. Av disse er 81 oppdateringer av tidligere naturtyper. 30 naturtyper er vurdert som uten verdi eller inkludert i andre naturtypeavgrensinger og skal slettes fra Naturbase. Se Tabell 1 for en oppsummert oversikt over status for det eksisterende naturtypedatasettet og Vedlegg 2 for en oversikt over lokaliteter eller deler av lokaliteter som skal slettes. Tabell 2 oppsummerer fordelingen av antall, areal og verdi for naturtyper og deres utforminger. Figur 1 viser den geografiske fordelingen av lokalitetene fordelt på tre kart. I tabell 3 gis en oversikt over de registrerte lokalitetene, mens det i vedlegg 1 gis en fullstendig områdebeskrivelse fra hver av de 111 lokalitetene. For supplerende informasjon om generelle naturforhold i kommunen vises det til tidligere naturtyperapport (Borch og Skar 2004).

Av de 111 registrerte lokalitetene er 29 lokaliteter vurdert som svært viktige (A-verdi), 64 som viktige (B-verdi) og 18 som lokalt viktige (C-verdi). Se tabell 2 for en fullstendig fordeling for ulike naturtyper.

Tabell 1. Oversikt over status for de opprinnelige lokalitetene i Stange kommune som skulle kvalitetssikres.

Status	Antall	Kommentar
Oppdatert, kvalitetssikret 2013	81	Lokaliteter som er besøkt og videreført. Ny beskrivelse levert og klargjort for innleggelse i Naturbase. Inkluderer også lokaliteter som ikke nødvendigvis er befart, men kan også bygge på andre tilgjengelige kilder.
Slettes, kvalitetssikret 2013	27	Lokaliteter som er besøkt, men vurdert å ikke ha kvaliteter som tilfredsstiller kravene som prioritert naturtype. Lokalitetene er lagt inn i slettelista i metadatafila som er overlevert Fylkesmannen.
Nykartlagte	30	Nye lokaliteter kartlagt i forbindelse med prosjektet. Ny beskrivelse levert og klargjort for innleggelse i Naturbase.
Punkt gjort om til polygon	1	To områder hvor punktlokalitet er gjort om til polygon. Ett av områdene feltbefart. Ny beskrivelse levert og klargjort for innleggelse i Naturbase.
Ikke kartlagt 2013		Enkelte A og B lokaliteter ble ikke vurdert i 2013. De viktigste områdene som er utelatt er trolig kulturlandskap ved Opset, kroksjø nord for Starane ved Svartelva, rikmyr nord for Åsvang. Lokalitetene ved Åkersvika ble ikke prioritert i 2013 da større prosjekter med kartlegging pågår her. Biotop BN00040044 ble feilaktiv inkludert i Hamar delen av prosjektet, men er altså rapportert der.

Tabell 2. Oversikt over fordelingen av de ulike naturtypene på hovednaturtype, naturtype og verdi.

Naturtype	Utforming	A Ant.	Ar.	B Ant.	Ar.	C Ant	Ar.	Tot. Ant.	Tot. Ar.	Andel areal
Rikmyr	Skog- og krattbevakst intermediær- og rikmyr i låglandet (BN-SB)			2	51,0			2	51,0	1,89 %
Dam	Eldre fisketom dam			2	8,5			2	8,5	0,32 %
	Gårdsdam	1	2,5	4	6,1	2	7,5	7	16,1	0,60 %
	Ingen utforming	1	6,6	3	2,5			4	9,1	0,34 %
Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	10	1201,9					10	1201,9	44,66 %
Kalksjø	Kransalgesjø	1	1,0					1	1,0	0,04 %
Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti	Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning			1	7,6			1	7,6	0,28 %
Åpen flommark	Rik grasflommark	2	33,4					2	33,4	1,24 %
Engpregete erstatningsbiotoper	Veg- og jernbanekant			1	0,4			1	0,4	0,02 %
Erstatningsbiotoper på berg og åpen jord	Steinrøyser og steingjerder					1	1,9	1	1,9	0,07 %
Erstatningsbiotoper på tresatt mark	Allé			1	9,9			1	9,9	0,37 %
	Kirkegård	1	17,9					1	17,9	0,66 %
Hagemark	Fattig hagemark med styvede eller stubbehøstede edellauvtrær			1	1,1			1	1,1	0,04 %
	Rik hagemark med boreale trær					1	33,4	1	33,4	1,24 %
Store gamle trær	Eik	1	0,2			2	1,0	3	1,2	0,04 %
Tresatt kulturmark	Rik hagemark uten styva trær	2	10,9					2	10,9	0,40 %
Slåttemark	Fattig slåtteeeng	1	12,2	1	0,5			2	12,7	0,47 %
	Rik slåtteeeng			5	16,8	1	17,3	6	34,2	1,27 %
	Rik slåttemarkskant			10	22,7			10	22,7	0,84 %
Naturbeitemark	Beitevåteng			2	41,0			2	41,0	1,52 %
	Fattig beiteeng	5	103,4	12	176,7	1	18,3	18	298,4	11,09 %
	Lågurtbeiteeng					1	2,2	1	2,2	0,08 %
	Rik beiteeng			11	295,5	5	82,6	16	378,1	14,05 %
	Rik beitemarkskant			1	1,0			1	1,0	0,04 %
	Ingen utforming					1	11,2	1	11,2	0,42 %
Gammel boreal lauvskog	Gammel gråorheggeskog					1	10,3	1	10,3	0,38 %
Gammel furuskog	Gammel lavlandsfuruskog			1	13,0			1	13,0	0,48 %
Gammel lavlandsblandingsskog	Sørboreal gran-blandingsskog			1	9,1			1	9,1	0,34 %
Rik barskog	Lågurtfuruskog	1	45,4					1	45,4	1,69 %
Rik edellauvskog	Lågurt-hasselkratt			2	101,7			2	101,7	3,78 %
	Rasmark- og ravine-almeskog	1	15,6					1	15,6	0,58 %
	Rasmark-almeskog					1	67,5	1	67,5	2,51 %
	Rasmark-lindeskog			1	6,0			1	6,0	0,22 %
	Ingen utforming			1	5,7			1	5,7	0,21 %
Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Rik løvsumpskog			1	2,1			1	2,1	0,08 %
	Viersump i lavlandet					1	0,8	1	0,8	0,03 %
Flommarksskog	Flompåvirket oreskog	1	78,4					1	78,4	2,91 %
Skogsbekkekløft	Lavlands-granbekkekløft på Østlandet	1	129,0					1	129,0	4,79 %
Totalt		29	1658,3	64	778,8	18	254,0	111	2691,2	

Tabell 3. Lokalitetsoversikt. Nr korresponderer med nummereringen på oversiktskartene i figur 1.IID angir BN nummer i Naturbase for de lokalitetene som er oppdatert. U01=Slåttemark, U03=hul eik og U04=kalksjø.

Lok. Nr.	IID	Navn	Ver-di	Areal (daa)	Naturtype	Utforming	Utvalgt naturtype
2	BN00039991	Store-Ree, eik	A	0,2	Store gamle trær	Eik	U03
82	BN00039864	Linderudsjøen-Viksvika	A	660,0	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
110	BN00039993	Temmen eikehage	A	4,9	Tresatt kulturmark	Rik hagemark uten styva trær	U03
123	BN00040164	Våletjernmyrene	B	21,0	Rikmyr	Skog- og krattbevokst intermediær- og rikmyr i låglandet (BN-SB)	
213	BN00040004	Vitbergstutjern et	A	26,3	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
222		Ekeberg NV	B	7,4	Slåttemark	Rik slåtteeeng	U01
353	BN00040003	Solliaødegården	B	75,0	Rik edellauvskog	Lågurt-hasselkratt	
615	BN00040071	Brenntjernet	B	30,0	Rikmyr	Skog- og krattbevokst intermediær- og rikmyr i låglandet (BN-SB)	
645	BN00040010	Ihletjernet	A	33,2	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
646	BN00040011	Saastad skole V	B	7,4	Dam	Eldre fisketom dam	
648	BN00040168	Lang-Ree 1	A	2,5	Dam	Gårdsdam	
669	BN00040172	Våletjern	A	49,3	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
676	BN00039867	Nøsetjernet	A	98,8	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
683	BN00040035	Nordsveoddendammen	A	1,0	Kalksjø	Kransalgessjø	U04
685	BN00040025	Refsaltjern	A	81,5	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
708	BN00040060	Bjørbydammen	A	6,6	Dam		
819	BN00039871	Labbelva	A	129,0	Skogsbekkekløft	Lavlands-granbekkekløft på østlandet	
1001	BN00039997	Lundgård store I	B	1,7	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
1006	BN00040000	Petlund	B	11,0	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
1009	BN00039998	Ottestad kire NV	B	30,2	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
1010	BN00039842	Kjellsveen	A	15,5	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
1011	BN00040093	Hval S	B	13,8	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
1013	BN00040161	Storhov S	C	11,2	Naturbeitemark		
1015	BN00040160	Sinnerudsvea	B	36,9	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
1017	BN00040012	Rå N	B	19,6	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
1020	BN00040090	Sørholte	C	7,1	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
1026	BN00040038	Ringnesodden	B	11,8	Naturbeitemark	Beitevåteng	
1027	BN00039869	Nordsveodden NØ I	A	13,1	Åpen flommark	Rik grasflommark	
1031	BN00040156	Svartnes	B	8,6	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
1033	BN00040039	Skårås	C	17,3	Slåttemark	Rik slåtteeeng	
1034	BN00040163	Fjellbergs villa, Strandlykkja	C	0,6	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
1071	BN00039873	Strandlykkja, nord for kapell	B	5,7	Rik edellauvskog		
1073	BN00040037	Tangen	C	1,9	Erstatningsbiotoper på berg og åpen jord	Steinrøyser og steingjerder	
2001	BN00040019	Sveen V	A	20,2	Åpen flommark	Rik grasflommark	
2003	BN00039879	Sveesaga	B	4,7	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2004	BN00040033	Gulli	B	29,3	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
2006	BN00039881	Gammelsaga	B	23,4	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2009	BN00039883	Bergsjøvangen	B	4,2	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2010	BN00039884	Bergsjøen	B	11,9	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2011	BN00039886	Remmenvangen	B	8,4	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2013	BN00039885	Gransjøvangen	B	14,0	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2014	BN00040034	Knuksetra	B	6,8	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2017	BN00039887	Gaukilsetra	B	13,2	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2019	BN00039888	Skjesvollen	B	20,6	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2022	BN00039889	Gransjøvollen	A	15,1	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2025	BN00039891	Løvliætra	B	40,1	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2028	BN00039893	Gaustadsætra	B	9,8	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2029	BN00039899	Knavelberget	A	12,2	Slåttemark	Fattig slåtteeeng	U01
2030	BN00039896	Barkilsetra	A	23,9	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	

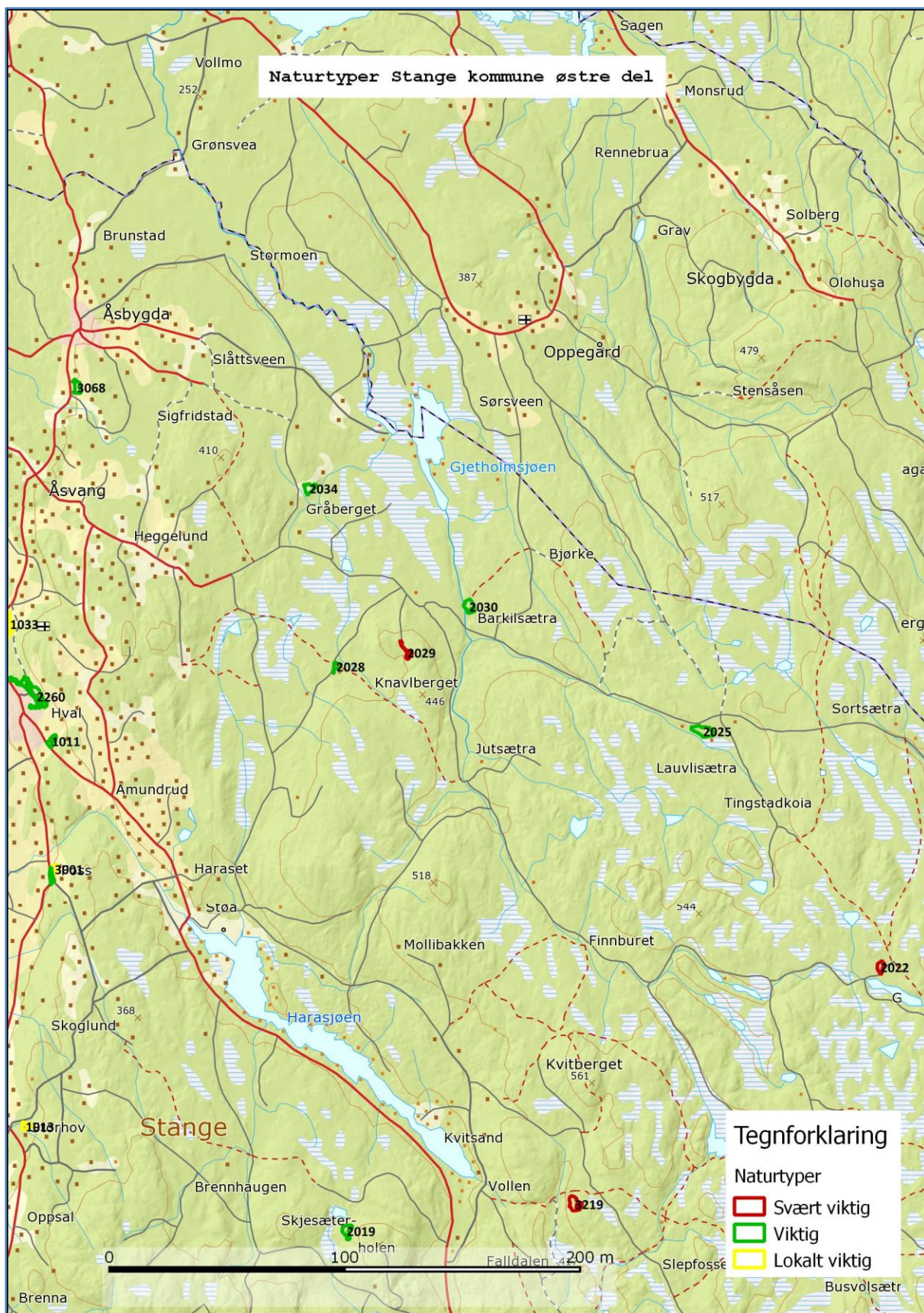
- Naturtypekartlegging i Stange kommune 2013 -

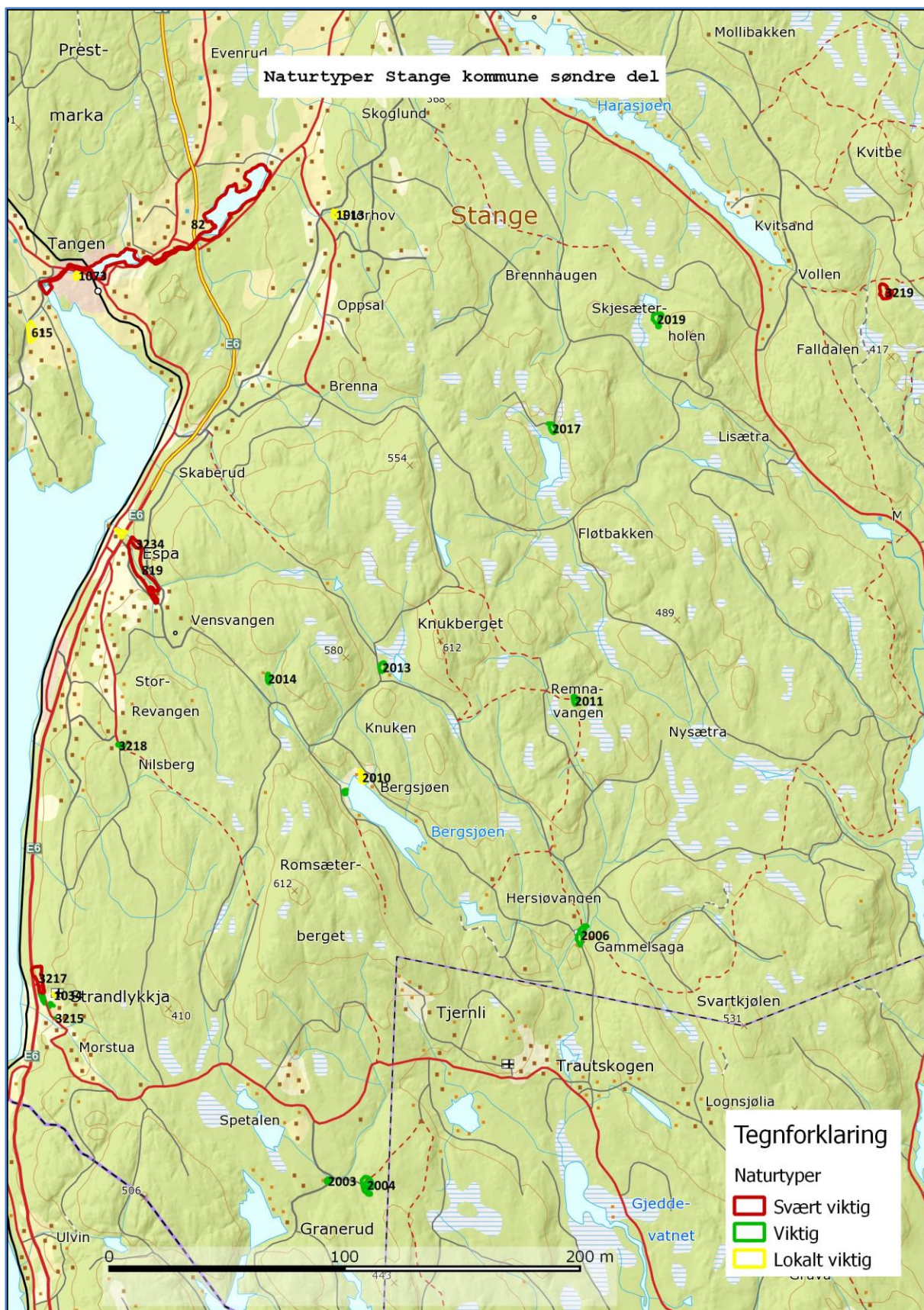
Lok. Nr.	IID	Navn	Ver-di	Areal (daa)	Naturtype	Utforming	Utvalgt naturtype
2034	BN00039897	Vestre Gråberget	B	19,6	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
2260	BN00040001	Gata	C	67,5	Rik edellauvskog	Rasmark-almeskog	
3001	BN00073946	Foss-Grimåker	B	23,0	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3005		Vangen	B	26,6	Rik edellauvskog	Lågurt-hasselkratt	
3006		Helset S	B	4,9	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3007	BN00073947	Helset Ø	A	5,9	Tresatt kulturmark	Rik hagemark uten styva trær	
3008		Helset N	C	2,2	Naturbeitemark	Lågurtbeiteeng	
3009		Helset	B	1,8	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
3011	BN00081218	Lang-Ree 2	C	0,8	Store gamle trær	Eik	
3051	BN00040006	Balerud	B	6,7	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3052		Balerud vest	B	6,0	Rik edellauvskog	Rasmark-lindeskog	
3053	BN00040013	Stange kirke	A	17,9	Erstatningsbiotoper på tresatt mark	Kirkegård	
3055		Gillundstranda sør	B	13,0	Gammel furuskog	Gammel lavlandsfuruskog	
3056	BN00039870	Skjerden sørøst	B	88,3	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3057	BN00040049	Skjerden sørøst dam	B	0,7	Dam		
3059	BN00040051	Skjerden sørvest	C	38,5	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3060		Lindstad	B	34,2	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3061		Lindstad dam	B	0,3	Dam		
3062	BN00040043	Dal	B	3,3	Slåttemark	Rik slåtteeng	U01
3064	BN00039863	Brynittjennet	A	128,4	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
3065	BN00073944	Muset	C	18,3	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
3066	BN00073940	Litlevoll	C	11,8	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3067	BN00073942	Filseth	C	24,6	Naturbeitemark	Rik beiteeng	
3068	BN00073943	Furuset	A	17,1	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
3069	BN00040092	Horne	B	29,2	Naturbeitemark	Beitevåteng	
3070	BN00040171	Starholtjernet	A	23,9	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
3071	BN00040073	Østbydammen	A	50,6	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
3072	BN00040074	Frenning Østre dam	A	50,1	Rik kulturlandskapssjø	Næringsrik utforming	
3200	BN00040047	Vang gård	B	1,4	Dam	Gårdsdam	
3201	BN00040098	Irstad, dammer NNØ for	B	3,2	Dam	Gårdsdam	
3202	BN00040152	Bjørk, SV for	B	7,6	Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti	Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning	
3203	BN00040125	Bjørk, S for	B	0,9	Dam	Gårdsdam	
3204	BN00039999	Gaustad I	B	1,0	Slåttemark	Rik slåtteeng	U01
3205		Gaustad II	B	0,3	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
3206		Gaustad III	B	2,7	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
3207		Ottestad kirke, dam VNV for	B	0,6	Dam	Gårdsdam	
3208	BN00040023	Nordre Ottestad, S for	C	1,4	Dam	Gårdsdam	
3209	BN00040020	Nordre Gaustad, dam V for	C	6,1	Dam	Gårdsdam	
3210		Atlungstad, allé Ø for	B	9,9	Erstatningsbiotoper på tresatt mark	Allé	
3211	BN00040018	Atlungstad, dam NØ for	B	1,1	Dam	Eldre fisketom dam	
3212	BN00040169	Atlungstad, Ottestad	C	33,4	Hagemark	Rik hagemark med boreale trær	
3215		Strandlykkja, Mostue øvre	B	1,1	Hagemark	Fattig hagemark med styvede eller stubbehøstede edellauvtrær	
3216		Strandlykkja kapell V	B	0,4	Engpregete erstatningsbiotoper	Veg- og jernbanekant	
3217		Strandlykkja N	A	45,4	Rik barskog	Lågurtfuruskog	
3218		Nilsberg	B	2,0	Slåttemark	Rik slåtteeng	U01
3219		Veltsetra	A	31,8	Naturbeitemark	Fattig beiteeng	
3220		Grønsveen I	B	0,5	Slåttemark	Fattig slåtteeng	U01
3221		Grønsveen II	B	1,1	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01

- Naturtypekartlegging i Stange kommune 2013 -

Lok. Nr.	IID	Navn	Ver-di	Areal (daa)	Naturtype	Utforming	Utvalgt naturtype
3222		Nordsveodden NØ II	B	9,1	Gammel lavlandsblandingsskog	Sørboreal gran-blandingsskog	
3223		Heggsvoll, gravlund	B	3,2	Slåttemark	Rik slåtteeeng	U01
3224		Våletjern NV	C	0,8	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Viersump i lavlandet	
3225		Våletjern SV	B	2,1	Rik sumpskog, kildeskog og strandskog	Rik løvsumpskog	
3226	BN00040164	Løken	C	0,2	Store gamle trær	Eik	U03
3227	BN00040164	Svartelva, Bjørby	A	78,4	Flommarksskog	Flompåvirket oreskog	
3228		Petlund Ø	B	1,4	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
3229	BN00039997	Lundgård store II	B	1,8	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
3230	BN00039997	Skreddarstua	B	1,6	Dam		
3231		Lundgård store III	B	0,5	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
3232		Høberg S	B	0,5	Slåttemark	Rik slåttemarkskant	U01
3233		Ekeberg S	B	1,0	Naturbeitemark	Rik beitemarkskant	
3234		Labbelvas solside	A	15,6	Rik edellauvskog	Rasmark- og ravine-almeskog	
3235		Labbelva vest for E6	C	10,3	Gammel boreal lauvskog	Gammel gråorheggeskog	

Figur 1. Grov geografisk fordeling av de 111 naturtypelokalitetene, merket med lokalitetsnummer i henhold til tabell 3. Øvre, østre og søndre deler fordelt på tre kart. Der lokalitetene ligger tett vises ikke alle lokalit

3.2 Artsmangfold

Det er registrert rødlistede arter i 49 av de 68 dokumenterte naturtypelokalitetene. Dette er arter som er registrert i tidligere prosjekter og som fortsatt antas finnes på lokalitetene og arter som ble registrert i 2013. 60 ulike arter er registrert fordelt på 143 lokalitetsfunn (Tabell 4). Av disse er 31 i kategorien nær truet (NT) og 22 i kategorien sårbar (VU), 5 i kategorien sterkt truet (EN), 1 i kategorien kritisk truet (CR) og 1 i kategorien datamangel (DD). Fugler er ikke med i denne oversikten. For total utbredelse av rødlistearter i kommunen vises det til Artskart.no. Dragehode og nikkebrønsle er de to hyppigst registrerte artene, men her har innsatsen, hvertfall for dragehode, vært større enn for andre arter. De fleste andre arter kun påvist på en eller noen få lokaliteter. Rødlistede insekter er kun registrert på en lokalitet og er helt klart den gruppen som har størst mørketall. Det forventes at sjeldne og truede insekter kan finnes i en rekke av de kartlagte lokalitetene. Det er også påvist flere rødlistearter i kommunen som foreløpig ikke finnes innenfor en naturtypelokalitet. Flere steder er slike funn et godt utgangspunkt for å avgrense viktige naturtyper. Kombinasjonen av registrerte mis biotoper og funn av skogsøtgras kan være et eksempel på dette.

Tabell 4. Oversikt over registrerte rødlistearter knyttet til naturtypelokalitetene.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste	Antall lok.
Alger	<i>Chara contraria</i>	Gråkrans	VU	1
Karplanter	<i>Arnica montana</i>	Solblom	VU	4
	<i>Bidens cernua</i>	Nikkebrønsle	VU	9
	<i>Carex acutiformis</i>	Rankstarr	VU	2
	<i>Carex cespitosa</i>	Tuestarr	NT	2
	<i>Carex pseudocyperus</i>	Dronningstarr	NT	6
	<i>Crassula aquatica</i>	Firling	VU	2
	<i>Crepis praemorsa</i>	Enghaukeskjegg	VU	1
	<i>Deschampsia cespitosa glauca</i>	Elvebunke	NT	1
	<i>Dracocephalum ruyschiana</i>	Dragehode	VU	9
	<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	NT	8
	<i>Hierochloë hirta hirta</i>	Stort elvemarigras	NT	1
	<i>Lemna trisulca</i>	Korsandemat	NT	3
	<i>Persicaria minor</i>	Småslirekne	NT	3
	<i>Ranunculus lingua</i>	Kjempesoleie	EN	5
	<i>Silene nutans</i>	Nikkesmelle	NT	2
	<i>Stellaria palustris</i>	Myrstjerneblom	EN	7
	<i>Thalictrum simplex</i>	Smalfrøstjerne	NT	3
	<i>Thelypteris palustris</i>	Myrtelg	EN	2
	<i>Ulmus glabra</i>	Alm	NT	5
	<i>Veronica anagallis-aquatica</i>	Vassveronika	NT	2
	<i>Viola persicifolia</i>	Bleikfiol	VU	2
Lav	<i>Bryoria bicolor</i>	Kort trollskjegg	NT	1
	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	Sprireskjegg	NT	2
	<i>Menegazzia terebrata</i>	Skoddelav	VU	1
	<i>Sclerophora pallida</i>	Bleikdoggnål	NT	2
Sopp	<i>Caloplaca pusilla</i>	(tom)	CR	1
	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	Gulbrun narrevokssopp	NT	3
	<i>Clavaria flavipes</i>	Halmgul køllesopp	VU	6
	<i>Clavaria fumosa</i>	Røykfarget køllesopp	NT	1
	<i>Clavaria zollingeri</i>	Fiolett greinkøllesopp	VU	1

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste	Antall lok.
	<i>Clavulinopsis fusiformis</i>	knippesmåfingersopp	VU	1
	<i>Climacodon septentrionalis</i>	Trappepiggsopp	NT	1
	<i>Cortinarius cotoneus</i>	Hasselslørsopp	VU	1
	<i>Dichomitus campestris</i>	Hasselkjuke	NT	2
	<i>Entoloma caeruleopolitum</i>	Glassblå rødkivesopp	VU	4
	<i>Entoloma chalybaeum</i>	Svartblå rødkivesopp	NT	1
	<i>Entoloma cocles</i>	(tom)	VU	1
	<i>Entoloma lampropus</i>	Mørkblå rødkivesopp	DD	1
	<i>Entoloma mougeotii</i>	Fiolett rødkivesopp	NT	1
	<i>Entoloma rhombisporum</i>	Rombesporet rødkivesopp	VU	2
	<i>Entoloma versatile</i>	Oliven rødkivesopp	NT	1
	<i>Eocronartium muscicola</i>	Mosegelèkølle	NT	1
	<i>Geastrum pectinatum</i>	Skaftjordstjerne	NT	1
	<i>Geoglossum atropurpureum</i>	Vrangtunge	VU	1
	<i>Geoglossum simile</i>	Trolljordtunge	NT	1
	<i>Hygrocybe nitrata</i>	Lutvokssopp	NT	5
	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	Svartdugget vokssopp	NT	1
	<i>Hygrocybe turunda</i>	mørkskjellet vokssopp	VU	3
	<i>Junghuhnia collabens</i>	Sjokoladekjuke	EN	1
	<i>Kavinia albobiridis</i>	Grønnlig narrepiggsopp	NT	2
	<i>Lycoperdon echinatum</i>	Piggsvinrøysopp	VU	1
	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Svartsonekjuke	NT	1
	<i>Porpoloma metapodium</i>	Grå narremusserong	EN	1
	<i>Ramariopsis subtilis</i>	elegant småfingersopp	NT	1
	<i>Skeletocutis brevispora</i>	Klengekjuke	VU	1
	<i>Trichoglossum walteri</i>	Vranglodnetunge	VU	2
Insekter	<i>Ilybius guttiger</i>	(tom)	NT	1
Amfibier og reptiler	<i>Triturus cristatus</i>	Stor salamander	VU	2
	<i>Triturus vulgaris</i>	Liten salamander	NT	3
Totalsum				143

Øverst til venstre vassveronika som er kartlagt i næringsrike sig, bekker og dammer. Øverst til høyre kransalgen gråkrans som ikke er registrert i Stange tidligere (Fotos: Terje Blindheim). Nederst til venstre sjokoladejuke som ble registrert på en ny lokalitet med rik barskog nord for Strandlykkja. Denne arten er også ny for Stange. Nederst til høyre fiolett greinkøllesopp som er registrert på ugjødsla beitemark på Veltsetra (Fotos: Kim Abel, www.naturarkivet.no).

4 Registreringsstatus

Ifølge naturtypehåndboka (Direktoratet for Naturforvaltning 2007) kap. 7.7 er det en målsetting at kommunen skal ha en oversikt over hvilke arealer som er godt kartlagt og hvilke som ikke er godt kartlagt.

Det har vært fokus på å rekartlegge eksisterende naturtyper og nye naturtyper har kun blitt kartlagt der vi har kommet over disse på vei til eller fra eksisterende lokaliteter. Det er rimelig å tro at de fleste viktige naturtyper beliggende nær veier er godt kartlagt nå, men det er også trolig at noen unntak finnes da det aldri er foretatt noen helt systematisk befarings av kommunen foruten på almenninga hvor de fleste eldre skogbestand er oppsøkt. Det er videre kartlagt en god del MiS lokaliteter utenfor almenninga som ikke er konvertert til naturtyper og her kan det finnes viktige skogkvaliteter som burde dokumenteres bedre. Samlet sett vurderes skog som noe ufullstendig kartlagt utenfor almenninga, da en del naturtyper ikke er beskrevet godt og det er sannsynlig at det finnes en del ikke kartlagte biotoper, kanskje særlig av sumpskog som det kan finnes verdifulle forekomster av i lavereliggende flater deler av kommunen.

Kulturlandskapet er trolig rimelig godt dekket, men det er likevel sannsynlig at det finnes slåtte- og beitemarker som ikke er fanget opp. Kartleggingen viste også at noen av områdene som var avgrenset trolig var feilplassert. Det er fokusert en del på leting etter artsrike veikanter i ulike prosjekter, men få slike er avgrenset.

Det er kun kartlagt to rikmyrsarealer i kommunen. Det har vært lite fokus på denne naturtypen og de lavereliggende delene av kommunen har lite myr igjen etter at det aller meste er dyrket opp eller plantet til med skog. Det kan finnes noen større myrarealer på åsen i øst, men disse er ikke vurdert i naturtypesammenheng.

Kun et fåtall dammer er undersøkt i 2013 for å se hvilke kvaliteter som potensielt finnes. Området nord i kommunen ble valgt ut da det her finnes en del potensielle kalkrike dammer. Dammer er vurdert tidligere og ellers ikke prioritert i prosjektet i 2013. Resultatene fra 2013 ga ikke noen entydige resultater med tanke på hvilke kvaliteter som var fanget opp eller om verdisettingen var god. Kun en dam i de kalkrike områdene ble vurdert som den utvalgte naturtypen kalksjø, men de andre ikke ble kategorisert som naturtypen dam. Eksisterende beskrivelse for alle dammer er forholdsvis kortfattet og fokus er på amfibier. En oppdatering av mangfold og dokumentasjon av dammene i kommunen bør derfor vurderes. Det finnes noen bekkedrag i kommunen, men mange er påvirket gjennom kanalisering og har ofte svært marginale kantsoner. Noen av disse er slettet som naturtyper. Litt større vassdrag, som f. eks. Svartelva og tilhørende kroksjøer og flomdammer bør derfor prioriteres høyt i forvaltningen da disse fortsatt har en del intakt elvekant igjen.

Konklusjon:

- Skogområdene innenfor almenninga vurderes som godt kartlagt for skog, men myr er ikke vurdert. Setervoller i almenninga er godt kartlagt. Beskrivelser for A og B biotoper her er oppdatert i henhold til ny standard, men ikke befart i felt. Det er nå 14 år siden denne kartleggingen ble foretatt og status for lokalitetene er usikker. Ferskvannslokaliteter er generelt ikke vurdert i høyden og har trolig marginale forekomster.
- De lavereliggende områdene vurderes som godt til ufullstendig kartlagte. Kulturlandskap er trolig godt dekket, det samme gjelder ferskvann og myr, mens skogen utenfor almenninga i liten grad er vurdert. Åpen kalkmark nord i kommunen, rundt Ottestad, er vurdert, men klassifisert som slåttemark da disse arealene har akutte skjøtselsbehov.

Mange av de tidligere avgrensede naturbeitemarkene og områder som ble nykartlagt i 2013 var sterkt preget av gjødsling. Stornesle og høymole sammen med andre nitrogenelskende arter var ofte dominerende. Foto: Terje Blindheim, BioFokus.

Mye av beitemarksarealene som var avgrenset som naturtype tidligere er enten modifisert, gjengrodde eller sterkt oppgjødslet. Slike arealer er ikke videreført som prioriterte naturtypelokaliteter i kartleggingen.

5 Diskusjon

5.1 Ansvars-naturtyper i kommunen

De viktigste naturtypene i kommunen som er gitt verdi som svært viktige og må sies å ha regionale og nasjonale kvaliteter er knyttet til slåttemark, dammer, rike kulturlandskapssjøen, kalksjø, flommark, steinmur på kirkegård, tresatt kulturmark, kulturmarkseng, og noen skogtyper. Dersom Stange skal sammenlignes med Hamar og Løten som var en del av prosjektet så har også Stange kvaliteter knyttet til rik og åpen mark på Ottestad og lenger sør ved Ekeberg. Begge steder finnes viktige populasjoner av dragehode og andre arter knyttet til rik og delvis grunnlendt og delvis skjøttet rik kulturmarkseng. Særlig på Ottestad er disse kvalitetene godt dokumentert over tid. Tilstanden for kvalitetene på Ottestad er imidlertid vurdert så dårlig i dag pga. gjengroing at alle lokalitetene har fått senket verdien fra A til B verdi og flere dellokaliteter er slettet da kvalitetene ved de er svært forringet. For på sikt å ivareta gjenværende kvaliteter må det lages en plan for restaurering av dette området som helhet. Alle områdene er lagt inn som slåttemark for å få frem at skjøtsel er helt nødvendig for å ivareta kvalitetene på sikt. Lokalitetene er tidligere beitet, men dette er trolig en hevdform som er vanskelig å realisere i dag. Trolig har også enkelte av områdene vært slått i tidligere tider. Valg av naturtype gjenspeiler derfor ikke nødvendigvis den mest brukte hevdformen historisk, men den hevdformen som i dag er mest aktuell og som vil være den riktige i forhold til å ivareta kvalitetene.

Mens Løten har flere rike sumpskog og større lavereliggende myrrealer og verdifulle gamle barskoger har Stange dokumentert små arealer med slike verdier. Hele 10 lokaliteter med A verdi er imidlertid registrert av naturtypen rik kulturlandskapssjø noe som utgjør nær 45 % av det samlede naturtypearealet. Disse sjøene har ulike karakterer. Noen har større åpne vannspeil med tilhørende kantsoner, mens andre kan være utsatt for senking og er derfor kommet lenger i gjengroingsfasen og kan være nær gjenvokst av sumplanter. Mange av dem huser viktige populasjoner av f. eks. kjempesoleie som Stange har flere viktige populasjoner av på flere lokaliteter. Disse områdene er også viktige viltlokaliteter, særlig for fugl og amfibier.

Stange har også en del registrerte viktige beiteenger som inneholder sjeldne og trua beitemarkssopp og enkelte populasjoner av solblom. Intakte flommarkssoner ved Mjøsa er også meget viktige lokaliteter i en regional sammenheng.

Ved Ottestad nord i kommunen er grunnen kalkrik og her finnes bl. a. dragehode spredt på flere gjenstående grunnlendte åkerholmer i åkerlandskapet. Med endrede driftsformer og sterk grad av gjengroing er imidlertid mange av disse kvalitetene i ferd med å gå tapt.

6 Litteratur

- Artsdatabanken & GBIF Norge. 2013. Internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Blindheim, T., Laugsand, A. E., Olberg, S., et al. 2013. Kvalitetssikring av naturtyper i Løten kommune 2013. BioFokus-rapport 2013-34. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2013-34.pdf>
- Borch, H. og Skar, L. 2004. Biologisk mangfold i Stange. Kartlegging av- og tiltak for bevaring av viktige områder for biologisk mangfold. http://www.stange.kommune.no/getfile.php/File/Stange_BMrapportredigering_2.pdf
- Borch, H. og Wergeland Krog, O. M. 2014. Natur2000. Database-programpakke for registrering og forvaltning av natur. Naturkart DA, Østfold.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 1999. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007. Kartlegging av naturtyper - verdisetting biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13. <http://www.dirnat.no/content.ap?thisId=500031188&language=0>
- Heggland, A. 2002a. Kartlegging av biologisk mangfold på Romedal almenning, Hedmark. Siste Sjanse-rapport 2002-9, s.48. http://lager.biofokus.no/sis-rapport/sistesjanserapport_2002-9.pdf
- Heggland, A. 2002b. Kartlegging av biologisk mangfold på Stange almenning, Hedmark. Siste Sjanse-rapport 2002-8, s.35. http://lager.biofokus.no/sis-rapport/sistesjanserapport_2002-8.pdf
- Larsen, B. H. 2001. Registrering av botaniske verdier knyttet til setervoller i Stange og Romedal almenninger. LNU-notat 2001-1, s.15.
- Larsen, B. H. 2011. Kartlegging av biologisk mangfold på Veltsetra i Romedal almenning, Stange. Miljøfaglig Utredning Notat 2011-16.
- Reiso, S., Blindheim, T. og Gammelmo, Ø. 2014. Naturtypekartlegging i Hamar kommune 2013. BioFokus-rapport 2014-6. <http://lager.biofokus.no/biofokus-rapport/biofokusrapport2014-6.pdf>
- Solvang, R. 2007. E6-Dovrebanen, E6 Minnesund – Skaberud. Dovrebanen, Eidsvoll – Sørli i Eidsvoll og Stange kommuner. Kommunedelplan med KU for tema naturmiljø. Rapport, s.109. <http://www.e6-dovrebanen.no/attachment/115934/binary/211577>
- St. meld. nr. 58 (1996/97). 1996-97. Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling - dugnad for framtida.
- Wold, O. 2012. Reguleringsplaner for fellesprosjekt E6-Dovrebanen i Eidsvoll og Stange. Supplerende registreringer av biologisk mangfold Eidsvoll – Minnesund. Asplan Viak notat.

7 Vedlegg 1. Lokalitetsbeskrivelser

Lokalitetene er sortert på lokalitetsnummer lokalt i henhold til tabell 3.

Naturtyper – Oversikt

.....

2 Store-Ree, eik

Store gamle trær – Eik Verdi: A Areal : ,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Jon Bekken i 2011 i forbindelse med handlingsplan for hul eik og reinventert av Stefan Olberg i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen. Lokaliteten er kartlagt tidligere i forbindelse med eikekartlegging i Hedmark.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger 500 m sør for Stor-Ree, ca. 4 km sør-sørvest for Stange sentrum. Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dette er en av de største eikene i Hedmark, med en omkrets i brysthøyde på 520 cm. Eika er hul, med en åpning fra 20 til 120 cm over bakken, bredde er < 10 cm. For noen tiår siden var åpningen så stor at en mann kunne smyge inn gjennom den, men åpningen har sakte vokst igjen. Mengde vedmuld kan anslås til 50-100 liter. Hulrommet fortsetter flere meter oppover, og det er flere åpninger høyere opp. Greinene strekker seg opptil 9 m horisontalt ut fra stammen, lengst mot øst. Krona må sies å være en mellomform mellom vid og smal, i hovedsak på grunn av utstrakt beskjæring og få gjenværende grener. Stammen har meget grov sprekkebark (<10 cm) og noe grønnsothål ble observert i sprekkeene.

Artsmangfold: Ingen rødlistearter ble påvist, men potensialet for forekomster av interessante arter knyttet til hulheter og død ved er meget god.

Bruk tilstand og påvirkning: Treet ble skamfært av trepleiere i 2006, og flere grove greiner helt opp til 10 m over bakken ble kappet. Noen av disse viste seg å være hule, slik at regnvann kommer inn i stammen ovenfra. Dette er svært uheldig for mange av de truede artene som lever i mulden. Ungskogen rundt treet er nylig ryddet, slik at treet nå får mer sol.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som svært viktig (A-verdi) på grunn av en svært stor, hul eik med mye vedmuld og godt potensial for rødlistede arter.

Skjøtsel og hensyn: Eika er nylig fristilt. Rydding av løvoppslag under kronen og sør for treet må foretas med jevne mellomrom. Treet må ikke beskjæres. Alt av død eikeved, både på treet og på bakken, må få være i fred. Det er i og på den døde veden at majoriteten av de rødlistede eikeartene finnes.

.....

82 Linderudsjøen-Viksvika

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 659,96 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt overfladisk 13. august og 25. september 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo og Terje Blindheim) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2010. Lokaliteten har inkludert to MiS-figurer ved utløpet vest i lokaliteten da disse omfatter en viktig del av kantsonen. Den inkluderer nå også en kantskog som tidligere har ligget inne i Naturbase som punkt (BN00039858) Lokaliteten har fått ny avgrensing og tekst. Lokaliteten ser ikke ut til å være mer detaljert undersøkt i forbindelse konsekvensutredninger for ny E6, men er hyppig frekventert av fuglekikkere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten som tidligere kun inkluderte Linderudsjøen inkluderer nå hele vassdragsstrengen fra Viksbukta i Mjøsa i vest til Linderudsjøen i øst. Lokaliteten er avgrenset slik da det finnes viktige kvaliteter i hele vassdraget der kvalitetene er avhengig av en helhetlig forvaltning på hele strekningen. Lokaliteten ligger i sørboreal vegetasjonssone (SB) og i overgangsseksjon (OC). Løsmassene rundt sjøen består av breelv- og bresjøavsetninger samt en del tykk morene. Kantsonene varierer med påvirkning og bredden på våtmarkene inntil vassdraget.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av en rik kulturlandskapssjø (E08) med næringsrik utforming (E0801). Dette gjelder for Linderudsjøen og Dammen. Strekningen mellom de to vannene og ned til Viksvika er kategorisert som viktig bekkebeholdning, mens 5 % er angitt som deltaområde. Det er også lagt inn en mosaikkandel av gammel barskog på sørøstsiden av Linderudsjøen som har eldre, variert barblandingskog med innslag av osp, bjørk og store steinbokker, samt åpne strandberg. Vegetasjonen rundt Linderudsjøen består av bl.a. pors, vasspepper, myrstjerneblom (EN), kantnøkkeros, kjempesoleie (EN), storblærot, legevintergrønn, rankpigknopp, seterstarr, slirestarr, sjøsivaks, skogsivaks, vassreverumpe og myrrapp. Våtenger i tilknytning til Dammen har samme artssammensetning. Langs nedre del av elva finnes en del større trær, til dels edelløvtrær.

Artsmangfold: Det er påvist en rekke rødlistede arter i lokaliteten. Av karplanter er det kjent myrstjerneblom (EN) og kjempesoleie (EN). På hvertfall en av våtengene på nordsiden av dammen vokser det mange hundre skudd av kjempesoleie i tette bestander og arten finnes i en rekke andre bukter rundt sjøen. Lavartene kort trolleskjegg (NT) og sprikeskjegg (NT) er kartlagt i barskogen på sørøstsiden av Linderudsjøen. Edelkreps er kartlagt i sjøen og har en viktig bestand i dette vassdraget ned til Mjøsa. Elvemusling finnes i områder med noe mer strøm i elva. I tillegg er det registrert en rekke fuglearter i lokaliteten, bl.a. rødlisteartene storlom (NT), knekkand (EN), sædgås (VU), hønehaug (NT), fiskeørn (NT°), lerkefalk (VU°), sivhøne (NT), vipe (NT), strandsnipe (NT), fiskemåke (NT), hettemåke (NT), makrellterne (VU°), tyrkerdue (VU), tårnseiler (NT), tornskate

(NT), stær (NT), tornirisk (NT) og rosenfink (VU). Området vurderes å ha høyt potensial for sjeldne og trute invertebrater knyttet til denne typen ferskvannsmiljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: Noe av grunlaget for den næringsrike sjøtypen ligger i avrenning fra omkringliggende dyrkamark, delvis tett inn mot sjøen og delvis fra annen dyrkamark innenfor sjøens nedbørfelt. Kantsonene mot deler av elva og den kunstige Dammen er mer og mindre kunstige. Deltaområdet i Viksvika er påvirket av flom og vannstandsregulering i Mjøsa. skogen rundt biotopgrensene er i all hovedsak yngre produksjonsskog.

Fremmede arter: Det er registrert hagelupin i lokaliteten, særlig i forbindelse med vegen sør Linderudsjøen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten skårer høyt på det fleste kriteriene for rike kulturlandskapssjøer. Det er registrert forholdsvis mange rødlistede og sjeldne arter her og innsjøen er fri for store inngrep. Lokaliteten framstår som en oase for fuglelivet i et storskalalandskap som ikke kan tilby mange lignende lokaliteter lokalt og regionalt. Deler av elva er viktig for elvemusling og mindre deltaområder som ved Viksvika er sjeldent i innlandet. Lokaliteten gis samlet verdi som svært viktig (A-verdi). Mye av lokaliteten er ikke nærmere undersøkt, men avgrenset ut fra flyfoto. Deltaområdet og elvestrengene er ikke befart i felt.

Skjøtsel og hensyn: Det beste for det biologiske mangfoldet er om innsjøen får skjøtte seg selv. Det bør settes av kantsoner på minst 5 m ned til vannet rundt hele innsjøen, også der det drives jordbruk. Hele kantsonen med rik våtmark og sumpskog bør inkluderes i kantsonen. Dette som et tiltak som buffer mot overgjødning og av hensyn til fuglelivet. Kantsonene er særlig viktig levested for mange av artene som finnes her.

.....

110 Temmen eikehage

Tresatt kulturmark – Rik hagemark uten styva trær Verdi: A Areal : 4,92 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt av Kjelland Lund, og eikene er punktfestet av Jon Bekken i 2012. Lokaliteten ble reinventert av Stefan Olberg i BioFokus 13. august 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordøst for bebyggelsen ved Temmen i Stange kommune, og er omgitt av dyrket mark i sør og ellers av nylig ryddet, tidligere granbeplantede områder.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Tresatt kulturmark - Rik hagemark uten styva trær (D2404) med mosaikk av Store gamle trær - eik (1207). Området har lågurtvegetasjon, men blir ikke kartlagt som en eikeskog grunnet for stor kulturpåvirkning. Området er også nylig ryddet for busker og en god del unge løvtrær og gran, noe som forsterker kulturmarkspreget. Fortsatt finnes en del busker med hassel, ung bjørk, rødhyll, rogn, en del bringebær og noen rosebusker. Ca. 13 eiketrær er over 200 cm i omkrets, og er derfor omfattet av forskriften for utvalgt naturtype Hule eiker. Det største treet har en omkrets på 320 cm. I tillegg er det en del yngre eiketrær innenfor området. Noen av eikene har begynnende hulheter. Et par hule eikehøystubber, noe grov liggende eikeved og eikegrener finnes innenfor lokaliteten. I markvegetasjonen ble arter som blåklomme, fagerklomme, firkantperikum, prestekrage, liljekonvall, skjermesveve, tveskjeggveronika, markjordbær, skogkløver, skogstorkenebb, kratthumleblom, snerprørkvein, hengeaks, gjerdevikke, knollerteknapp, gullris, smørbukk og sløke registrert.

Artsmangfold: Området har et meget godt potensial for å huse rødlistearter knyttet til død eikeved og hule eiker. Den eiketilknyttede tegen *Dryophilacoris flavoquadrimaculatus* ble funnet ny for Hedmark, og dette er eneste funn nord for Oslo. Musvåken som er registrert hekker ikke i selve området, men i nærheten. Det er kartlagt dragehode på et punkt helt sør i lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er nylig åpnet opp ved fjerning av ungt løvoppslag, einer og gran. Hvor vidt lokaliteten slås eller beites er uvisst.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: viktig del av åpen og tresatt kulturmark i denne delen av Stange.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som svært viktig (A-verdi) grunnet forekomsten av mange gamle og til dels hule eiketrær samlet innenfor ett område, samt forekomsten av en del grov, død eikeved. Rik markvegetasjon teller også positivt, men de største verdiene er antagelig knyttet til hule eiker og død eikeved.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten var i 2013 fint skjøttet, og det bør ikke foretas større endringer i skjøttelsesregimet. Eventuell beiting i området må skje ekstensivt, og helst ikke av hest. Det beste ville vært om vegetasjonen ble ryddet manuelt med ryddesag og ljà. Det er svært viktig at alle eiketrær og all død eikeved får være i fred innenfor lokaliteten.

.....

123 Våletjernmyrene

Rikmyr – Skog- og krattebevokst intermediaer- og rikmyr i låglandet (BN-SB) Verdi: B Areal : 20,99 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt som en stor del av Våletjern naturreservat, BN00040164 tidligere. Denne lokaliteten er etter en kort befaring i 2013 av BioFokus, snevret inn til å utgjøre de gjenværende største delvis åpne myrflatene og tilhørende fuktskog. Resten av arealet har fattig fastmarksskog og noe myrskog etter at store grøfter har drenert ut mye av myrkvalitetene. Bedre undersøkelser bør gjøres for å fastslå faktiske verdier her og vurdere avgrensningen av arealet. Formålet med vernet er fokus på pollenanalyser og det er ikke gjort noen god beskrivelse av området.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger innenfor Våletjern naturreservat nord for tjernet, sør for Stange sentrum.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen utgjør et parti med en blanding av intermediaer rik myr og noe fattigere myr på de midtre mer konvekse delene av de mest åpne partiene.

Artsmangfold: Ingen artskartlegging er foretatt.

Bruk tilstand og påvirkning: Pga. tidligere grøfting er en del av våtmarkskvalitetene blitt borte over tid og området bærer preg av gjengroing.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av få myrer av denne typen i lavlandet i regionen.

Verdivurdering: Området er for dårlig kartlagt til å fastsette en bastant verdi, men rikhet og sjeldenhet i landskapet og det faktum at rikmyr i lavlandet er en rødlistet naturtype tilsier verdi som minst viktig (B verdi). Skjøtsel og hensyn: Det bør vurderes å gjøre noe med grøftene i verneområdet for å stabilisere grunnvannet på et høyere nivå om dette ikke er for seint.

.....

213 Vitbergstutjernet

Rik kulturlandskapssjø - Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 26,34 daa

Innledning: Det er usikkert når og av hvem lokaliteten først ble kartlagt. Lokaliteten ble sist kartlagt av Stefan Olberg i BioFokus 13. august 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter Vitbergstutjernet med kantsoner, beliggende 200 m sør for Holen, øst for Råsvea og nordvest for Hvitberg i Stange. Lokaliteten grenser mot skog og granplantefelt i øst, ellers mot dyrket mark. Kun den sørvestre delen av lokaliteten ble undersøkt i 2013.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som en Rik kulturlandskapssjø - Næringsrik utforming (E0801). Deler av kantarealet rundt sjøen består av Rik kildeløvskog med svartor, gråor, gran, selje og vierarter. Kantskogen er forholdsvis gammel og med en del død ved i ulike nedbrytningsfaser og dimensjoner. Karplanter som selsnepe, slyngsøtvier, guldusk, klourt, skjoldbærer, flikbrønsle, nikkebrønsle, engmineblom, vassrørkvein, dvergmaure, rustjerneblom, springfrø, skogsivaks, vendelrot, myrkongle, mjødukt, åkermynthe og bekkblom ble påvist i 2013. I tillegg er bredt dunkjevle, dronningstarr, kjempepiggnopp, kjempesoleie, myggblom, myrstjerneblom og rankstarr påvist her tidligere.

Artsmangfold: Karplantene dronningstarr (*Carex pseudocyperus*) (NT), kjempepiggnopp (*Sparganium erectum*), kjempesoleie (*Ranunculus lingua*) (EN), myggblom (*Hammarbya paludosa*), myrstjerneblom (*Stellaria palustris*) (EN), rankstarr (*Carex acutiformis*) (VU) og nikkebrønsle (VU) er påvist i lokaliteten. Svartspett ble observert i 2013 og området har trolig en viktig funksjon for en del fuglearter knyttet til slike miljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: I sørøst grenser lokaliteten mot et forholdsvis ungt granplantefelt. Deler av kantsonen er hogd.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som svært viktig (A-verdi) grunnet forekomsten av en rik kulturlandskapssjø med flere gode forekomster av rødlistearter, deriblant fire truede arter. Noe påvirkning i form av hogst og innsnevring av kantsoner trekker verdien ned, men deler av kantsonen er intakt.

Skjøtsel og hensyn: Det må vurderes om deler av innsjøen skal graves opp for å bremse gjenngroingen og derigjennom få et større vannspeil. Inngrepet må i så fall utføres skånsomt. Naturverdiene i kantsonene ivaretas og videreutvikles på best måte ved fri utvikling - ikke-hogst. Granplantefelt kan likevel med fordel fjernes.

.....

222 Ekeberg NV

Slåtteeng - Rik slåtteeng Verdi: B Areal : 7,39 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg og Øivind Gammelmo i BioFokus 13. august 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordvest for Ekeberg i Stange, og grenser mot skog, gjødselpreget eng og dyrket mark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten har visse tegn på at den tidligere ble slått (jevn fordeling av arter, lite graminoider og ikke tuet vegetasjon). Lokaliteten avgrenses derfor som Slåtteeng - Lågurtslåtteeng (D0116), men en noe stor andel av lokaliteten beites og er derfor også angitt som Naturbeitemark - Lågurtbeiteeng (D0416), med innslag av fuktigere typer og svak lågurt. Det ble ikke påvist møkk på lokaliteten, som antagelig ikke ble beitet i 2013. Det er mulig at deler av lokaliteten tidligere har vært pløyd opp og dyrket, og derfor burde vært kartlagt som Annen kulturmark. I nord går engen over i skog, og denne delen er mer eller mindre tresatt med ungt løvoppslag. I sør er det partier med noe tørrere vegetasjon i sørvestvendt skråning, og det var her de mest interessante urtene ble påvist. I engen ble arter som gulmaure, rødknapp, blåknapp, hvitbladtistel, tepperot, blåkløkke, knollerteknapp, ryllik, nyseryllik, liljekonvall, markjordbær, legeberonika, skogkløver, gullkløver, smørbutikk, skjermveve, hårsveve, skogfiol, gullris, prestekrage, firkantperikum, teiebær, gjerdevikke, fuglevikke, bergmynte, tiriltunge, sløke, mørkkongsslys, timotei, stormaure, åkersvinerot, smalkjempe, engknoppurt, hårfrytle og snerprørkvein registrert. Både unge og enkelte gamle eiker forekommer, samt hassel, ung bjørk, rogn, furu, gran, selje, rosebusker og einer. Noen rydningsrøyser forekommer innenfor lokaliteten.

Artsmangfold: Utover noen krevende urter ble det ikke påvist noen interessante arter, men potensialet for slike arter er bra. Det er også et potensial for rødlistede insekter i de sørvestende og rike delene av enga.

Bruk tilstand og påvirkning: Deler av lokaliteten er i ferd med å gro igjen med løvoppslag på grunn av manglende skjøtsel. Skjøtselregimet, både tidligere og i dag, er noe uklart, og inkluderer nok både beite og slått, og muligens oppdyrking.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap: Flere Store gamle trær - Eik forekommer i nærområdet, og sørvestende, ugjødslete enger er viktige for flere rødlistede insekter på gamle eiker.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) grunnet forekomsten av flere krevende urter og et potensial for rødlistede karplanter og insekter. Følges skjøtselsforslaget om rydding og ekstensiv slått, vil lokaliteten øke i verdi.

Skjøtsel og hensyn: Det beste hadde vært om lokaliteten ble ryddet for ungt løvoppslag og slått manuelt på sensommeren. Eventuelt kan deler av lokaliteten utsettes for ekstensivt beite. Rydde/slåtteavfallet må fjernes fra lokaliteten. Det må ikke tilføres gjødsel på engen.

.....

353 Solliødegården

Rik edellauvskog – Lågurt-hasselkratt Verdi: B Areal : 75,02 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 15 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00040003 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en vestvent lise ved Gjøvika i Stange kommune. Lokaliteten grenser til skogarealer eller jordbrukslandskap i alle retninger.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av et område med rik edelløvskog (F01) og utformingen lågurt-hasselkratt (F0103). Lokaliteten har tidligere vært avgrenset som hagemark, men skogen er nå så dominerende at området har skiftet karakter fullstendig. Tresjiktet består for det meste av hasselkratt, men det finnes også store osper, spisslønn, gran, bjørk, hegg, rødhyll og ask (NT). Vegetasjonen består bl.a. av stornesle, tyrehjelm, trollbær, blåveis, villrips, markjordbær, kratthumleblom, bringebær, teiebær, skogstorkenebb, tysbast, skogfiol, rødhyll, fagerklokke, blåklokke, skogsalat, skogstjerne, firblad, liljekonvall, maiblom, kranskonvall, gulaks og hengeaks.

Artsmangfold: Det ble registrert ask (NT) i lokaliteten. Svært rik fuglebiotop, ikke minst hakkespetter på grunn av gamle og døende osper. Potensial for insekter og sopp knyttet til noe død ved og gamle trær.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten har tidligere hatt verdi som hagemark, men verdiene i dag er i all hovedsak knyttet til skogen. Bruk av området som hagemark har opphørt og det finnes lite nylige inngrep i lokaliteten.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten scorer høyt på størrelse, middels på artsamangfold, habitatkvalitet, påvirkning og lavt på rødlistearter. Området er stort og har et stort utviklingspotensial i fremtiden. Lokaliteten vurderes derfor samlet til B-verdi (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Det biologiske mangfoldet i lokaliteten ivaretas best ved fri utvikling da området ikke lenger rommer kvaliteter som er avhengig av skjøtsel for å fremmes.

.....

615 Brenntjernet

Rikmyr – Skog- og krattbevokst intermedier- og rikmyr i låglandet (BN-SB) Verdi: B Areal : 29,97 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt senest kartlagt 13. august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten er kartlagt tidligere som dam og av Asplan Viak kategorisert som rik kulturlandskapssjø i 2011. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er en dam som ligger på Tangen, Stange kommune, ca 600m SV for Viksvika. Tjernet er senket, og er for en stor del gjengrodd. Senkningen har redusert de botaniske verdiene betydelig. Tjernet ga inntrykk av å være sterkt eutroft, antagelig med oksygenmangel i stagnasjonsperiodene. Lokaliteten grenser mot landbruksareal i sør og øst, og mot veg/delvis skog i nord og vest. Lokaliteten ligger i sørboreal vegetasjonssone (SB) og i overgangsseksjon (OC) (Moen 1998). Grunnen består av morene, torv og myr.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dette er en vanskelig biotop og kategorisere da den er en del påvirket og er og har vært under sterk forandring. Vi har valgt å fokusere på at de største arealene er myr og har derfor valgt dette som overordnet naturtype med delnaturtype skog og krattbevokst intermedier og rikmyr i låglandet. Denne naturtypen finnes i mosaikk med naturtypen dam (kunne nok også vært kategorisert som rik kulturlandskapssjø), vannkantsamfunn med delnaturtype rikstarrsump og med en hvis andel rikere løvsumpskog. Tjernet, samt de omkringliggende myrarealene, fremstår som delvis fattige og delvis rikere. I de rikeste partiene, særlig rundt dammen og i kantene finnes arter som brei dunkjelve, dronningstarr (NT), myrkongle, sprikevasshår, langstarr, mjørdurt, myrmaure, hesterumpe, kjempepigknopp, bekkeveronica og myrhatt. I overgangen til fastmark vokser gran, bjørk og selje.

Det er små areal åpent vann, til sammen ca 1daa. Det er lite vannvegetasjon. Storbærerrot, hesterumpe, småandemat og sprikevasshår (i bekken) ble funnet.

Artsmangfold: Det er registrert dronningstarr (*Carex pseudocyperus*) (NT) i lokaliteten. Av fugl er den nær truede arten sivhøne registrert. Potensialet for å finne sjeldne og truede arter av særlig invertebrater vurderes som middels til stort.

Bruk tilstand og påvirkning: Tjernet og myrarealene rundt fremstår nokså upåvirket. Noen spor etter grøfter finnes i lokaliteten. Tjernet er under sterk gjengroing og lokaliteten påvirkes trolig av omkringliggende jordbruksareal, samt tidligere sekning. Vannstanden er trolig hevet noe senere år, noe som har ført til økt mengde med død ved av bjørk.

Fremmede arter: Det er registrert ugrasmjølke (*Epilobium ciliatum ciliatum*) (SE) i lokaliteten. Dette er en underart av amerikamjølke (*Epilobium ciliatum*) som er en fremmedart som er på svært rask spredning i Norge. Det er utarbeidet et faktaark for denne arten (Artsdatabankens faktaark ISSN1504-9140 nr. 258).

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Myr er en sjelden vegetasjonstype i det intensivt drevne jordbrukslandskapet i søndre deler av Stange kommune. Dette gjør det særlig viktig å ta vare på intakte lokaliteter. Mosaikken med vannkantsamfunn og åpent vann gjør at mange arter fra ulike organismegrupper kan ha tilhold på et forholdsvis lite areal. Det er registrert to rødlistede arter, en plante og en fugl, men potensialet for f. eks. invertebrater vurderes som ganske stort. Dagens og tidligere tiders påvirkning trekker verdien nedover, men vurderes samlet som en viktig (B verdi) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Lokalitetens verdier bevares og utvikles best under fri utvikling eller evt. med noe høyere grunnvannsstand for å hindre ytterligere gjengroing. Det er planlagt mulig trase for ny jernbane som kan påvirke den kartlagte lokaliteten.

.....

645 Ihletjernet

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 33,15 daa

Innledning: Det er usikkert når og av hvem lokaliteten først ble kartlagt. Lokaliteten ble sist kartlagt av Stefan Olberg i BioFokus 13. august 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter Ihletjernet med kantsoner, beliggende nordvest for Lang-Re og sør for Ile i Stange. Lokaliteten grenser mot kornåker på østsiden og blandingskog og granskog på vestsiden. Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som en Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming (E0801). Sjø med mye takrør, dunkjævre og torvmoser, og med et tydelig sumppreg. Kun en liten andel av sjøen har åpent vannspeil. Kantskogen består av forholdsvis ung bjørk, iblandet gråor, selje, gran og vierarter, deriblant svartvier. Fra tidligere er blant annet dronningstarr (*Carex pseudocyperus*), dvergmaure (*Galium trifidum*), kjævestarr (*Carex diandra*), klourt (*Lycopus europaeus*), legevintergrønn (*Pyrola rotundifolia*), myrtelg (*Thelypteris palustris*), saftstjerneblom (*Stellaria crassifolia*), seterstarr (*Carex brunnescens*), sumpkarse (*Cardamine pratensis*), jåblom (*Parnassia palustris*), tuestarr (*Carex cespitosa*) og vassveronika (*Veronica anagallis-aquatica*) registrert. I tillegg til noen av disse artene, ble mjødukt, myrflol, selsnepe, myrhatt, sløke, slyngsøtvier, myrkongle, bukkeblad, myrmjølke, vassrørkvein, elvesnelle, skogsnelle, andemat, gulldusk, perlevintergrønn, tusenblad og spriketorvmose registrert i 2013.

Artsmangfold: Vassveronika (NT), dronningstarr (NT) og tuestarr (NT) er tidligere påvist her, men ble ikke observert på den svært begrensede befaringen i 2013. Myrtelg (EN) er kjent herfra fra før, og ble også registrert i 2013, sammen med et ungt eksemplar av småsalamander (NT). Vannrikse (VU) hekket her i 1996.

Bruk tilstand og påvirkning: Sjøen er i ferd med å gro helt igjen, og har i dag kun et lite areal med åpent vann. Kantskogen er ung og noe hogstpåvirket. Et pumpehus med brygge står i øst. På østsiden er det også en to meter bred oppgravd kanal i forbindelse med innløps- og utløpsbekk.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som svært viktig (A-verdi) grunnet forekomsten av en rik kulturlandskapssjø med delvis intakte kantsoner og med flere gode forekomster av rødlistearter, deriblant en sterkt truet art.

Skjøtsel og hensyn: Det må vurderes om deler av innsjøen skal graves opp for å bremse gjenngroingen og lage et større vannspeil. Grøften med utløpsbekken bør delvis tettes igjen slik at vannstanden i sjøen øker. Inngrepene må utføres skånsomt. Naturverdiene i kantsonene ivaretas og videreutvikles på best måte ved fri utvikling - ikke-hogst. Kantsonene i nord og øst burde vært utvidet.

.....

646 Saastad skole V

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : 7,41 daa

Innledning: Det er usikkert når og av hvem lokaliteten først ble kartlagt. Lokaliteten ble sist kartlagt av Stefan Olberg i BioFokus 13. august 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger 250 m vest for Saastad skole på Lang-Re i Stange, og er omkranset av ung skog og kunstig voll.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Vanningsdam med lav vannstand og lite vannspeil. Noe ungt bjørk/vierkrattvegetasjon finnes i kantene. Av karplanter er korsandemat (*Lemna trisulca*), rankpiggknopp (*Sparganium emersum*) og stivdylle (*Sonchus asper*) registrert fra før av. Torvmoser, flaskestarr og bredt dunkjævre var dominerende i dammen i 2013. Kransmynte ble observert på vollen sammen med sørlig høstlibelle og buorm.

Artsmangfold: Vannkalven *Ilybius guttiger* (NT) ble påvist ved befaringen i 2013. Kun et par vannkalver ble tatt med, og vannfaunaen ble kun svært tilfeldig og overfladisk undersøkt. Småsalamander (NT) og storsalamander (VU) ble påvist her i 1996, og i det minste småsalamander burde kunne finnes her fortsatt.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er kunstig, og det er en voll på nordsiden som demmer opp dammen som nok har hatt et større vannspeil tidligere.

Fremmede arter: Noe rødhyll vokser på vollen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) grunnet forekomsten av en antatt artsrik og næringsrik dam under gjenngroing. En forsiktig restaurering av dammen og en bedret kantsone vil på sikt kunne øke verdien til svært viktig.

Skjøtsel og hensyn: Dammen har lite vannspeil og det bør vurderes om deler av dammen bør graves opp for å hindre at den gror helt igjen. Dette vil kunne bedre forholdene for en del arter som f.eks. storsalamander. Kantvegetasjonen (skog og kratt) må få utvikle seg i fred og ikke hogges.

.....

648 Lang-Ree 1

Dam – Gårdsdam Verdi: A Areal : 2,45 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13. august 2013 av BioFokus (v/Stefan Olberg, Arne Laugsand, Terje Blindheim og Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter en dam og dens kantsoner som ligger i et område med naturbeitemark sør for gården Lang-Ree i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av en dam (E09) med utformingen gårdsdam (E0901). Vegetasjonen i og rundt dammen består av bl.a. elvesnelle, bekkeblom, krypsoleie, sumpkarse, enghumleblom, kratthumleblom, myrhatt, blåkoll, slyngsøtvier, hesterumpe, selsnepe, blåklokke, nikkebrønsle (VU), flikbrønsle, engknoppurt, føllblom, vassgro, bred dunkjævre, rankpiggknopp, andemat, musestarr, krypkvein og mannasøtgras. Det er beitet helt ned til dammen, noe som skaper potensiale for arter som er knyttet til fuktig forstyrret leirjord. Det er stort sett åpent rundt dammen med lite utviklet tre- og busksjikt.

Artsmangfold: Det er registrert stor salamander (VU) og liten salamander (NT) i dammen. I tillegg ble det registrert nikkebrønsl (VU) i forbindelse med kartleggingen i 2013. Intakte beitedammer av denne typen er ikke så vanlige og det kan finnes ytterligere arter her, særlig av insekter, som ikke er kartlagt.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er kunstig anlagt, men har en rik kantvegetasjon. Dammen ligger midt på en beitemark og det beites helt ned til vannet på alle kanter.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap: Dammen bør sees i sammenheng med beitemarken rundt.

Verdivurdering: Dammer representerer en viktig naturtype i ellers hardt drevne jordbrukslandskap. Lokaliteten utgjøres av en forholdsvis stor og intakt dam i kulturlandskapet. Flere rødlistearter er påvist, og det er svært sannsynlig at artsinventaret av interessante organismer knyttet til denne type miljøer er ganske høyt. Avgrensningen vurderes som svært viktig (A-verdi) basert på artsfunn, samt helhetsinntrykk og potensial.

Skjøtsel og hensyn: Det kan være nødvendig med tiltak for å hindre sig av næringsstoffer til lokaliteten. For stort tilsig kan føre til en uønsket gjengroing på sikt. Det bør holdes åpent rundt dammen. Fortsatt beite.

.....

669 Våletjern

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 49,25 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere avgrenset kun med vannflaten av tjernet. Da svært mange av artene som er knyttet til denne typen lokaliteter benytter ulike deler av vann, våtmark og skog i ulike faser av sin livssyklus har vi avgrenset lokaliteten som en mosaikk av flere delnaturtyper. Det meste av teksten er hentet fra forvaltningsplanen for området fra 2011.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Våletjern er en del av Våletjern naturreservat som ligger noen kilometer sør for Stange sentrum. Våletjern ligger på næringsrike bergarter fra kambro-silurtiden i en forsenkning i landskapet og er omgitt av jordbruksarealer, lauvskog og myr.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: I vannvegetasjonen dominerer småandemat, korsandemat, tjønnaks-arter og ulike kansalger. Mengdeforholdene kan variere fra år til år. Omkring 1983 var vannflaten nesten helt dekket av andemat, mens i 1992 og 2008 var det åpent vann i størstedelen av tjernet. Flybilder fra 1968, 1980, 1991 og 2005 (fig.2) viser varierende grad av gjengroing. Langs breddene av tjernet vokser i dag frodig sumpvegetasjon med blant annet brede belter av takrør, sjøsivaks og dunkjevle. Den giftige selsnepen er vanlig i denne sumpvegetasjonen.

Lauvsumpskogsamfunnene som omkranser Våletjern er av rik og ekstremrik type, og slike samfunn er forholdsvis sjeldne i Norge. Mellom sumpvegetasjonen og lauvskogen omkring tjernet finner vi fragmentarisk utviklet viersump hvor gråselje, istervier, svartvier, myrkongle, og langstarr er vanlige. I denne overgangssonen finner vi også myrtelg, en relativt sjelden bregne. Lauvskogvegetasjonen på fastmark omkring tjernet har mange kravfulle arter. Svartor, gråor og bjørk er de viktigste treslagene. Ellers finner vi mange kravfulle arter som vanligvis inngår i rik lauvskog, i tillegg har vi et innslag av arter som også inngår i sumpvegetasjonen omkring tjernet. Tuestarr er funnet flere steder, mens stautstarr har en lokalitet i denne skogtypen. Denne vegetasjonstypen regnes som sterkt truet i Norge

Artsmangfold: Ved Våletjern finner vi flere rødlistede plantearte som myrtelg, stautstarr, myrstjerneblom, korsandemat, tuestarr og dronningstarr.

Bruk tilstand og påvirkning: Resvoll-Holmsens undersøkelser fra ca 1920 (publisert 1957) viser at vegetasjonen rundt og trolig i tjernet er sterkt forandret. I 1920 var tjernet omgitt av elvesnelle og lite næringskrevende starrarter som flasketarr og trådstarr. Vannvegetasjonen besto av nøkkeroser og tjønnaks. Vi har i løpet av noen tiår fått utviklet en vann- og sumpvegetasjon som i mye større grad er typisk for sterkt eutrofe tjern enn den vegetasjonen som fantes i og ved tjernet på 20-tallet. Senkningen av tjernet omkring 1880 kan være en medvirkende årsak til denne utviklingen, men hovedårsaken er sannsynligvis økt tilførsel av næringsstoffer som fosfater og nitrater fra kulturlandskapet som omgir reservatet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering:

Skjøtsel og hensyn:

.....

676 Nøsløstjernet

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 98,75 daa

Innledning: Det er usikkert når og av hvem lokaliteten først ble kartlagt. Lokaliteten ble sist kartlagt av BioFokus 12. august 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter Nøsløstjernet, som ligger vest for Nøse og øst for Store-Re i Stange. Lokaliteten grenser i hovedsak mot jordbrukslandskap og noe skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som en Rik kulturlandskapssjø - Næringsrik utforming (E08), men dam og vannkantsamfunn kan trolig også brukes på hvertfall deler av arealet. rik sumpskog med utforming rik løvsumpskog er brukt som mosaikkandel på 20 % av arealet. Sjøen er nesten totalt gjengrodd med takrør, bredt dunkjevle, flasketarr, vassrørkvein, myrhatt og torvmoser. Sjøen er i ferd med å gå over til myr. Andre arter som ble notert i 2013 var bukkeblad, piggeknepp, gulldusk, selsnepe, myrkongle, dvergmaure, liten andemat, ørevier, gul nøkkerose, hvit nøkkerose, jåblom, skogsivaks og hesterumpe. Kun noen små deler av vannet hadde åpent vannspeil i 2013. Vier/gråseljekratt med noe hegg, selje, bjørk, gråor, osp og omkranser deler av lokaliteten. Kantskogen er forholdsvis ung, og har ikke så mye død ved. I tørrere partier av skogen ble bl.a. firblad, markjordbær, skogsalat, villrips, og bringebær påvist.

Artsmangfold: Lokaliteten ser ut til å være viktig for vannrikse (VU) (sist sett 2009), og åkerrikse (CR) ble sist sett her i 2007. I tillegg er sivhauk (VU), hønsehauk (NT), vipe (NT) og rosenfink (VU) observert her, men disse er nok mer tilfeldige besøkere. Spissnutefrosk (NT) skal være observert her i 2010. Denne typen lokaliteter har i

tillegg stort potensial for å huse en rekke sjeldne invertebrater knyttet til åpen sumpvegetasjon. Det kan også være sjeldne karplanter som ikke er fanget opp da kun en mindre del av området ble undersøkt i 2013.

Bruk tilstand og påvirkning: Deler av kantsonen blir utsatt for hogst og avrenning fra jordbruket fører til en raskere gjengroing. På amtskart for området ser lokaliteten ut til å være tegnet inn som et tjern, mens det på eldre økonomisk kart ser ut til å være myr med noen mer åpent vann enn det som finnes i dag. Trolig har vannet blitt senket ved grøfting i nord eller så gror tjernet bare igjen naturlig.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som svært viktig (A-verdi) grunnet forekomsten av noen truede fugler, samt at en såpass stor, gjengroende sjø har et potensial for en rekke andre rødlistearter av ulike artsgrupper.

Skjøtsel og hensyn: Kantvegetasjonen må få vokse i fred og skogen rundt vannet må ikke hogges. Det må vurderes hvorvidt deler av sjøen skal graves opp for å unngå total gjengroing og for å få tilbake noe mer vannspeil.

.....

683 Nordsveoddendammen

Kalksjø – Kransalgessjø Verdi: A Areal : ,99 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Anders Landgangen høsten 2010, men Terje Blindheim, BioFokus, besøkte lokaliteten 2013. Teksten i denne beskrivelsen er i all hovedsak hentet fra Landgangen sin rapport. Beskrivelse og avgrensning erstatter tidligere beskrivelse BN00040035.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger ved HIAS renseanlegg på Nordsveodden ved Mjøsa helt nord i Stange kommune. Dammen ligger på et underlag av mellomordovicisk skifer og den ligger i et lite parkområde nord for renseanlegget.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Kalkinnholdet i tjernet er meget høyt og den lille dammen kan derfor defineres som naturtypen kalksjø (E07). HIAS-dammen er et lite, grunt nesten gjenvokst tjern. Det er omgitt av tette bestander med flasketarr (*Carex rostrata*), brei dunkjevele (*Typha latifolia*) og myrhatt (*Comarum palustre*). På vannflaten er det mye andemat (*Lemna minor*) og vanlig tjønnaks (*Potamogeton natans*). Halvveis flytende under vannflaten er det store matter med gråkrans (*Chara contraria*). I overflaten flyter det også mye av den trådformede grønnalgen *Cladophora*. *Chara contraria* hadde individer som var opp til 30 cm lange og rikt fertile. I tillegg hadde de masse modne, sorte oosporer. Vegetasjonstypen i dammen kan beskrives som typen P5b: Bustkrans- piggrans- utforming (*C. aspera*, *C. contraria*, *C. strigosa*, *C. tomentosa*) som også er rødlistet. Vegetasjonen av høyere planter er også godt utviklet.

Artsmangfold: Store mengder av den sårbare kransalgen gråkrans finnes i dammen. I tillegg er det et potensial for sjeldne og truede invertebrater.

Bruk tilstand og påvirkning: Næringssaltene har meget høye konsentrasjoner og gir tilstandsklasse dårlig. Ledningsevnen er tilsvarende høy. Fargetallet er også ganske høyt og viser at dammen ligger i det polyhumøse området, og er humusrikt.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dette er en kalksjø med meget høyt kalkinnhold (E07), og på grunnlag av vegetasjon kan den betegnes som kalksjø med *Potamogeton*- og *Chara*-vegetasjon (E0702). Tjernet har meget rik vegetasjon av Bustkrans- piggrans- utforming (VU) som er truet. Forekomsten av gråkrans betyr at dammen tilfredsstiller kravene til utvalgt naturtype. Ut fra definisjonene i handlingsplanen for kalksjøer passer de observerte forholdene i HIAS-dammen til parameteren høy verdi "store bestander av en eller flere truede vegetasjonstyper og rødlistearter" og verdivurderes som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør ikke vokse mer igjen rundt dammen enn det som er tilfelle i dag. Kanskje kan litt av løvkrattet øst for dammen ryddes bort.

.....

685 Refsaltjern

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 81,5 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00040025 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter et tjern i kulturlandskapet sør for gården Måsjø søndre i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en rik kulturlandskapssjø (E08) med utformingen næringsrik utforming. Stort tjern tilvokst med takrør og dunkjevele og tilgangen til vannkanten var derfor stedvis vanskelig. Den vestre delen av tjernet er nesten fullstendig tilvokst med takrør, mens det fremdeles er åpent vannspeil i den østre delen. Vegetasjonen er nokså rik med bl.a. elvesnelle, selje, bjørk, stornesle, myrstjerneblom, gul nøkkerose, hvitveis, bekeblom, mjødurt, myrhatt, myrkongle, dronningstarr og takrør.

Artsmangfold: Dronningstarr (NT) og myrstjerneblom (EN) er registrert i lokaliteten. I tillegg er følgende rødlistede fuglearter registrert; fiskemåke (NT), rosenfink (VU) og sivhauk (VU). I tillegg er en rekke andre fuglearter registrert i lokaliteten. Blandt annet benytter 500-1000 låvesvaler tjernet som overnattingsplass på trekket. Potensialet for sjeldne og truede invertebrater vurderes som høyt knyttet til denne typen miljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: Tjernet er i sterk gjengroing og vannspeilet bør ikke senkes ytterligere. Det er betydelig avrenning til tjernet fra omkringliggende jordbruksområder.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dette er et stort tjern med flere registrerte rødlistearter. Tjernet er under sterk gjengroing, men det finnes fremdeles et større åpent vannspeil i øst. Dette er en viktig fuglebiotop med flere rødlistede arter registrert. Lokaliteten er uten større inngrep. Vannets betydning for en rekke arter fra ulike organismegrupper, herunder flere rødlistede arter, gir lokaliteten verdi som svært viktig (A verdi).

Karplantefloraen er variert og rik, med et godt utvalg arter knyttet til de aktuelle vegetasjonstypene, i lågurtskog bl.a. krossved, blåveis, skogsalat, krattfiol, tysbast, vårerteknapp, og i høgstaudekog og gråor-heggeskog bl.a. storklokke, trollbær, firblad, trollurt, strutseving, skogstjerneblom, ballblom, kranskonvall, skogsvinerot. Lavfloraen er ikke spesielt rik (forbehold tas for glattbarkssamfunnet på løvtrær, som ikke er undersøkt), men enkelte interessante og til dels (regionalt) sjeldne arter er likevel påvist, som hodeskoddellav (*Menegazzia terebrata*) (VU), sprikeskjegg (*Bryoria nadvornikiana*) (NT) og vinflekklav (*Arthonia vinosa*). Lungeneversamfunnet er sparsomt utviklet (med filthinnelav *Leptogium saturninum*, stiftfiltlav *Parmeliella triptophylla*, og ulike vringelav *Nephroma* spp.).

Mosefloraen er dårlig undersøkt, men potensialet bedømmes som stort, kanskje spesielt på rike bergvegger og rasskråninger (det er mange rike, mosedekte, skyggefulle berg i området), delvis også på død ved. Av råtevedmoser er signalartene pusledraugmose (*Anastrophillum hellerianum*), grønnsko (*Buxbaumia viridis*) (VU) og råteflik (*Lophozia ascendens*) påvist. Mye mose på trærne, også på tynne grankvister, indikerer stabilt fuktig lokalklima i dalbunnen.

Vedsoffungaen virker dårlig utviklet (dårlig kontinuitet i død ved), og trivialarter dominerer på lægrene. Det kan likevel være potensial for interessante arter på døde løvtrær. Den uvanlige barksoppen tettknorteskinn (*Hyphodontia nespori*) er tidligere påvist. Derimot har området stort potensial for en rik funga av jordboende sopp. Elementet er lite undersøkt. Grønnlig narrepiggssopp (*Kavinia alboviridis*) (NT) ble funnet rikelig fruktifiserende på stabile barmatter under noe gammelt søppel i dalbunnen, og rikskogsartene svelleviske (*Lactarius scrobiculatus*) og grantårekremle (*Russula queletii*) ble sett flere steder. Området holder utvilsomt mange interessante jordboende sopp som ennå ikke er påvist, også rødlistearter. I 1998 ble det funnet mosegelekølle (*Eocronartium muscicola*) (NT) blant mose på algestamme, enten innenfor denne lokaliteten eller litt oppe i del-lokaliteten i solsida (Artskart 2010).

Området har en rik fuglefauna. Hekking av vintererle er påvist ifbm viltkartleggingen. Dvergspett er også observert, og Labbelva er mulig hekkeområde for arten.

Bruk tilstand og påvirkning: Det avgrensede områder er preget av tidligere hogster, men begynner stedvis og utvikle naturskogs kvaliteter.

Fremmede arter: Ingen registrerte

Del av helhetlig landskap: Den varme solsidelia i nedre del er avgrenset som egen lokalitet (med verdi A). De to del-lokalitetene utgjør et økologisk helhetlig naturmiljø som må ses i sammenheng.

Verdivurdering: Labbelva står i en særstilling i distriktet, i kraft av å være den største og best utviklete bekkeklofta på østsiden av Mjøsa mellom Minnesund og Hamar. Området er variert, med stor økologisk variasjon, og har viktige naturverdier knyttet til både rik og varm løvskog, gråor-heggeskog, lågurtgranskog, og stabilt fuktig bekkekloftmiljø. Artsmangfoldet er rikt innen flere ulike artsgrupper, selv om tidligere hard utnyttelse har ført til at artsamangfoldet knyttet til gamle trær og død ved er relativt dårlig utviklet. Framtidig utviklingspotensial er stort om området får ligge urørt. De to delene øst for E6 vurderes samlet som svært viktig (A verdi), men grenser til B verdi. Vurderingen er justert opp da mange lignende miljøer helt eller delvis er gått tapt i forbindelse med utbygging av ny E6 langs Mjøsa.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling anbefales for å ivareta og videreutvikle skogskvalitetene.

.....

1001 Lundgård store I

Slåttemark – Rik slåttemarkskant Verdi: B Areal : 1,66 daa

Innledning: Lokaliteten er antatt å være lokalitet BN00039997, men det er noe usikkerhet knyttet til beliggenheten av denne lokaliteten. Det er imidlertid oppgitt at den skal ligge nordøst for tunet på Lundgård store, mens tidligere avgrensning var i vest. Eksisterende tekst gjaldt trolig alle åkerholmene samlet og det er derfor usikkerhet rundt hva den avgrensede lokaliteten faktisk inneholder av kvaliteter.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en skog- og krattbevokst åkerholme med enkelte noe åpnere partier. Lokaliteten ligger nord for Ottestad kirke nord i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Slåttemark er brukt som naturtype for å synliggjøre behovet for skjøtsel for på sikt å opprettholde en urterik vegetasjon på åkerholmen.

Artsmangfold: Ikke kjent hvilke arter som vokser akkurat på denne lokaliteten. Ikke registrert dragehode i nyere tid.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er liten aktivitet på åkerholmene i dag og alle er i sterk gjengroing med skog og kratt. Åkerholmene har tidligere trolig vært beitet på høsten og kanskje også brent og ryddet år om annet. Lokaliteten er trolig også utsatt for gjødsling og evt. sprøyting da den ligger helt i åkerkanten.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Kalkrik slåttemark trolig med forekomster av rødlistete arter og som er en sterkt truet naturtype skal normalt sett ha verdi som svært viktig. Gjengroing over lang tid og fravær av målrettet skjøtsel for å ivareta kvalitetene senker imidlertid verdien til viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Hele holmen bør skjøttes som en slåtteenng med særlig fokus på å slå de frodigere partiene, mens de skrinne delene kun ryddes for kratt, busker og småtrær år om annet. Det bør lages en forvaltningsplan for de gjenværende restene av kalkrik engvegetasjon rundt Ottestad.

.....

1006 Petlund

Slåttemark – Rik slåttemarkskant Verdi: B Areal : 11,02 daa

Innledning: Lokaliteten er senest kartlagt av BioFokus v/ Terje Blindheim, høsten 2013 i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelse og avgrensning erstatter tidligere BN00040000. Større deler av holmen er også kartlagt i kulturminnesammenheng og angitt som gravfelt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en skogdekt langstrakt åkerholme med enkelte noe åpnere partier. Lokaliteten ligger nord for Ottestad kirke nord i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: slåttemark er brukt som naturtype for å synliggjøre behovet for skjøtsel for på sikt å opprettholde en urterik vegetasjon på Åkerholmen. Mye av lokaliteten er skogkledd med bl. a. lønn og lind. Enkelte partier er sterkt krattbevokst, mens det i mindre partier som er meget grunnlendte finnes urterik vegetasjon, dog ofte med et øvre sjikt av bringebær og roser. Typiske arter på to mindre områder som har den rikeste vegetasjonen er gul gåseblom, nikkesmelle (NT), sølvmyr, gulflatbelg, dragehode (VU), bergmynte, gjeldkarve, rødknapp, blåkløkke, fagerknoppurt, hvitmaure og gulmaure. Dette er typiske arter for de kalkrike og grunnlendte Åkerholmene nord for Ottestad kirke. Øvrig vegetasjon er av lågurttype.

Artsmangfold: Ut over dragehode og nikkesmelle er det ikke kjent rødlistede og truede arter. Potensiale for ytterligere av karplanter og insekter, lav og moser vurderes og være til stede, særlig om det settes inn skjøtselstiltak.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er liten aktivitet på Åkerholmene i dag og alle er i sterk gjengroing med skog og kratt. Åkerholmene har tidligere trolig vært beitet på høsten og kanskje også brent og ryddet år om annet. Lokaliteten er trolig også utsatt for gjødsling og evt. sprøyting da den ligger helt i Åkerkanten.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Kalkrik slåttemark med funn av rødlistete arter og som er en sterkt truet naturtype skal normalt sett ha verdi som svært viktig. Gjengroing over lang tid og fravær av målrettet skjøtsel for å ivareta kvalitetene senker imidlertid verdien til viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Hele holmen bør skjøttes som en slåtteeng med særlig fokus på å slå de frodigere partiene, mens de skrinne delene kun ryddes for kratt, busker og småtrær år om annet. Det bør lages en forvaltningsplan for de gjenværende restene av kalkrik engvegetasjon rundt Ottestad.

.....

1009 Ottestad kire NV

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 30,17 daa

Innledning: Lokaliteten ble sist kartlagt høsten 2013 av BioFokus ved Terje Blindheim i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelse og avgrensning erstatter tidligere lokalitet BN00039998. Denne lokaliteten lå lenger sør enn dagens avgrensning og var trolig feilplassert, men kan også skyldes gjengroing. Dagens naturbeitemarksverdier finnes hvertfall innenfor nåværende avgrensning.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger ved Ottestad kirke nord i Stange kommune og utgjør til dels naturbeitemark på kalkrik grunn.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Området er i aktivt beite i dag, trolig av storfe og kanskje noe hest. Større deler har rik engvegetasjon så rik beiteeng er brukt som utforming. Typiske karplantearter i feltsjiktet er neslesnyltetråd, stormaure, engsoleie, engsvingel, fyllblom, engtjæreblom, høymol, engsmelle, åkermåne, markjordbær, sølvmyr, teiebær, lakrismjelt, gulflatbelg, tiriltunge, skogkløver, fuglevikke, engfiol, bakkemynte, bergmynte, tveskjeggveronika, legeveronika, groblad, dunkjempe, karve, gjeldkarve, fagerkløkke, blåkløkke, ryllik, engknoppurt, fagerknoppurt, åkertistel, prestekrage, marianøkleblom og gulmaure. De rikeste områdene for karplanter er knyttet til kollene og bratte skrenter, mens de flatere partiene i større grad er preget av tidligere tiders gjødsling med mer ensartet nitrofil vegetasjon. En dam med bl. a. nikkebrønslø er avgrenset som en egen naturtype innenfor avgrensningen av beitemarka.

Artsmangfold: Ut over karplanter er det ikke gjort spesielle registreringer. Det er tidligere kjent legesteinfør fra lokaliteten, men denne er ikke funnet de siste tre tiårene. Potensialet for sjeldne beitemarkssopp vurderes som til stede, særlig på de skrinne partiene og kollene som er mindre gjødselpåvirket.

Bruk tilstand og påvirkning: Deler av området er en del preget av tidligere gjødsling og har en nitrofil vegetasjon uten spesielle botaniske verdier.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Det er få andre lignende beitemarker i nærheten, men det finnes en rekke kalkrike Åkerholmer ikke langt unna.

Verdivurdering: Området er ganske stort og skårer høyt på størrelse, middels på artsamangfold, tilstand og lavt til middels på rødlistearter som det ikke er påvist noen av. Til dels stor grad av gjødsling i partier trekker verdien ned og samlet gis området verdi som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området bør fortsatt beites med et passende beitetrykk og med dyr som ikke er for tunge for markvegetasjonen. Partier med tettere skog kan med fordel åpnes. Dette er også gjerne områder som i mindre grad er utsatt for tidligere gjødsling.

.....

1010 Kjellsveen

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: A Areal : 15,45 daa

Innledning: Lokaliteten ligger i dag inne i Naturbase som punktlokalitet BN00039842. Denne beskrivelsen erstatter eksisterende dokumentasjon og er sammenstil på bakgrunn av flere kilder. Lokaliteten er besøkt senest av Asplan viak i forbindelse med KU arbeid.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger ved vei nord for Tangen i Stange kommune og utgjør en noe gjenvokst beitemarksareal.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Til tross for at lokaliteten er forholdsvis skogpreget i partier er Naturbeitemark valgt som naturtypebetegnelse da området bør ha mål om å åpnes mer. Lokaliteten har Stanges største forekomst av rødlistearten solblom. Naturbeitemarka ved Kjellsveen er mager med god forekomst av naturengarter som harerug, tepperot, katterot, gjeldkarve, dunkjempe, prestekrage, hårsveve, småengkall, knollerteknapp, ballblom m.fl. Mye engsoleie står på deler av beitet som er sterkere gjødselpåvirket.

Artsmangfold: 50-100 individer av solblom er registrert på lokaliteten (Johan Kielland Lund pers.medd.). 22.6.2006 ble 140 individer registrert med rosett, hvorav 25 i blomst. Solblommen finnes kun i de mest lysåpne og beitepåvirkede arealene. Der ungslogen står tettere ble det ikke registrert solblom. I 1995 ble solblom foruten

Kjellsveen registrert på kun fire lokaliteter: Oppset, Åsen og Slaggerud (Kielland Lund & Borch 1996). Arten har gått sterkt tilbake i Stange kommune.

Bruk tilstand og påvirkning: Selv om solblom fremdeles finnes på lokaliteten, kan forekomsten være truet av gjengroing (Johan Kielland Lund pers.medd.). Gjengroing er den viktigste trusselen mot lokaliteten.

Fremmede arter: Ingen registrert

Del av helhetlig landskap: Området ingår ikke som en del av flere naturbeitemarker i området.

Verdivurdering: Verdien er justert opp i forhold til tidligere verdivurdering da lokaliteten er Stanges viktigste forekomst av solblom. Beitemarkssopper (sopper knyttet til ugjødset, hevdet beitemark) er ikke undersøkt, men kan forventes å ha viktige forekomster her. Gjengroing og gjødsling trekker verdien ned, men en verdi som svært viktig (A verdi) vurderes likevel som forsvarlig.

Skjøtsel og hensyn: Området gror igjen med gran og bjørk, og all gran og opptil 50 % av løvtrærne bør fjernes som et forvaltningstiltak for å bevare solblom (Johan Kielland Lund pers.medd.). Som forvaltning foreslås videre at gjødsling ikke utføres innenfor avgrensingen for å optimalisere må innskrenkes til allerede gjødslede areal (aller helst bør gjødsling opphøre, dersom bevaring av solblom og andre kravfulle arter er målsetningen). I følge naboer i området ble det spredd gjødsling med traktor i området for 6-7 år siden, men dette har tilsynelatende ikke påvirket solblom-forekomsten.

.....

1011 Hval S

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 13,84 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 15 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00040039 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en åpen kulturmark og ligger sør for gården Hvalsbakken langs Odalsvegen ved Gata i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en naturbeitemark (D04) med utformingen lågurtbeiteeng. Vegetasjonstype varierer noe fra tørrere lågurttype til noe friskere og svakt høystaudepreget, men den tørre engtypen dominerer. Det ser ikke ut til at området har vært dyrket/gjødset. Det er litt usikkert om dette har vært beitemark eller slåttemark fra gammelt av da artssammenstillingen ikke er entydig på dette. Her finnes bl.a. grasstjerneblom, mjøddurt, markjordbær, tepperot, myrhatt, tveskjeggveronika, nyseryllik, engknoppurt, hvitbladtistel, prestekrage, ryllsiv, trådsiv, hjertegras og hundegras.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen. Det er gode forekomster med naturengplanter i lokaliteten. Noe potensial for sjeldne og truede arter av beitemarkssopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Området beites aktivt i dag av sau. Beitepresset ser ut til å være ganske godt, men er noe for lavt.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Relativt stort areal med naturbeitemark. Relativt artsrikt, men uten sjeldne arter. Lokaliteten scorer dermed lavt på rødlistearter og på antall habitatspesialister. Det er god hevd på området og det scorer middels til høyt på tilstand og størrelse. Lokaliteten gis B-verdi på bakgrunn av nytt faktaark for naturtypen.

Skjøtsel og hensyn: Beite bør opprettholdes, men beitetrykket kan med fordel være noe høyere.

.....

1013 Storhov S

Naturbeitemark – Verdi: C Areal : 11,17 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13. august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter ei naturbeitemark sør for gården Storhov sørøst i Stange kommune. Lokaliteten ligger på forholdsvis dype løsmasser.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av naturbeitemark (D04) med en litt vanskelig definerbar utforming. Beitemarka er under noe gjengroing med oppslag av gran, bjørk og osp. Vegetasjonen består av bl.a. stornesle, grasstjerneblom, engsoleie, ballblom, mjøddurt, kratthumleblom, tepperot, bringebær, skogkløver, firkantperikum, skogfiol, vrangdå, bergmynte, rødknapp, blåkløkke, blåbær, tyttebær, ryllik, flekkgrisøre, maiblom, knappsiv, skogsivaks, gulaks og timotei. Vegetasjonstype er flekkgrisøreeng, ballblomeng og noe knausesamfunn.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Bruk tilstand og påvirkning: Engene virker ikke å være i hevd, beitepresset er lavt og det finnes sterke tegn på gjengroing. Det har likevel de siste år blitt hugget en del skog som grenser til området, noe som har ført til at det har blitt noe mer åpent.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten scorer lavt på alle parametere i nytt faktaark for naturbeitemark. Lokaliteten er liten, i dårlig hevd, under gjengroing og det er ikke registrert funn av rødlistearter. Lokaliteten får derfor C-verdi. Både ballblomeng og flekkgrisøreeng er sjeldne engsamfunn i denne regionen og de er rødlistede naturtyper i sterk tilbakegang. Ved gjenopptatt skjøtsel på enger av denne typen som trolig ikke er utsatt for gjødsling kan verdiene bli store dersom skjøtsel gjenopptas på en riktig måte.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør ryddes for nyoppslag av trær og det bør innføres beite på arealet dersom naturengkvalitetene skal ivaretas og videreutvikles. Disse arealene kan også ha vært slåttemark tidligere og slått er absolutt også en mulighet i dag, faktisk å foretrekke dersom det er praktisk gjennomførbart.

.....

1015 Sinnerudsvea

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 36,89 daa

Innledning: Lokaliteten ble senest kartlagt i august 2013 av BioFokus ved Terje Blindheim og erstatter eksisterende lokalitet BN00040160. Avgrensningen er justert i forhold til tidligere avgrensning da de nordlige delene så ut til å være gjødslet sølvbunkeeng uten spesielle verdier.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en forholdsvis fuktig beitemark og ligger øst for Ottestad nord i Stange kommune. Lokaliteten er svakt hellende mot nordøst og grenser til E6 i øst.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er angitt som naturbeitemark med utforming rik beiteeng til tross for at det ikke har vært beite i området på en stund. Det angis i tidligere kilder at området beites og området i nord ble beitet i 2013. Enga inneholder variert vegetasjon og mest spesielt er et forholdsvis stort innslag av urter som er knyttet til fuktige markforhold. Det var lite innslag av arter som høymol og stornesle, men noe sølvbunke også her. De vanligste plantene i enga er harestarr, slåttestarr, hvitbladtistel, sølvbunke, engsoleie, nyresoleie, engsvingel, fjellblom, åkersnelle, harerug, høymol, storarve, engsmelle, grasstjerneblom, krypsoleie, ballblom, mjørdurt, enghumleblom, tepperot, tiriltunge, hødkløver, hvitkløver, skogstorkenebb, blåkoll, småengkall, ryllik, myrtistel, prestekrage, hvitmaure, trådsiv, bleikstarr, slirestarr, engkvein, gulaks og timotei. I områder hvor skogen var hogd vil det nok i noen år bli frigjort en del næring som vil føre til vekslende sammensetning av dominerende arter i en periode.

Artsmangfold: Det er ikke kartlagt noen rødlistede eller sjeldne arter. Enghaukeskjegg er oppgitt å finnes på lokaliteten tidligere, men ble ikke funnet i 2013, men kan selvsagt finnes her fortsatt. Noe potensial for spesielle insekter knyttet til artsrik blomstereng.

Bruk tilstand og påvirkning: Området ser ikke ut til å ha vært hevdet på en stund og den sørlige delen som er inkludert i avgrensningen har nylig blitt åpnet etter å ha vært ganske tett skog i en periode. Egenskapene ved engvegetasjonen ser imidlertid ut til å være ganske lik i områdene som har vært åpne lenge og de som har vært helt eller delvis skogkledd.

Fremmede arter: Ingen registrerte

Del av helhetlig landskap: En av få ikke gjødslede enger i denne delen av Stange.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer høyt på størrelse og området, middels på tilstand og lavt til midels på artsamangfold og rødlistearter. Samlet vurderes lokaliteten som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: For at lokaliteten skal fortsette å ha en rik og variert blomsterflora er det svært viktig at eng ikke tilføres kunstgjødsel eller gjødsel fra dyr som har gått på kraftfor. Beitet bør om mulig være variert med f. eks. storfe og hest. For tunge dyr bør unngås i ei eng som har naturlig høy markfuktighet, om ikke kan det bli for mye tråkkslitasje. Ensided beite med sau anbefales ikke. Om det ikke er praktisk mulig å få til beite er årlig slått etter blomstring et godt alternativ.

.....

1017 Rå N

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 19,57 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13. august 2013 av BioFokus (v/Stefan Olberg, Arne Laugsand, Terje Blindheim og Øivind Gammelmø) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten er noe redusert i omfang fra tidligere ved at de sørlige delene som ikke hadde beitemarkskvaliteter er fjernet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av en naturbeitemark sør for gården Lang-Ree i Stange kommune. Rikhet og løsmasseforhold veksler noe mellom ulike deler av lokaliteten.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av en naturbeitemark (D04) med utformingen Rik beiteeng (D0416). Deler av naturbeitemarka er under begynnende til sterkt gjengroing. Stedvis finnes det tresatt mark og buskvegetasjon med edelgran, gran, furu, bjørk, eik, svensk asal og rogn. Noe av arealet er nylig ryddet og det finnes ytterligere muligheter for å utvide det eksisterende beitearealet. Vegetasjonen er hovedsakelig lågurtmark og følgende karplanter ble registrert, engtjæreblom, engsoleie, smørbukk, mjørdurt, markjordbær, russemure, knollerteknapp, tiriltunge, hvitkløver, skogstorkenebb, legeveronika, veikveronika, gjeldkarve, vendelrot, rødknapp, blåbær, ryllik, hårsveve, gulmaure, lodnestarr, smyle og sauesvingel. Noe partier var noe gjødselspåvirket med arter som stornesle, småsyre, meldestokk og vrangdå.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i selve naturbeitemarka, men i dammen som er skilt ut som egen naturtype ble det bl.a. registrert nikkebrønnsle, samt stor og liten salamander. Området vurderes å ha et vist potensial for rødlistede arter av beitemarkssopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Hester beiter lokaliteten i dag. Tidligere har nok andre husdyr også beitet her. Det går en dyp grøft inn i området, men noe av arealet rundt denne er ikke tatt med i avgrensningen.

Fremmede arter: Det ble registrert edelgran i lokaliteten. Denne arten har status som høy risiko (HI) i svartelista fra 2012.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med dammen og eikene i tilknytning til naturbeitemarka - disse er skilt ut som egne naturtyper.

Verdivurdering: Lokaliteten scorer lavt på rødlistearter og antall habitatspesialister, men middels på tilstand og størrelse. Verdien er på grensen mellom C og B verdi, men gis verdi som viktig (B verdi) da dammen, eiketrærne og beitemarka samlet utgjør viktige kulturlandskapsverdier.

Skjøtsel og hensyn: Området bør skjøttes med beite og eventuelt slått om ikke beitetrykket er tilstrekkelig. Bringebær- og løvkratt samt gran bør ryddes vekk for å skape et åpent landskapsbilde. Området må ikke gjødsles dersom gjenværende naturengkvaliteter skal ivaretas.

.....

1020 Sørholte

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: C Areal : 7,14 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13. august 2013 av BioFokus (v/Stefan Olberg, Arne Laugsand, Terje Blindheim og Øivind Gammelmø) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: : Lokaliteten omfatter et område med naturbeitemark sør for Stange sentrum i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten som er avgrenset utgjør den vestre delen av et større beiteområde for hester. Den avgrensede naturtypen består av et lite område med intakt naturbeitemark (D04) og kan best plasseres i utformingen rik beiteeng (D0431). Området er delvis tresatt med hovedsakelig bjørk. Registrerte naturengarter og andre karplanter i enga er blåveis, markjordbær, kratthumleblom, tepperot, rogn, knollerteknapp, tiriltunge, skogkløver, rødkløver, hvitkløver, fuglevikke, gjerdevikke, gjøksyre, skogstorkenebb, firkantperikum, engfiol, tveskjeggveronika, geitrams, gjeldkarve, rødknapp, blåkløkke, ryllik, kattefot, hårsveve, beitesveve, fjellblom, prestekrage, setergråurt, gullris, stormaure, gulmaure, hårfrytle, engkvein, gulaks, hundegras, sølvbunke, smyle, sauesvingel, engsvingel og timotei. Enga lenger øst var tydelig mer gjødelsespåvirket med karplanter som rødt hønsegras, småsyre, meldestokk, grasstjerneblom, vassarve og vinterkarse.

Artsmangfold: Det er ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen, men det kan være noe potensial for beitemarkssopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Engen hevdes i dag ved noe beite, men de vestre delene var lite beitet i august 2013. Deler av området som er avgrenset er noe gjødelsespåvirket, men i mindre grad enn lenger øst.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter innenfor avgrensningen i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med tilsvarende naturtyper i denne delen av Stange kommune.

Verdivurdering: Mindre areal med nokså artsrik naturbeitemark i aktiv hevd. Sørholthe er en av få naturbeitemarker som fremdeles er i hevd i Stange-regionen og som har deler av rimelig ugjødsel natureng. Området er forholdsvis lite og det er noe preget av gjengroing. Lokaliteten skårer lavt på artsamangfold og rødlistearter og middels på størrelse og tilstand. Samlet gir dette lokal verdi (C verdi). Verdien kan bli høyere på sikt dersom enga skjottes godt.

Skjøtsel og hensyn: For å opprettholde og øke de biologiske verdiene bør beite fortsette, men kanskje med noe økt beitetrykk, særlig fra august og utover. Tresjiktet er litt tett i partier og kan med fordel tynnes noe ut for å gi mer lys til enga. Området må ikke gjødsles dersom naturengkvalitetene skal ivaretas.

.....

1026 Ringnesodden

Naturbeitemark – Beitevåteng Verdi: B Areal : 11,76 daa

Innledning: Lokaliteten ble besøkt sist av BioFokus ved Terje Blindheim høsten 2013 i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Arealet er nå begrenset til bukta da øvrige arealer var sterkt gjødelsespåvirket og uten flompåvirkning og derfor mindre interessante.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør beite og flommaksarealer på innsiden av Ringnesodden ved Ringnes gård i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er satt til beitevåteng, men har også elementer av grasflommark. Området beites ganske hardt av storfe og vegetasjonen er tuet med markert tråkkslitasje mellom tuene. Ytre deler har noe mudderflater, men uten at spesielle arter ble kartlagt der. Deler av området har også grus og steinmark uten vegetasjon. Av karplanter ble det kartlagt sumpkarse, sølvbunke, vasspepper, høymol, myrstjerneblom (EN) (spredt på noen tuer), bekkeblom, krypsoleie, evjesoleie, mjødurt, engforglemmegei, åkermynthe, vassveronika (NT) (i kanalen), veikveronika, selsnepe, flikbrønslø, gulldusk, kjempepiggeknope (DD), andemat, skogsiv, trådsiv, sennegrass, hundekvein, krypkvein, knereverumpe og mannasøtgras.

Artsmangfold: I tillegg til de registrerte karplantene er det et vist potensial for insekter knyttet til solrike og fuktige enger.

Bruk tilstand og påvirkning: Området preges noe av Mjøsas vekslende vannstand og beites aktivt. Deler av området har vært ryddet for grøst i senere tid.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av noen få lignende våtenger langs Mjøsas bredder sør for Hamar.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels til høyt på de fleste verdiparametere, men vurderes å ha noe lavere verdi enn de aller best sonnerte flommaksområdene lenger nord. Lokaliteten gis derfor verdi som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området bør fortsettes og beites og det bør unngås å gjødsle området. Skog bør ryddes om ikke dyra klarer og holde denne nede på egenhånd.

.....

1027 Nordsveodden NØ I

Åpen flommark – Rik grasflommark Verdi: A Areal : 13,14 daa

Innledning: Lokaliteten ble besøkt sist av BioFokus ved Terje Blindheim høsten 2013 i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten utgjør de mest flompåvirkede delene av tidligere registrert lokalitet BN00039869. De øvre områdene er skilt ut som egen og ny lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Nordsvea helt nordvest i Stange kommune og utgjør et flompåvirket areal ved Mjøsa.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen som er avgrenset inneholder en både sjelden og sjeldent fin utforming av et flommakspåvirket system ved Mjøsa. Ytre deler har mudderbanker med finkornet substrat hvor en rekke spesialiserte karplanter vokser. Innenfor dette beltet finnes rik grasflommark som glir over i flompåvirket vier- og bjørkeskog og flompåvirket oreskog. Typiske karplanter fra lokaliteten er sølvbunke, mykt brasmegrass, stivt brasmegrass, fjellsnelle, engsmelle, myrstjerneblom (EN), gulveis, bekkeblom, krypsoleie, gul frøstjerne, sylblad, firling (EN), bleikfiol (VU), engforglemmegei, åkermynthe, blåkoll, kattehal, veikveronika, melkerot, vendelrot, blåknapp, nyseryllik, vassgrø, gulldusk, bukkeblad, myrmaure, trådsiv, langstarr, sennegrass, sumpsivaks, krypkvein, hundegras, blåtopp og myrrapp. Det er noe usikkert om status for bleikfiol. Andre karplanter som elvemarigrass og elvebunke kan f. eks. finnes på lokaliteten.

Artsmangfold: I tillegg til karplantene nevnt over er det potensial for insekter knyttet til åpne flommaksmiljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har trolig vært beitet og/eller slått tidligere, men ser i dag ikke ut til å være skjøttet ut over at det trolig er ryddet noe for litt krattvegetasjon.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av få lignende flommarksmiljøer langs Mjøsa sør for Hamar.

Verdivurdering: Størrelse, intakthet og funn av sjeldne og trua arter knyttet til et flommarkssystem tilsier høy verdi. Området verdsettes derfor som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: flompåvirkningen vil holde området delvis åpent i fremtiden, men trolig er det gunstig med beite og/eller noe rydding for å holde det lysåpent i partier. Det bør være en målsetting å ivareta soneringen som finnes i dag fra åpne arealer til noe lukkede skogsmiljøer.

1031 Svartnes

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 8,55 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 15 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00040156 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av et område med naturbeitemark ved gården Svartnes og Svartnesodden i Stange kommune. Lokaliteten ligger i sørboreal vegetasjonssone (SB) og i overgangsseksjon (OC) (Moen 1998).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av naturbeitemark (D04) med utformingen lågurtbeiteeng med innslag av åpne bergflater. Vegetasjonen på berg og i naturbeitemarka består bl.a. av svartburkne, lodnebegne, sommereik, ettårsknave, vårkål, bergskrinneblom, vårskrinneblom, hvitbergknapp, alperips, nakkebær, steinnype, svensk asal, rundbelg, gulflatbelg, gullkløver, gjerdevikke, storblåfjær, prikkperikum, bleikfiol (VU), filtsveve, hårsveve, duskstarr, piggstarr og hjertegras. Av treslag finnes sommereik, svensk asal, spisslønn, ask (NT) samt gran, furu, bjørk og selje i kantene. Det finnes fragmenter av edellønnskog i lokaliteten. Deler av arealet er gjødselpåvirket og artene som er nevnt finnes kun spredt på enkelte punkter. Det reelle arealet med interessante karplanter er derfor noe lavere enn helheten.

Artsmangfold: Det er ble registrert bleikfiol (VU) og ask (NT) i lokaliteten. Potensial for ulike arter av sjeldne og trua insekter fra ulike grupper knyttet til variert vegetasjon i en solrik li. Det er usikkert hvorvidt den sårbare bleikfiolen fortsatt finnes på lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er preget av gjengroing og opphør av beite. Deler av engarealet virker også noe gjødslet.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dette er et en svært artsrik lokalitet med funn av en sårbar art i en vegetasjonstype som er sjeldent forekommende i regionen. Området er ganske stort og det finnes en del typiske arter for slik vegetasjon.

Verdien trekkes imidlertid ned pga. mangelfull hevd og gis verdi som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Viktig at det holdes åpent og et lett høstbeite ville være gunstig. Slått vil være et godt alternativ til beite. Gjødsling bør unngås dersom naturengkvalitetene skal opprettholdes. Det bør ryddes skog og kratt som skygger ut den artsrike vegetasjonen.

1033 Skårås

Slåtteeng – Rik slåtteeng Verdi: C Areal : 17,33 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 15 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00040039 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av en eldre delvis gjengroende slåtteeng sørvest for gården Skårås ved Gata i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er slåtteeng (D01) med utformingen lågurtslåtteeng (D0116). Lokaliteten er under gjengroing og stedvis finnes det allerede et godt utviklet tresjikt med bl.a. plantet gran, men det finnes også einer, selje, bjørk og hassel. Vegetasjonen består av bl.a. blåveis, engsoleie, mjødukt, markjordbær, tepperot, bringebær, rogn, skogkløver, fuglevikke, skogstorkenebb, firkantperikum, skogfiol, legeronika, rødknapp, fagerklokke, blåbær, tyttebær, ryllik, hvitbladtistel, prestekrage, setergråurt, gullris, skogstjerne, firblad, gulaks, hundegras, sølvbunke og timotei. Lokaliteten må betegnes som middels rik og ikke blant de rikeste variantene av slåtteeng.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen.

Bruk tilstand og påvirkning: Slåtteenga er under sterk gjengroing og flere steder er det stort oppslag av løvtrær. Det finnes også plantet gran innenfor den gamle avgrensningen.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten scorer høyt for størrelse, men lavt for artsamangfold, antall habitatspesialister og tilstand. I følge nytt faktaark for denne naturtypen settes lokaliteten til C-verdi (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: Dersom lokaliteten skal opprettholde sin verdi som slåtteeng må området ryddes og det må gjeninnføres årlig slått. Dersom dette gjøres kan verdien av lokaliteten øke på sikt.

1034 Fjellbergs villa, Strandlykkja

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: C Areal : ,62 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt høsten 2013 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Erstatte tidligere lokalitet BN00040163 som hadde en langt større

avgrensning. Mye av arealet er kuttet da det meste av arealet var sterkt preget av gjødsling og hadde lite kulturrengflora.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør en smal stripe med noe grunnlendt beitemark under høyspentlinje. Området er en del av et større beitemarksområde på Strandlykkja i Stange.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark med utforming rik beiteeng. Området kan kun karakteriseres som middels rikt og det ble gjort funn av karplantene smyle, engsoleie, einstape, tepperot, knollerteknapp, tiriltunge, rødkløver, hvitkløver, skogstorkenebb, firkantperikum, engfiol, kransmynte, bakketimian, legeveronika, smalkjempe, karve, gjeldkarve, rødknapp, blåkløkke, blåbær, ryllik, prestekrage, marianøkleblom, hundegras og tunrapp.

Artsmangfold: Det er ikke gjort funn av rødlistede arter og potensialet vurderes som lite til middels stort da området er lite. Mer sjeldne arter fra tidligere avgrensning som Kielland Lund har kartlagt ble ikke gjenfunnet og er trolig utgått eller er desimert til marginale deler av tidligere avgrensning.

Bruk tilstand og påvirkning: Området beites og beitetrykket er høyt nok. Området er noe preget av gjødsling, men mindre enn tiliggende områder.

Fremmede arter: Ingen registrerte innenfor avgrensningen, men hagelupin finnes i tilstøtende områder.

Del av helhetlig landskap: Området er en del av et større kulturlandskap, men dette inneholder i dag i liten grad naturengflora.

Verdivurdering: Området skårer lavt på alle parameterne størrelse, påvirkning, artsamangfold og rødlistearter og gis derfor lokal verdi (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området bør fortsette og skjøttes som i dag. Området kan gjerne utvides noe mot skogen om mulig og det bør unngås og gjødsles innenfor grensene til lokaliteten.

.....

1071 Strandlykkja, nord for kapell

Rik edellauvskog – Verdi: B Areal : 5,65 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt høsten 2013 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten erstatter tidligere avgrensning med BN nummer BN00039873 selv om denne lokaliteten utgjør bare en liten del av tidligere avgrensning. Deler av øvrig areal er avgrenset som andre naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger mellom veien, kapellet på Strandlykkja og skog og kulturlandskap i øst, i Stange kommune og utgjør et løvdominert skogaparti.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er valgt som rik edelløvskog uten utforming da dette beskriver best hvilke kvaliteter som finnes her. skogen er trolig forholdsvis ung med dominans av yngre trær med spredte litt eldre trær spredt. Ett gammelt asketre som måler ca. 300 cm i omkrets og har ganske grov sprekkebark står på kanten mot kulturmark i øst. Stedvis finnes noe læger av ulike løvtreslag. Skogen er flersjiktet med god spredning og har rik treslagsblanding med hassel, ask, lønn, osp, alm, gran, selje, rogn og bjørk. Vegetasjonen er forholdsvis sparsomt utviklet, men er av lågurttype med arter som trollbær, blåveis, firblad, fingerstarr og snerprørkvein.

Artsmangfold: Det er ikke kartlagt rødlistede arter foruten ask og alm, men det er et visst potensial for vedboende arter og arter av jordboende sopp knyttet til hassel. Det ble gjort funn av småporekjuke på død ved av løv.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har trolig vært mer åpent tidligere og fungert som hagemark eller slåttemark. Forholdsvis lenge siden siste inngrep nå, men tidligere bruk setter sitt preg på dagens skogbilde. Det er bl. a. en rydningsrøys i sør og det er spor etter uttak av eldre gran fra en god stund tilbake. Disse stubbene hentyder at skogen nok i sin kimsfase vil være mer grandominert enn tilfelle er i dag.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Området skårer ikke veldig høyt på noen parametre, men lokaliteten er en av de bedre utviklede edelløvskogslokalitetene i Stange kommune og verdien trekkes derfor opp til viktig (B verdi). Potensialet for funn av enkelte rødlistede og truede arter vurderes som til stede.

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter ved området i dag som vil fremmes av skjøtselstiltak og det anbefales at området overlates til fri utvikling.

.....

1073 Tangen

Erstatningsbiotoper på berg og åpen jord – Steinrøyser og steingjerder Verdi: C Areal : 1,86 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13. august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter et gammelt steingjerde rundt Tangen kirke i Stange kommune. Lokaliteten ligger i sørboreal vegetasjonssone (SB) og i overgangsseksjon (OC) (Moen 1998).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av småbiotoper (D11) med utformingen steingjerde (D1108). Rundt kirkegården på Tangen finnes et steingjerde. I tilknytning til steingjerdet finnes en rekke eldre løvtrær som inngår som mosaikk.

Artsmangfold: Det er ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen.

Bruk tilstand og påvirkning: Steingjerdet er intakt og bør få stå mest mulig i fred.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Steingjerder kan utgjøre en viktig biotop for en rekke organismer av særlig lav og moser. Det er imidlertid ikke kjent at steingjerdene på Tangen fungerer som erstatningsbiotop for truede arter. Lokaliteten gis derfor kun verdi som lokalt viktig (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Stein må ikke fjernes og brukes til andre formål. Tretettheten bør ikke bli for stor.

.....

2001 Sveen V

Åpen flommark – Rik grasflommark Verdi: A Areal : 20,22 daa

Innledning: Lokaliteten ble sist kartlagt av Terje Blindheim i BioFokus i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune 2013. Lokalitetens grenser er justert og særlig i nord er et større areal kuttet bort da tilstrekkelige kvaliteter ikke er til stede.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området strekker seg nordover fra Atlungstad brenneri ca. 400 meter langs Mjøsa. Området fremstår som en type flompåvirket strandeng.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er vurdert å være av flommarkstype, men dog ikke en rik grasflommark som typisk dannes i større elvesystemer. Området har historisk trolig blitt både beitet og slått og er derfor lagt inn med mosaikk beitevåteng. De ytre delene inneholder ulike utforminger av mudderbank, stedvis av fin silt- og leireutforming som er gunstig habitat for en rekke sjeldne arter. Denne lokaliteten er forholdsvis åpen hele veien med kun mindre partier som har noe skog og krattvegetasjon med typisk sonering i forhold til flompåvirkningen. Av karplanter er det kartlagt harestarr, musestarr, myrhatt, sølvbunke, engsoleie, myrstjerneblom (EN), bekkeblom, krypssoleie, gul frøstjerne, brønnkarse, sylblad, firling (EN), mjødurt, gåsemure, tepperot, tiriltunge, fuglevikke, engforglemmegei, åkermynte, åkersvinerot, nyseryllik, gulldusk, hvitmaure, myrmaure, sverdlilje, skogsiv, trådsiv, krypkvein, elvebunke (NT), stort elvemarigras (NT), blåtopp og strandrør.

Artsmangfold: I tillegg til karplantene nevnt ovenfor er det potensial for insekter knyttet til urterik eng og muligens også enkeltarter fra andre organismegrupper.

Bruk tilstand og påvirkning: Engene som er avgrenset fremstår som intakte med rik vegetasjon som ikke ser ut til å være gjødselpåvirket. Flomdynamikken er også intakt. Det går en turvei gjennom området, men det er lite ferdseil utenfor denne. Det er uklart hvorvidt området beites i dag.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Åpne flompåvirkede engarealer og mudderbanker med rik flora og funn av flere rødlistede arter er sjeldent forekommende. Intakt flomdynamikk og intakt strandsone øker verdien ytterligere. Lokaliteten gis derfor verdi som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er positivt om området skjøttes ved slått eller beite år om annet for å opprettholde området som et åpent engareal. Alternativt kan det ryddes småkratt med noen års mellomrom om nødvendig. Med tanke på at området er flompåvirket bør øvrigt skjøtsel være lav til moderat.

.....

2003 Sveesaga

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 4,7 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger 1 km nordøst for Granerud helt sør i Stange kommune og utgjør en mindre kulturmarkseng.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Halvåpen setervoll med finnskjegebeite i ytterområdene, mer grasrike partier oppe ved sæterhusene.

Artsmangfold: Karplanter: Dunkjempe, finnskjege, harerug, hårsveve, legeveronika, prestekrage, tepperot, øyentrøst ub. Beitemarksopp: Clavaria falcata, C. straminea, Hygrocybe conica, H. nitrata, H. pratensis, H. virginea.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er i god hevd.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsamangfold og middels på rødlistearter med en sårbar og en nær truet art, middels på størrelse og middels på tilstand. Lokaliteten vurderes derfor samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Åpne opp for beitedyr rundt seterhusene. Det bør ryddes skog i områder som er grodd igjen.

.....

2004 Gulli

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 29,34 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 2 km øst for Granerud helt sør i Stange kommune og utgjør en forholdsvis stor slåtte / beitemark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Trolig tidligere slåtteeing som nå beites noe av storfe. En av svært få lokaliteter med kalkrevende vegetasjon i almenningen. Røsslyng-finnskjegebeite og hårsvevesamfunn dominerer. Engene er angitt som beitemark til tross for at de trolig er slått tidligere. Det er lagt inn mosaikk av rik og fattig eng. Det er minst av den rike, men denne er valgt som hovedtype da det er disse arealene som gjør området spesielt verdifullt.

Artsmangfold: Karplanter: Bakkesøte, blåklokke, dunkjempe, engfiol, finnskjege, flekkgrisor, harerug, hårsveve, kattefot, legeveronika, restekrage, røsslyng, smalkjempe, storblåfjær, tepperot. Beitemarksopp: Entoloma asprellum, E. chalybaeum, Hygrocybe pratensis, H. virginea, Mycena flavoalba. Det er registrert mange naturengarter av karplanter i området. Se Artskart for ytterligere dokumentasjon av karplanter. Potensialet for flere rødlistede sopp knyttet til denne lokaliteten vurderes som høyt.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er i god hevd og beites av storfe. Deler av arealet har for høy tetthet av trær.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer høyt på artsmangfold og lavt rødlistearter med en nær truet art, høyt på størrelse og middels på tilstand. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Rydde arealet for bjørkeoppslag og tynne i grana. Området trenger bedre beitetrykk, helst ungdyr av storfe. Det kan være et godt alternativ å innføre slått på de rikereste arealene og der dette er praktisk mulig å få til.

.....

2006 Gammelsaga

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 23,44 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca 3 km sørøst for Bergsjøen i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Et større område med inngjerdede sauebeiter, og mindre rester etter setervoller på begge sider av elva. Vollene i sørvest hadde de beste forekomstene av naturengplanter og beitemarksopp.

Artsmangfold: Karplanter: Aurikkelsveve, blåklokke, engnellik, finnskjegg, harerug, gulaks, hårsveve, legeveronika, tepperot. Beitemarksopp: Clavaria straminea, Clavulinopsis luteoalba, Entoloma caesiocinctum, E. papillatum, E. sericellum, E. sericeum, E. undatum, Geoglossum cf. fallax, Hygrocybe cantharellus, H. ceracea, H. conica, H. insipida, H. laeta, H. nitrata, H. pratensis, H. turunda, H. virginea.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er i god hevd og beites av sau. Beitetrykket vurderes som godt.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsmangfold og middels til høyt på rødlistearter med en nær truet art og to sårbare, middels på størrelse og middels til høyt på tilstand. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Rydde arealet for bjørkeoppslag og tynne i grana. Området trenger bedre beitetrykk, helst ungdyr av storfe. Det kan være et godt alternativ å innføre slått på de rikereste arealene og der dette er praktisk mulig å få til.

.....

2009 Bergsjøvengen

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 4,23 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordvestsiden av Bergsjøen 4 km sørøst for Espa i Stange kommune og utgjør et forholdsvis lite beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Setervoll i gjengroing med stort restaureringspotensiale. Finnskjegg dominerer på det meste av arealet, med svevesamfunn på de magreste og mest grunnlendte områdene.

Artsmangfold: Karplanter: Aurikkelsveve, blåklokke, dunkjempe, finnskjegg, gjeldkarve. Beitemarksopp: Camarophyllopsis shulzeri, Clavulinopsis helvola, Entoloma infula, Hygrocybe ceracea, H. conica, H. glutinipes.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er i gjengroing i 2001 og uten noe beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsmangfold og lavt-middels høyt på rødlistearter med en nær truet art, men potensial for flere, middels på størrelse og middels til høyt på tilstand. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Rydde arealet for bjørkeoppslag og tynne i grana. Området trenger bedre beitetrykk, helst ungdyr av storfe. Det kan være et godt alternativ å innføre slått på de rikereste arealene og der dette er praktisk mulig å få til.

.....

2010 Bergsjøen

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 11,91 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i nordøstre hjørne av Bergsjøen i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Større setervoll ned mot Bergsjøen, med enkelte magre partier med noe naturengplanter og beitemarksopp. Et av de mest interessante områdene var inne på plenen rundt bolighuset. Lokaliteten er lagt inn som mosaikk med beitemark som dominerende type og slåttebeite som en mindre del. Artsmangfold: Karplanter: Blåkløkke, dunkjempe, finnskjege, fjellrapp, hårsveve, legeveronika, prestekrage, tepperot, øyentrøst ub. Beitemarksopp: *Clavaria falcata*, *Entoloma sericeum*, *Hygrocybe cantharellus*, *H. ceracea*, *H. conica*, *H. insipida*, *H.*

Bruk tilstand og påvirkning: Området er i god hevd.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsmangfold, lavt på rødlistearter, middels på størrelse og høyt på tilstand. Lokaliteten vurderes derfor samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde plenslått som nå innenfor gjerdet, fjerne gras et etter slått og gjerne klippe med lengre mellomrom utover høsten. Unngå gjødsling. Bra beite trykk på setervollen.

2011 Remmenvangen

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 8,37 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca. 7 km øst for Espa sør i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Fattig naturbeitemark med middels artsrikt feltsjikt.

Artsmangfold: Karplanter: Blåkløkke, finnskjege, gulaks, hårsveve, legeveronika, tepperot. Beitemarksopp: *Clavulinopsis helvola*, *Entoloma lampropus*, *E. rhombisporum*, *Geoglossum cf. fallax*, *Hygrocybe ceracea*, *H. chlorophana*, *H. conica*, *H. glutinipes*, *H. nitrata*, *H. pratensis*, *H. psittasina*, *H. reidii*, *H. virginea*, *Mycena flavaalba*.

Bruk tilstand og påvirkning: Hovedsakelig gjødslede eller oppgjødslede voller i sentrale deler, men partier med magert finnskjegebeite i ytterkantene rundt hele sætra.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsmangfold og middels på rødlistearter med en nær truet art og en sårbar, middels på størrelse og lavt til middels tilstand. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Beite trykket er for dårlig og må økes ved å stimulere til at flere dyr oppholder seg i området for å beholde naturverdiene over tid (bygge skjul, sette ut saltstein el.). Ta ut oppslag av gran i søndre del. Godt potensiale med noe bedre skjøtsel.

2013 Gransjøvangen

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 14 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca. 3 km sørøst for Espa sør i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Fattig naturbeitemark med middels artsrikt feltsjikt.

Artsmangfold: Karplanter: Aurikkelsveve, blåkløkke, engfiol, finnskjege, legeveronika, tepperot. Beitemarksopp: *Clavulinopsis helvola*, *Entoloma asprellum*, *E. caeruleopolitum*, *E. infula*, *E. cf. mougeotii*, *E. papillatum*, *E. sericellum*, *E. sericeum*, *Hygrocybe ceracea*, *H. chlorophana*, *H. insipida*, *H. psittasina*, *H. reidii*, *Mycena flavaalba*.

Bruk tilstand og påvirkning: Vollene er hovedsakelig tidligere gjødslet, men det finnes ugjødslede og magre partier i de bratte beitebakkene mot vest. Beite trykket er gunstig.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer lavt til middels på artsmangfold og middels på rødlistearter med en nær truet art og en sårbar, middels på størrelse og lavt til middels tilstand. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel som ved befaring i 2001.

2014 Kruksetra

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 6,8 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca. 3 km sørøst for Espa sør i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Fattig naturbeitemark med middels artsrikt feltsjikt.

Artsmangfold: Karplanter: Aurikkelsveve, blåklomme, engfiol, finnskjegg, legeveronika, tepperot. Beitemarksopp: Clavulinopsis helvola, Entoloma asprellum, E. caeruleopolitum, E. infula, E. mougeotii, E. papillatum, E. sericellum, E. sericeum, Hygrocybe ceracea, H. chlorophana, H. insipida, H. psittasina, H. reidii, Mycena flavaalba.

Bruk tilstand og påvirkning: Magre og ugjødslede voller ned mot Knuksjøen, de beste partiene nedenfor sæterhusene. Finnskjegg dominerte over store arealer, med svevesamfunn på grunnlendte og godt beitede partier. Veksling med fuktigere områder og mindre fuktigflekke. Godt beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skåres lavt til middels på artsamangfold og middels på rødlistearter med en nær truet art og en sårbar, middels på størrelse og middels på tilstand. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Opprettholde godt beitetrykk og slippe dyr også innenfor gjerdene rundt sæterhuset.

.....

2017 Gaukilssetra

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 13,23 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett nord for Gaukilsjøen øst for Espå i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Fattig naturbeitemark med middels artsrikt feltsjikt med flere fine og magre partier dominert av finnskjegg og svevesamfunn.

Artsmangfold: Karplanter: Blåklomme, finnskjegg, hårsveve, tepperot. Beitemarksopp: Camarophyllopsis schulzeri, Clavaria falcata, Clavulinopsis helvola, Entoloma caeruleopolitum, E. sericeum, Geoglossum cf. simile, Hygrocybe ceracea, H. coccinea, H. miniata, H. reidii, H. virginea.

Bruk tilstand og påvirkning: Delvis gjengrodd (med gran) setervoller.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skåres lavt til middels på artsamangfold og middels på rødlistearter med to nær truede arter og en sårbar, middels på størrelse, men lavt på tilstand da området gror igjen. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi), men skjøtsel må iverksettes for å opprettholde og videreutvikle kvalitetene.

Skjøtsel og hensyn: Tynne forsiktig over flere år for å få et mer åpnere preg over setervollen igjen. Viktig at det tas gradvis for å hindre oppgjødsling fra røtter. Beite.

.....

2019 Skjesvollen

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 20,58 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest for Harasjøen og rett nordvest for Skjesæterberget i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Store, åpne og stedvis magre beitevoller av finnskjeggtypen. Særlig den nordøstre delen var verdifull med dominans av skarlagenvokssopp over store arealer.

Artsmangfold: Karplanter: Blåklomme, finnskjegg, gulaks, harerug, hårsveve, tepperot, øyentrøst ub. Beitemarksopp: Clavulinopsis helvola, Entoloma cf. caeruleopolitum, E. exile, E. rhombisporum, E. sericeum, Geoglossum cf. fallax, G. umbratile, Hygrocybe ceracea, H. glutinipes, H. miniata, H. pratensis, H. punicea, H. reidii, Mycena flavaalba.

Bruk tilstand og påvirkning: God hevd med passe beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skåres lavt til middels på artsamangfold og høyt på rødlistearter med to sårbare arter, middels på størrelse og høyt på tilstand og påvirkning. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi), men kan vise seg å ha kvaliteter som burde vurderes som svært viktige.

Skjøtsel og hensyn: Beitetrykket bør opprettholdes som i 2001. Ingen gjødsling dersom verdiene skal ivaretas.

.....

2022 Gransjøvollen

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: A Areal : 15,1 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Harasjøen og lengst høst i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper:

Artsmangfold:

Bruk tilstand og påvirkning: God hevd med passe beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på arts mangfold og høyt på rødlistearter med to sårbare arter og en nær truet art, middels på størrelse og høyt på tilstand og påvirkning. Lokaliteten vurderes samlet som svært viktig (A verdi) og det er potensial for at lokaliteten huser flere sjeldne og truede arter.

Skjøtsel og hensyn: Fortsatt opprettholde godt beitetrykk og unngå gjødsling for å kunne ivareta kvalitetene på sikt.

.....

2025 Løvlisætra

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 40,08 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Harasjøen og lengst høst i Stange kommune og utgjør et middels stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er vurdert som fattig beiteeng. Store, åpne, vekselfuktige voller som hovedsakelig er dominert av sølvbunketuier, men på hauger og rygger er det mindre, magre partier som synes å være lite gjødselpåvirkede. De trolig gjødslede delene med sølvbunke har ikke særlig naturtypeverdi.

Arts mangfold: KaKarplanter: Blåkløkke, hårsveve, legeveronika. Beitemarksopp: Camarophyllopsis schulzeri, Clavaria falcata, Clavulinopsis helvola, C. laeticolor, Entoloma caesiocinctum, E. sericeum, E. sericellum, Geoglossum cf. fallax, Hygrocybe ceracea, H. conica, H. insipida, H. psittasina, H. reidii, H. turunda. Potensial for flere arter spesielt knyttet til de magre arealene.

Bruk tilstand og påvirkning: Inngjerdet og benyttes til beite for sau og ungdyr. De beste partiene nærmest Løvlikaia. Godt beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på arts mangfold og middels på rødlistearter med en sårbar art og en nær truet art, middels på størrelse og lavt til middels på tilstand og påvirkning. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi), men det er spesielt de magre ugjødslede delene av avgrensningen som har naturtypeverdi. Denne mosaikkandelen er anslått til 60 % av arealet.

Skjøtsel og hensyn: Fortsatt opprettholde godt beitetrykk og unngå gjødsling for å kunne ivareta kvalitetene på sikt.

.....

2028 Gaustadsætra

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 9,78 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014. Grensen er ganske mye forandret fra tidligere da det trolig var tatt med mest skog tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca. 5 km nordøst for Harasjøen i Stange kommune og utgjør et stort beitemarksområde.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er vurdert som fattig beiteeng. Små delvis gjengrodde voller rundt Gaustadsætra. Vekselfuktig og sølvbunkedominert. Tykt mosedekke mellom sølvbunketuene.

Arts mangfold: Karplanter: Blåkløkke, engnellik, hårsveve, legeveronika. Beitemarksopp: Clavaria straminea, Entoloma sericeum, Hygrocybe ceracea, H. miniata, Mycena flavaalba. Potensial for flere arter spesielt knyttet til de magre arealene.

Bruk tilstand og påvirkning: Inngjerdet og benyttes til beite for sau og ungdyr. De beste partiene nærmest Løvlikaia. Godt beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet sør i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på arts mangfold og middels på rødlistearter med en sårbar art, middels på størrelse og lavt til middels på tilstand og påvirkning. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi), men dette forutsetter at det blir gjort tiltak for å åpne opp lokaliteten med svark hogst og påfølgende beite.

Skjøtsel og hensyn: Tynne forsiktig i grana i de områdene som har tettest forekomster. Dette er trolig en forutsetning på sikt for å ivareta kvalitetene. Det er uklart hvor godt beitet er på stedet, men hele området bør utsettes for et moderat beite, helst av storfe.

.....

2029 Knavelberget

Slåttebeitemark – Fattig slåtteeng Verdi: A Areal : 12,24 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

til oppdaterte faktaark i 2014. Grensen er ganske mye forandret fra tidligere da det trolig var tatt med mest skog tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca. 5 km nordøst for Harasjøen i Stange kommune og utgjør et forholdsvis stort område som hevdes med slått.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Slåtteeng på tunet på Knavelberget. Artsrik lokalitet med innslag av flere kalkkrevende arter. I tillegg finnes et verdifullt røsslyng- finnskjegebeite langs veien nord for grinda inn til tunet.

Artsmangfold: Karplanter: Aurikkelsveve, blåklomme, dunkjempe, finnskjege, fjellrapp, harerug, hårsveve, røsslyng. Beitemarksopp: *Clavaria straminea*, *Clavulinopsis* cf. *fusiformes*, *C. luteoalba*, *E. cf. exile*, *E. infula*, *E. sericeum*, *E. sericellum*, *Geoglossum* cf. *fallax*, *Hygrocybe chlorophana*, *H. conica*, *H. irrigata*, *H. laeta*, *H. miniata*, *H. persistens*, *H. pratensis*, *H. psittasina*, *H. reidii*, *H. virginea*, *Mycena flavoalba*.

Bruk tilstand og påvirkning: Hevden vurderes som god, men se kommentarer under skjøtsel og hensyn.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsamangfold og middels til høyt på rødlistearter med to sårbare arter registrert, høyt på størrelse og middels til høyt på tilstand og påvirkning. Lokaliteten vurderes samlet som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Unngå gjødsling og fortsette dagens skjøtsel med kombinasjon plenslått og ljaslått, og fjerning av gras etter slått. Det er imidlertid viktig at det ikke blir slått så hardt nedtil som det hadde blitt gjort på nedenfor bolighuset rett før befaringen. Noe rydding langs vei for å få frem mer lys til engene.

.....

2030 Barkilsetra

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: A Areal : 23,87 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca. 6 km nordøst for Harasjøen i Stange kommune og utgjør et forholdsvis stort område som hevdes som naturbeitemark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Inngjerdet storfebeite hvor de magre partiene dominerer og lokaliteten er derfor gitt betegnelsen fattigeng. Store voller, med fine magre, finnskjege dominerte partier på forhøyninger. Hårsveve, dunkjempe og katterot dominerte mellom finnskjegetuene på de beste partiene i nordre deler.

Artsmangfold: Karplanter: Blåklomme, dunkjempe, finnskjege, flekkgrisor, hårsveve. Beitemarksopp: *Clavaria fragilis*, *Clavulinopsis corniculata*, *C. helvola*, *Entoloma caesiocinctum*, *E. infula*, *E. sericeum*, *E. sericellum*, *Geoglossum atropurpureum*, *Hygrocybe ceracea*, *H. chlorophana*, *H. coccinea*, *H. irrigata*, *H. nitrata*, *H. pratensis*, *H. virginea*, *Mycena flavoalba*, *Trichoglossum waltheri*.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har godt beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsamangfold og middels til høyt på rødlistearter med to sårbare arter registrert og en nær truet, høyt på størrelse og middels til høyt på tilstand og påvirkning. Lokaliteten vurderes samlet som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Unngå gjødsling av de mest verdifulle arealene på mindre forhøyninger, beholde ekstensivt beite (ikke øke beitetrykket).

.....

2034 Vestre Gråberget

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: B Areal : 19,55 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av Bjørn Harald Larsen høsten 2001 i forbindelse med kartlegging av kulturmarksvegetasjon på Stange og Romedal almenning. Oppdatert beskrivelse og avgrensning i forbindelse med kvalitetssikring av naturtypedata i Stange kommune i 2013. Lokalitetens verdi er vurdert på nytt i henhold til oppdaterte faktaark i 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i åstraktene mellom Rokosjøen og Harasjøen i Stange kommune og utgjør et forholdsvis stort område som hevdes som naturbeitemark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Inngjerdet saubeite med godt beitetrykk. Flere fine partier (særlig i nordøst) med hårsvevedominans.

Artsmangfold: Karplanter: Blåklomme, engnellik, hårsveve, legeveronika, tepperot, øyentrøst ub. Beitemarksopp: *Clavaria fumosa*, *Clavulinopsis* cf. *laeticolor*, *Entoloma infula*, *E. papillatum*, *E. sericeum*, *Geoglossum glutinosum*, *Hygrocybe ceracea*, *H. chlorophana*, *H. coccinea*, *H. insipida*, *H. pratensis*, *H. virginea*.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har godt beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere setervoller i skogslandskapet i Stange, men det er et stykke mellom dem.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på artsamangfold, men lavt på rødlistearter med en nær truet art, høyt på størrelse og middels til høyt på tilstand og påvirkning. Lokaliteten vurderes samlet som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Unngå gjødsling av de beste partiene, beholde ekstensivt beite (ikke øke beitetrykket). Rydde skog i partier som holder på å gro igjen.

.....

2260 Gata

Rik edellauvskog – Rasmark-almeskog Verdi: C Areal : 67,5 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00040001 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av to deler og ligger på begge sidene av vegen opp til Tøstilla øst for Gata sentrum i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en rik edelløvskog (F01) med utformingen rasmark-almeskog (F0113). Tresjiktet består av gran, osp, svartor, gråor, alm og ask. I busksjiktet finnes bl.a. bringebær og korsved. I feltsjiktet finnes bl.a. skogsnelle, skogburkne, hengeving, stornesle, bekkeblom, blåveis, villrips, mjøddurt, markjordbær, nakkebær, kratthumbleblom, bringebær, rødkløver, gjøkssyre, vill-lin, spisslønn, skogfiol, blåbær, firblad, liljekonvall og maiblom.

Artsmangfold: Det er registrert mindre forekomster av ask og alm i lokaliteten. Det ble ellers ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er sterkt påvirket av hogst og boligutbygging og området har trolig vært utnyttet som kulturmark tidligere.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er stor men scorer lavt på rødlistearter og edelløvskogsarter. Området er sterkt påvirket av inngrep. Habitatkvalitetene vurderes som middels store. Totalt sett gis området C-verdi (lokal verdi) ved bruk av gjeldende faktaark for naturtypen.

Skjøtsel og hensyn: Det biologiske mangfoldet i lokaliteten ivaretas best ved fri utvikling og minimalt med hogst. Det er ikke kartlagt skjøtelsavhengige kvaliteter.

.....

3001 Foss-Grimåker

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 23 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 15 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Denne lokaliteten er kartlagt som en del av et kulturlandskapsprosjekt (Supplerende kartlegging av kulturbetinget biologisk mangfold i Hedmark). Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00073946 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i et vegkryss mellom RV224 og Fossbakka sør for Gata i Stange kommune. Området består av to delområder, ett på hver side av vegen (Fossbakka).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en lokalitet med naturbeitemark (D04) med utformingen lågurtbeitemark (D0416) som beites av sau. Området utgjør vestvendte beitebakker på ganske fattig berggrunn. Vegetasjonen er middels artsrikt med arter som gulmaure, rødknapp, en snyltetråd art, bakkeveronika, tysk mure, bustnype, ettårsknave og noen opp til 5 m høye søyleeiner.

Artsmangfold: Det er ikke kartlagt sjeldne eller rødlistede arter på lokaliteten og potensialet for slike vurderes ikke som veldig stort. Det kan være at området kan huse sjeldne og truede arter av beitemarkssopp, men området er ikke undersøkt for slike.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er fremdeles tradisjonell drift med beiting av sau i lokaliteten.

Fremmede arter: Det er registrert veivortemelk i lokaliteten. Denne arten står oppført på svartelista som en art med lav risiko (LO).

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dette er et forholdsvis stort område med naturbeitemark. Området er lite preget av gjengroing og har et godt beitetrykk av sau som holder større deler av arealet åpent. Lokaliteten gis B-verdi (Viktig) som følge av stort areal, middels artsrikdom og tilstand.

Skjøtsel og hensyn: Lokaliteten bør beites som i dag, men helst litt mer intensivt i perioder sent på sesongen. Det bør ikke tilføres gjødsel utover det beitedyrene bidrar med.

.....

3005 Vangen

Rik edellauvskog – Lågurt-hasselkratt Verdi: B Areal : 26,63 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 15 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Hele avgrensningen er også kartlagt som MiS biotop som livsmiljø eldre løvsuksesjon.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten består av et område med rik edelløvskog nord for gården Svartnes i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en rik edelløvskog (F01) med utformingen lågurt-hasselkratt (F0103). Lokaliteten ligger i kantsonen rundt en gammel, men nå gjødslet, naturbeitemark. Verdiene knytter seg i sin helhet til skogen. Tresjiktet består av hassel, einer, osp, selje, svartor, hegg, rogn og ask. Busksjiktet er middels utviklet med bl.a. korsved. I feltsjiktet finnes bl.a. stornesle, engsmelle, trollbær, bekkeblom, blåveis, smørbutikk, markjordbær, kratthumbleblom, kratthumbleblom, skogstorkenebb, firkantperikum, skogsvinerot, tveskjeggveronika, rødknapp, rødknapp, fagerklokke, blåklokke, ryllik, engknoppurt, hvitbladtistel, flekkgrisøre, marianøkleblom, firblad, liljekonvall og hengeaks. I bunnsjiktet finnes flere forskjellige mosearter, men disse ble ikke nærmere undersøkt.

Artsmangfold: Det er registrert hasseljuke (NT) og ask (NT) i lokaliteten. I tillegg er lokaliteten en meget rik fuglelokalitet med tilhold av arter som er knyttet til et mosaikklandskap av skog og åpen mark. Tornskate og rosenfink er bl. a. registrert her. Området vurderes å ha noe potensial for jordboende sopp og insekter knyttet til gamle hasselkratt.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har trolig vært mer åpent tidligere, men har nå grodd igjen over lant tid og må regnes mer som skog enn kulturlandskap.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er stor og scorer middels høyt på rødlistearter og edelløvskogsarter. Området er moderat påvirket av inngrep og habitatkvalitetene er gode. Totalt sett gis området B-verdi ved bruk av gjeldende faktaark for naturtypen.

Skjøtsel og hensyn: Det biologiske mangfoldet i lokaliteten ivaretas best ved fri utvikling og minimalt med hogst.

.....

3006 Helset S

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 4,91 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo, Terje Blindheim, Stefan Olberg og Arne Laugsand) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Rødlistekategorier følger Norsk rødliste for arter 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter en åkerholme sør for gården Helset ved Ekeberg i Stange kommune. Lokaliteten ligger i sørboreal vegetasjonssone (SB) og i overgangsseksjon (OC) (Moen 1998).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (D04) med utformingen lågurtbeiteeng (D0416). Vegetasjonen varierer noe, men lågurttypen dominerer. Lokaliteten er er artsrik og av karplanter finnes bl.a. stornesle, ballblom, smørbukk, markjordbær, kratthumleblom, tepperot, bringebær, teiebær, knollerteknapp, gulflatbelg, skogkløver, gjerdevikke, skogstorkenebb, firkantperikum, tveskjeggveronika, smalkjempe, rødknapp, fagerklokke, ryllik, prestekrage, gullris, marianøkleblom, hvitmaure, gulmaure, firblad, liljekonvall, nattfiol, snerprørkvein, hundegras. Sommerfuglen blåfjærnebbfly ble kartlagt på lokaliteten. Av trær finnes osp, rogn, selje og bjørk.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen, men det ble registrert en rekke kulturmarksarter knyttet til rik eng. Potensial for sjeldne arter av insekter og beitemarkssopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i svak hevd og beites.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er én av flere områder i kulturlandskapet som er avgrenset som naturtyper ved Helset og Ekeberg. Disse lokalitetene bør sees i sammenheng med hverandre og de forsterker hverandres verdi gjensidig ved å skape et samlet større areal med rik kulturreng.

Verdivurdering: Lokaliteten scorer lavt på funn av rødlistearter, men middels til høyt for hevd, størrelse, tilstand og antall habitatspesialister. I tråd med nytt faktaark for denne naturtypen settes lokaliteten til B-verdi (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Området bør beites eller slås årlig og eventuelt oppslag av trær bør fjernes og holdes nede. Brenning år om annet er et godt supplement til øvrigt skjøtsel.

.....

3007 Helset Ø

Tresatt kulturmark – Rik hagemark uten styva trær Verdi: A Areal : 5,94 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Avgrensningen og beskrivelsen er revidert og gammel lokalitet BN00073947 skal erstattes med denne.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter en hagemark ved gården Helset Øvre ved Ekeberg i Stange kommune. Ut fra geologisk kart ligger Helset sør for Hedemarkens næringsrike og svært gunstige kambro-silur kalkbergarter. Det er trolig såkalt grunnfjellskalk i blanding med baserike løsavsetninger som betinger det rike jordsmonnet på Helset. Søndre del av Stange er i tillegg klimatisk sett trolig det mest gunstige i Hedmark fylke. Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en tresatt kulturmark (D24) med utformingen rik hagemark uten styva trær. Lokaliteten består av et edelløvskogsholt med hassel, noe alm, ask, lind, samt noe borealt løv. Det finnes ingen styvningstrær innenfor det avgrensede området som i dag beites av sau. Til dels grove hasselkratt finnes rikelig og funn av hasselkjuke viser at kvalitetene er gode med kontinuitet i død ved i hasselkjerrene.

Artsmangfold: Foruten edelløvtreslagene alm og ask ble det registrert hasselkjuke (NT) på hasselkratt i lokaliteten. Det kan være interessante insekter til de gamle hasselkrattene og området kan har potensial for jordboende sopp knyttet hassel og lind på rik grunn.

Bruk tilstand og påvirkning: Området beites i dag aktivt av sau.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er én av flere områder i kulturlandskapet som er avgrenset som naturtyper ved Helset og Ekeberg. Disse lokalitetene bør sees i sammenheng med hverandre og de forsterker hverandres verdi gjensidig ved å skape et samlet større areal med rik kulturreng og tresatt kulturmark.

Verdivurdering: Dette er et større område med rik hagemark. Lokaliteten ligger i umiddelbar nærhet av andre verdifulle kulturmarksområder, beites årlig og er i god hevd. Lokaliteten scorer middels på antall rødlistede arter (potensial) og i antall engarter registrert i lokaliteten. Kvalitetene er imidlertid først og fremst knyttet til tresjiktet og tilhørende artsamangfold. Området er en viktig del av det tradisjonelle gårdslandskapet ved Helset. Samlet vurderes området som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Beite i lokaliteten bør opprettholdes og ellers bør det være minst mulig forstyrrelser. Noe tynning av borealt løv dersom det blir for lite lys som slipper ned til bakken.

.....

3008 Helset N

Naturbeitemark – Lågurtbeiteeng Verdi: C Areal : 2,19 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo, Terje Blindheim, Stefan Olberg og Arne Laugsand) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter en naturbeitemark ved gården Helset Øvre ved Ekeberg i Stange kommune. Etter geologisk kart ligger Helset sør for Hedemarkens næringsrike og svært gunstige kambro-silur kalkbergarter. Det er trolig såkalt grunnfjellskalk i blanding med baserike løsavsetninger som betinger det rike jordsmonnet på Helset. Søndre del av Stange er i tillegg klimatisk sett trolig det mest gunstige i Hedmark fylke.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er naturbeitemark (D04) med utformingen lågurtbeiteeng. Vegetasjonen varierer noe, men lågurttypen dominerer. Lokaliteten er forholdsvis artsrik og her finnes bl.a. einer, markjordbær, skogkløver, skogstorkenebb, firkantperikum, rødknapp, blåklukke, marianøkleblom, grov nattfiol og knegras.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i frobinnelse med kartleggingen. Det er gode forekomster med naturengplanter i lokaliteten. Potensial for jordboende sopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er under gjengroing og det foregår ikke beite i lokaliteten per i dag.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er én av flere områder i kulturlandskapet som er avgrenset som naturtyper ved Helset og Ekeberg. Disse lokalitetene bør sees i sammenheng med hverandre.

Verdivurdering: Lokaliteten scorer lavt på de fleste parameterene i nytt faktaark for naturtypen naturbeitemark. Lokaliteten settes derfor til lokal verdi (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: For å opprettholde de biologiske verdiene for naturbeitemark bør området ryddes og beite innføres. Alternatvit kan en vurdere slått av området.

.....

3009 Helset

Slåtteområde – Rik slåtteområdeskant Verdi: B Areal : 1,81 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13 august 2013 av BioFokus (v/Øivind Gammelmo, Terje Blindheim, Stefan Olberg og Arne Laugsand) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten inngikk tidligere i BN00073947, men er nå opprettet som ny lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter to små slåtteområder ved gården Helset Øvre ved Ekeberg i Stange kommune. Første dellokalitet ligger på tunet, mens den andre dellokaliteten ligger ved avkjørselen opp til gården. Etter geologisk kart ligger Helset sør for Hedemarkens næringsrike og svært gunstige kambro-silur kalkbergarter. Det er trolig såkalt grunnfjellskalk i blanding med baserike løsavsetninger som betinger det rike jordsmonnet på Helset. Søndre del av Stange er i tillegg klimatisk sett trolig det mest gunstige i Hedmark fylke.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en slåtteområde (D01) med utformingen rik slåtteområdeskant. Vegetasjonen består av bl.a. engtjæreblom, engsoleie, ballblom, smørbutikk, markjordbær, tepperot, tiriltunge, skogkløver, rødskovkløver, hvitkløver, skogstorkenebb, firkantperikum, stemorsblom, engforglemmegei, kvassdå, tveskjeggveronika, legegveronika, geitrams, smalkjempe, rødknapp, blåklukke, tunbalderbrå, prestekrage, gulmaure, nattfiol, slåttestarr, harestarr, gulaks, hundegras, sauesvingel og timotel.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede arter i forbindelse med kartleggingen. En av de mest spesielle artene på Øvre Helset er den sørlige orkideen grov nattfiol (*Platanthera chlorantha*). Den er i Hedmark kun funnet på velhevet gammel kulturmark noen ytterst få steder i søndre del av Stange kommune og på to steder i Eidskog kommune – helt sør i Solør.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokalitetene er intakte og bærer lite preg av gjengroing. Lokaliteten delvis slått og brennes.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er én av flere områder i kulturlandskapet som er avgrenset som naturtyper ved Helset og Ekeberg. Disse lokalitetene bør sees i sammenheng med hverandre.

Verdivurdering: Lokaliteten er forholdsvis stor og innehar en rekke krevende naturengarter. Området scorer middels høyt på de fleste parameterene som tilstand, størrelse og artsamangfold i forhold til nytt faktaark for naturtypen og gis B-verdi (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Dersom lokaliteten skal opprettholde sin verdi som slåtteområde må området slått årlig. Slått kan også suppleres med brenning.

.....

3011 Lang-Ree 2

Store gamle trær – Eik Verdi: C Areal : ,8 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt 13. august 2013 av BioFokus (v/Stefan Olberg, Arne Laugsand, Terje Blindheim og Øivind Gammelmo) i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten erstatter tidligere punktavgrensning.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten omfatter flere eiketrær som ligger på en naturbeitemark sør for gården Lang-Ree i Stange kommune. Trærne står på frodig mark i kanten av fulldyrka mark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består av en samling store gamle trær (D12) med utformingen eik (D1207). Den største eika har en omkrets i brysthøyde på 195 cm. Dette er den største av til sammen 17 eiker som står innenfor en sirkel med diameter 8 meter og har omkretser fra 75 - 195 cm. Eikene ble satt her som småplanter, for å vokse her en stund, men de ble aldri flyttet. Kroneformen er smal som på typiske skogseiker. Ingen spesielt grove eller hule trær. Alle trærne er i god vekst, har glatt bark, og det er lite døde greiner og kvister. Trærne er under minstemål for forskriftseik på 200 cm i omkrets.

Artsmangfold: Det ble ikke registrert rødlistede eller sjeldne arter i forbindelse med kartleggingen av eikene i 2013 og potensialet for slike vurderes enda som lavt.

Bruk tilstand og påvirkning: Siden trærne holdes utenfor selve beitemarken gror det igjen med busksjikt rundt selve trærne.

Fremmede arter: Det ble ikke registrert fremmede arter i forbindelse med kartleggingen i 2013.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten bør sees i sammenheng med beitemarka og dammen sør for lokaliteten.

Verdivurdering: Avgrensningen omfatter flere større eiker som står mot eikas indre grense på Østlandet. Potensialet for sjeldne arter knyttet til trærne ansees som relativt lavt. Lokaliteten vurderes derfor kun å ha lokal verdi (C verdi) per 2013.

Skjøtsel og hensyn: Busksjiktet rundt eikene bør ryddes bort for å slippe lys inn på stammen av trærne.

.....

3051 Balerud

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 6,7 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert (Borch & Skar 2004). Den 12.08.2013 ble lokaliteten befart og revidert av BioFokus ved Arne E. Laugsand, Terje Blindheim, Stefan Olberg og Øivind Gammelmo. Lokaliteten har fått ny avgrensning hvor et stort areal med dyrket mark er utelatt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Stange kommune ved Balerud sør for Stange sentrum. I øst grenser lokaliteten til tunet på Balrud og gårdsvei. I sør grenser lokaliteten til dyrket mark og i vest og nord til skog. Eldre rydningsrøyser ligger i området. Lokaliteten ligger på grensen mellom to berggrunnssoner. Vestover er det kalkstein, skifer, alunskifer og sandstein, stedvis konglomerat. Bergartene kan være stedege langs grensen mot grunnfjellet. Østover er det monzodiorittisk til granodiorittisk øyegneis, middels- til grovkornet med biotitt og hornblende, grå til rosa øyne av mikroklin (NGU 2013). Lokaliteten ligger i den boreonemorale vegetasjonssonen som omkranser Mjøsa. Vegetasjonsseksjonen er overgangsseksjon OC hvor plantelivet er preget av østlige trekk, men vestlige innslag forekommer (Moen 1998).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark i utforming lågurtbeiteeng i lavlandet. Vanlige gras er gulaks og snerprørkvein. Einer, rogn og rose står spredt. Nord i lokaliteten er det overgang mot sluttet tresjikt av bjørk og gran. Røsslyng finnes i feltsjiktet som forøvrig er gras og urtedominert hvor vanlig forekommende er rødknapp, gulmaure, knollerteknapp, skogstorkenebb, skogkløver, hvitkløver, tveskjeggveronika, smørbutikk, engtjæreblom, legeveronika, ballblom, tepperot, gjeldkarve, prestekrage, bleikstarr, gullris, blåknapp, markjordbær, dunkjømpe, engfrytle, smalkjømpe, blåknapp, gulflatbelg og tiriltunge.

Artsmangfold: Godt potensial for artsmangfold av pollinerende insekter (fluer, veps, humler mm.) og potensial for interessant marklevende fauna av biller (løpebiller, bladbiller, kortvinger mm.).

Bruk tilstand og påvirkning: Området er gjerdet inn og brukes antagelig som beitemark. Det var ikke beitedyr her ved befaring.

Fremmede arter: Ingen registrert ved befaring.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten grenser til en edelløvskogslokalitet i vest. En del insekter har deler av sin livssyklus i skog og andre deler på engarealer. Å ivareta skoglokaliteter med gammelskogselementer og åpen urterik kulturmark i samme området har derfor en verdi.

Verdivurdering: Vegetasjonstypen regnes som truet. Dette er en middels stor og artsrik lokalitet som er i god hevd. Det er ikke påvist mange rødlistede arter, men potensialet for sjeldne og truede arter av insekter vurderes som middels stort. Lokaliteten vurderes derfor til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Årlig sen slått hvor skjært plantemateriale fjernes etterpå, gir best resultat for mangfoldet av arter og god kontroll med skjøtselen. Moderat beitebruk er et alternativ, helst med storfe.

.....

3052 Balerud vest

Rik edelløvskog – Rasmarsk-lindeskog Verdi: B Areal : 6,03 daa

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt den 12.08.2013 av BioFokus ved Arne E. Laugsand, Terje Blindheim og Øivind Gammelmo i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Stange kommune, og grenser i øst til kulturmark ved Balerud som ligger noen kilometer sør for Stange sentrum. I vest og nord avgrenses mot ensjiktet produksjonsskog av gran. I sør mot nyere hogstflate. Lokaliteten ligger ved et skille i berggrunnstype. Vestover er det kalkstein, skifer, alunskifer og sandstein, stedvis konglomerat i berggrunnen. Bergartene kan være stedege langs grensen mot grunnfjellet. Østover er det monzodiorittisk til granodiorittisk øyegneis, middels- til grovkornet med biotitt og hornblende, grå til rosa øyne av mikroklin (NGU 2013). Lokaliteten ligger i den boreonemorale vegetasjonssonen som omkranser Mjøsa. Vegetasjonsseksjonen er overgangsseksjon OC hvor plantelivet er preget av østlige trekk, men vestlige innslag forekommer (Moen 1998).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Mosaikk 70/30 av rik edelløvskog i utforming alm-lindeskog og rik løvsumpskog. I en vestvendt skrent mellom dyrketmark og sumpskog domineres tresjiktet av lønn og det er hegg og hassel i busksjiktet. Feltsjiktet er sparsomt, men rikt med mye blåveis, trollbær, skogsalat, kratthumleblom, tyrihjel, firblad og ormetelg. I sumpskogen er det svartor, gråor og noe innslag gran i sør. Det er antydning til sokkeldannelser på trærne. I feltsjiktet ble registrert vendelrot, slyngsøtvier, skogburkne, korsved, skogsnelle, skjoldbærer, skogsivaks og krypsoleie. Det er en del død ved i lokaliteten og tjærekjuke og tobakksbroddsopp ble funnet.

Artsmangfold: Potensial for markboende og vedlevende sopp, samt vedlevende insekter og insekter knyttet til død ved av hassel. Tilgang på artsrik blomstereng i øst bedrer vilkårene for insekter som er avhengig av begge habitat typer i sin livssyklus.

Bruk tilstand og påvirkning: Tredimensjonene er med få unntak ikke store, slik at det har vært kontinuitetsbrudd for en tid tilbake.

Fremmede arter: Ingen registrert ved befaring.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten grenser til urterik slåtteeng/beitemark ved Balerud, noe som gir økt potensial for insektmangfold i området som helhet.

Verdivurdering: Lokaliteten er middels stor til liten. Den inneholder overgang mellom rik edelløvskog og sumpskog og grenser til blomstereng. Rik løvsumpskog i lavlandet er truet. Tilstanden er middels god med noe død ved til tross for tidligere kontinuitetsbrudd. Lokaliteten vurderes totalt sett til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling. Gran kan eventuelt plukkhogges og fjernes fra busksjikt for å unngå treslagsskifte.

3053 Stange kirke

Erstatningsbiotoper på tresatt mark – Kirkegård Verdi: A Areal : 17,85 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert av (Borch & Skar 2004). Den 13.08.2013 ble lokaliteten befart av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Områder uten trær og områder med ikke spesielt gamle gran og bjørketrær delvis utenfor kirkegården er nå tatt ut av avgrensingen. Lokalitet for kritisk truet lavart som bare er kjent fra to lokaliteter i Norge (Artskart 2013; Norsk rødliste 2010). Beliggenhet og naturgrunnlag: Stange kirke ligger vest for Stange sentrum og avgrensningen gjelder gamle trær langs kirkegården.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Parklandskap hvor utformingen er mosaikk av kirkegårder og alleer, samt steinrøyser og steingjerder er valgt fordi det er påvist kvaliteter også knyttet til steinmurer på kirkegården. De to største trærne er to store asketrær som står nær kirken ved steinmur. Disse måler 420 og 410 cm i omkrets. Forøvrig ble det registrert asketrær med omkretser 390, 290, 290 og 250 cm. To spisslønn midt på kirkegården måler omkring 360 cm. Yngre trær imellom de store er inkludert og vil gi kontinuitet på lokaliteten.

Artsmangfold: I 2010 ble lavarten *Caloplaca pusilla* som er kritisk truet (CR) funnet på steinmuren til kirken. Forøvrig er svart rosettlav og kulevortelav påvist. Potensial for flere interessante lavarter på steinmurene. (Ved befaring i 2013 ble ikke lavflora på steinmur undersøkt da registrant ikke har spesialkompetanse på denne type lav.)

Potensial for flaggermus i kirkebygget.

Asketreet som måler 410 cm er i ferd med å utvikle en hulhet, men potensialet for spesiell insektfauna knyttet til hulheter er ennå ikke særlig stort. Det ble ikke funnet nålelav på trærne, men potensialet er tilstede for interessant lavflora på gamle trær. Død ved i trekronene er interessant for både vedlevende insekter og sopp og lav.

Bruk tilstand og påvirkning: Trærne står soleksponte.

Fremmede arter: Ingen registrert ved befaringen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Det er påvist en kritisk truet art. Asketrær med stammeomkrets på over 4 meter er sjeldne i landskapet. Her er det flere gamle trær som gir intern kontinuitet på lokaliteten. Det er foreløpig ikke påvist spesielle arter på gamle trær. Lokaliteten vurderes med særlig vekt på forekomst av *Caloplaca pusilla* til svært viktig (A).

Skjøtsel og hensyn: Det er viktig at steinmurene ikke behandles eller restaureres uten at det tas hensyn til lavfloraen. Fortsett å hold trærne soleksponte ved å rydd unna kratt og slå plen nær trærne. Vis hensyn til trærnes røtter ved gravearbeid og unngå graving innunder trekronene. Ikke fjern døde greiner i trekronene siden dette er viktig levested for mange arter, dvs unngå å beskjære og "rydde" i trekronene.

3055 Gillundstranda sør

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: B Areal : 12,97 daa

Innledning: Deler av lokaliteten er tidligere registrert som MiS-biotop for gamle trær (Skog og landskap 2013). Den 13.08.2013 ble lokaliteten befart og registrert som naturtypelokalitet av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Mjøsa, rett sør for Gillundstranda nedover mot Hestnebben, i Stange kommune. Berggrunnen består av kvartsdioritt, tonalitt og trondhjemit (NGU 2013).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten kartlegges som gammel lavlandsfuruskog selv om det ikke er særlig kontinuitet i død ved på bakken her. En furu ble målt til 320 cm i omkrets og forøvrig er det mye furu med stammeomkrets på rundt 2 meter. Busksjiktet er helt åpent. Feltsjiktet er kortbeitet og intermediært med arter som blåkoll, blåknapp, kvitkløver og ryllik og sølvbunke. Strandvegetasjonen er ikke særlig godt utviklet. Det finnes en del død ved i trekronene. Lokaliteten har liten verdi som beitemark og denne naturtypen er derfor ikke brukt.

Artsmangfold: Potensial for lav, sopp og insekter knyttet til gamle furutrær og død ved på stående furu. Det er gjort en del fugleobservasjoner av rødlistede arter i området, men ingen kan knyttes direkte til furuskogen.

Bruk tilstand og påvirkning: Kyr beiter her. Området er oversvømt fra tid til annen antydning av små driftrenner innenfor furuskogen. Det går en mindre tydelig tursti på langs av lokaliteten.

Fremmede arter: Ingen registrert ved befaringen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Furuskog med gjennomsnittlig stammediameter på over 2 meter er sjeldent, men dårlig kontinuitet i død ved trekker mye ned i verdi. Selv om det ennå ikke er dokumentert spesielle artsforekomster vurderes lokaliteten til viktig (B) da lavereliggende furuskoger som ligger nær Mjøsa er sjeldent forekommende og kan ha interessante arter.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling er et alternativ, men moderat beite kan opprettholdes. Ikke fjern døde furutrær eller greiner fra lokaliteten da det er viktig at lokaliteten får utvikle kontinuitet i substratet for biomangfold.

3056 Skjerden sørøst

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 88,34 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert i 1996 (Borch & Skar 2004). Den 13.08.2013 ble lokaliteten befart av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Stange kommune sørøst for tunet på Skjerden. Lokaliteten ligger i jordbrukslandskapet og grenser til vei i vest og til bebyggelse i sør. I øst og nord avgrenses mot dyrket mark. Berggrunnen er klassifisert til kalkstein, skifer, alunskifer og sandstein, stedvis konglomerat. Bergartene kan være stedegne langs grensen mot grunnfjellet.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark som tidligere er klassifisert til ballblomeng. Utformingen er lågurtbeiteeng med overganger til beitefukteng. En beitemarksdam er skilt ut som egen naturtype. Et område med lågurt-granskog inkluderes som mosaikk 20 prosent. Skogen har antagelig tidligere har vært beitemark og beitedyr kan gå her.

I 2013 ble det i vestre del notert generelt mye sølvbunke og innslag høymol samt mindre områder dominert av bringebær og brennesle. Men forøvrig er vegetasjonstypen mer interessant og variert med en del gulaks, følblom, ryllik og gulflatbelg. Fuktigere partier domineres av starr, blandt annet slåtestarr, sennegrass, mannasøtgras, flikbrønsle og mjødukt. En liten bekk/fuktsig krysser lokaliteten nord sør. I østre del bortenfor lågurt-granskog og beitemarksdam ble det notert variert natureng med rødknapp, gulmaure, rødkløver, graststjerneblom, blåkløkke og tiriltunge og et åpent busksjikt med rogn og rødhull og forøvrig glenner i ung blandingsskog som gir et varmt mikroklima. Potensial for beitemarkssopp spesielt i østre del og inn mot granskogen.

Artsmangfold: Variasjonen i vegetasjonstype fra tørr til fuktig og mosaikk med skog, dam og fuktsig gjør dette til et interessant område for insektfauna. Det forventes at området huser mange arter av kortvinger, løpebiller og urtelevende bladbiller. I tillegg har området potensial for fluer og veps, blandt annet ble det observert en del humler på rødknapp. En del fuglearter benytter antagelig dette store området til næringssøk. Salamandere benytter sannsynligvis området rundt dam som overvintringsområde. På artskart ligger det pr 2013 ute omkring 70 registreringer av sopp, karplanter og fugler. Ingen truede arter er registrert, men artsamangfold er dokumentert.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten beites med hest. Beitestrykket virker å være moderat.

Fremmede arter: Kirsebær, rødhull, hundekjeks, syrin. Ingen fremstår som trussel for biomangfoldet i lokaliteten. Del av helhetlig landskap: Det er to naturbeitemark-lokaliteter til i nærheten som til sammen utgjør et meget stort engareal.

Verdivurdering: Lokaliteten er stor. Den har variasjon i vegetasjonstyper og er i god hevd. Selv om ikke truede arter er funnet, er det dokumentert artsamangfold og potensialet for mangfold av insekter vurderes til stort. Lokaliteten vurderes derfor til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Moderat beite som i dag. Overvåk at beitestrykket ikke blir for høyt. Arealet skal ikke gjødsles. Eventuelt kan en rydde bringebær og brennesle om dette brer seg utover.

.....

3057 Skjerden sørøst dam

Dam – Verdi: B Areal : ,65 daa

Innledning: Lokaliteten er nyregistrert av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Stange kommune, i beitemark sørøst ved Skjerden. Lokaliteten ligger i boreonemoral vegetasjonssone og i overgangsseksjon (OC) hvor floraen har østlige trekk med vestlige innslag (Moen 1998). Berggrunnen er klassifisert til kalkstein, skifer, alunskifer og sandstein, stedvis konglomerat.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Beitemarksdam. Av vannvegetasjon ble vanlig tjønnaks, bestand av mannasøtgras, myrhatt og vassgro notert. Dammen er grunn med åpent vannspeil.

Artsmangfold: Potensial for vannlevende insekter og invertebrater. Øyenstikkere, vannkalver, kortvinger, løpebiller og fluer (diptera) antas å finnes i større artsantall her. Dammen er ikke undersøkt med vannhåv, men forekomst av amfibier er sannsynlig. Beitemarksdammer med åpen silt/leireflater og leirebunn er aktuelt levested for den prioriterte arten bred blålibelle og disse forholdene finnes i denne dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen er inntakt og får god solinnstråling. Den er ikke gjengrodd og påvirkes av tråkk fra beitedyr.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Dammen inngår som en naturlig del av naturtypelokalitet for beitemark og bidrar til variasjon i et helhetlig område som kan huse arter som trenger både vann- og landareal i sin livssyklus.

Verdivurdering: Dammen er inntakt med utviklet vannvegetasjon og potensial for artsamangfold innen mange insektgrupper. Det er ikke påvist interessante arter. Dammen inngår i et helhetlig landskap. Den vurderes til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Overvåk mot gjengroing av vannspeil og sørg for at solinnstrålingen er god ved å hindre ytterlige tresjikt å etablere seg ved dammen.

.....

3059 Skjerden sørvest

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: C Areal : 38,5 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt i 1996 (Borch & Skar 2004). Den 13.8.2013 ble lokaliteten befart av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune, på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest for Skjerden i Stange kommune og grenser til mindre vei i øst og til dyrket mark i nord og sør og til skog i vest. En mindre del av beitemarka er utelatt i sørøst fordi det her er stor tråkkslitasje og ensartet sparsom nitrofil vegetasjon. Berggrunnen er klassifisert til kalkstein, skifer, alunskifer og sandstein, stedvis konglomerat.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Det potensielt interessante arealet på toppen av små koller er helt nedbeitet og det er vanskelig å vurdere feltsjiktet. Antagelig er det samme vegetasjonstyper her som på de to andre naturbeitemark-lokalitetene ved Skjerden.

Artsmangfold: Trolig lite potensial for sjeldne og trua arter.

Bruk tilstand og påvirkning: Beitestrykket her vurderes til å være for høyt ved befarung i 2013.

Fremmede arter: Ingen registrert ved befarungen.

Del av helhetlig landskap: Like øst for lokaliteten ligger en større lokalitet for naturbeitemark.

Verdivurdering: Det er ikke usannsynlig at disse engene er for mye gjødslet eller markbearbeidet tidligere til at de lenger utgjør verdifulle naturengarealer. Verdien vurderes som lokalt viktig (C verdi) med forbehold om tilstand og arts mangfold på enga.

Skjøtsel og hensyn: Reduser beitetrykket fra nivået i 2013. Arealet skal ikke gjødsles for at

3060 Lindstad

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: B Areal : 34,16 daa

Innledning: I 2010 ble lokaliteten undersøkt av Alf Marius Dahl Bysveen i Floraprojektet i Stange (Artskart 2013) og det lå pr 2013 112 artsregistreringer på artskart. Lokaliteten er nyregistrert som naturtypelokalitet den 13.08.2013 av BioFokus ved Arne E. Laugsand, i forbindelse med revisjon av naturtyper på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Stange kommune øst for tunet på Lindstad, mellom E6 og Stange sentrum. Berggrunnen i områder ser ut til å være noe rik. En større grøft eller liten bekk krysser lokaliteten fra sør til nord. Det er en del rydningsrøyser i lokaliteten som antyder langvarig bruk som beitemark. Mot sør avgrenses naturtypen mot en del av beitemarka som er nyrøddet for skog og ikke har typisk beitepreg i feltsjiktet ennå. En beitemarksdam er skilt ut som egen naturtype, men bidrar med variasjon og til helheten i beitemarka. Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Stor naturbeitemark hvor de interessante arealene på små koller og høydedrag tillegges utforming lågurtbeiteeng. Det anslås at omkring 80 prosent av arealet har naturtypeverdi når de mest gjødselspåvirkede arealene er skjært bort. I forsenkninger er det mindre interessant nitrofil vegetasjon med sølvbunke og høymol. På "tørrbakkene" ble ved befaringen i 2013 registrert engnellik, følblom, gulmaure, legeveronika, blåkløkke, markjordbær, hårsveve, småsyre, smørbukk, tepperot, gjeldkarve, bitterbergknapp, prestekrage, dunkjempe, rødknapp, balderbrå, grasstjerneblom. I øst er det en bestand med furu. Forøvrig finnes spredt med løvtrær og enkelte gamle rognetrær.

Arts mangfold: Det henvises til artskart for Bysveens registrering av karplanter. Noe potensial for beitemarkssopp. Lavt til middels potensial for sjeldne og truede arter av insekter.

Bruk tilstand og påvirkning: Beitemarka er stort sett kortbeitet og beitetrykket virker å være på et ok nivå.

Fremmede arter: Ingen som utgjør risiko, ble registrert ved befaringen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er stor og den er i god hevd. Feltsjiktet er artsrikt med mer krevende arter i partier. Men det er foreløpig ikke påvist rødlistede arter knyttet til beitemarka. Partier med sterkt gjødselspreget vegetasjon trekker verdien ned, men området vurderes samlet sett som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Som idag med moderat beitetrykk. Arealene må ikke gjødsles dersom naturengkvalitetene skal ivaretas.

3061 Lindstad dam

Dam – Verdi: B Areal : ,27 daa

Innledning: Lokaliteten er nyregistrert den 13.08.2013 av BioFokus ved Arne E. Laugsand på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune i forbindelse med revisjon av naturtyper i kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dam som ligger i naturtypelokalitet for naturbeitemark øst for tunet på Lindstad i Stange kommune, mellom E6 og Stange sentrum.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Grunn beitemarksdam preget av tråkkslitasje fra beitedyr. Det er mye kjempepiggnopp, en del myrhatt, flaskestarr, harestarr, myksivaks, myrmaure, trådsiv og mannosøtgras i dammen.

Arts mangfold: Ved befaring ble flikbrønsle registrert, men i 2010 ble nikkebrønsle (VU) registrert i nærheten og forekomst også her er sannsynlig. Det er betydelig potensial for vannlevende insekter foreksempel vannkalver og øyestikkere. Trakk fra beitedyr gir eksponerte leire og siltflater både over og under vannflata. Dette er forhold som passer den prioriterte arten bred blålibelle. Dammen bør undersøkes med vannhåv.

Bruk tilstand og påvirkning: Inntakt dam med god soleksponering.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dammen har potensial for vannlevende og vanntilknyttet insektfauna. Rødlistet plante er registrert ved lokaliteten. Tråkkslitasje fra beitedyr teller positivt da dette gir forhold som enkelte arter liker. Dammen vurderes til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn: Som idag, la beitedyr opprettholde tråkkslitasje.

3062 Dal

Slåttemark – Rik slåtteeeng Verdi: B Areal : 3,28 daa

Innledning: Lokaliteten er registrert tidligere (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne Laugsand har befart lokaliteten den 13.08.2013 i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune, på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og kommunen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på en åkerholme ved Dal i Stange kommune, øst for Dalsvegen (211).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er valgt klassifisert til slåttemark i utforming lågurtslåtteeeng, ut ifra skjøtelsesregime og artsinventar. Ingen typisk slåttemarkslokalitet i tradisjonell betydning, men artsrikt engareal på åkerholme som slås jevnlig. Enga er urtedominert og har mye rødknapp, gulmaure, skjermesvever, skogkløver, prestekrage, engknoppurt og gul frøstjerne.

Arts mangfold: Potensial for mangfold av insekter. Slike lokaliteter er spesielt viktig for pollinerende insekter som humler, veps, fluer, biller og sommerfugler, i et jordbrukslandskap der slike små artsrike arealer blir sjeldnere og sjeldnere.

Bruk tilstand og påvirkning: Deler av åkerholmen er mindre interessant bringebærkratt og det slås stier som gressplen i forbindelse med en leirplass i lokaliteten. (Bruken som leirplass/turmål er antagelig viktig som motivasjon for å slå og skjytte enga, og vurderes derfor ikke til særlig negativ påvirkning, men heller positiv.) Fremmede arter: Ingen som utgjør betydelig risiko ble registrert ved befarings i 2013.

Del av helhetlig landskap: Generelt er slike små "øyer" med artsrikdom viktig i et landskap av monokulturer. De er derfor viktigere enn deres lille areal skulle tilsi. Hver enkelt øy fyller en rolle som step stone og levested og de utgjør til sammen en helhet i jordbrukslandskapet.

Verdivurdering: Lite areal trekker verdien ned, men i et fragmentert jordbrukslandskap har også små engarealer viktig økologisk funksjon. Enga har stort potensial som levested og matfat for mange pollinerende insekter innen ulike grupper og potensialet for sjeldne og truede arter vurderes som tilstede. Den vurderes derfor til viktig (B). Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel som i dag med årlig sen slått hvor skjært plantemateriale fjernes for å unngå gjødslingseffekt. Enga kan gjerne utvides på bekostning av bringebærkratt. Vær varsom med bruk av gjødsel og sprøytemidler på åker, slik at ikke lokaliteten påvirkes negativt.

.....

3064 Brynitjennet

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 128,42 daa

Innledning: Lokaliteten er registrert tidligere (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 13.08.2013 befart lokaliteten i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Dette på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune. Lokaliteten er ikke kartlagt med båt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Brynitjennet ligger rett vest for krysset mellom riksvei 3 og fv24, ved Kaldsveen, i Stange kommune. Dette er klimatisk i sørboreal sone og i overgangsseksjon.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Rik kulturlandskapssjø som er klassifisert til den næringsrike utformingen. Sjøen har en bred kantsone med dominans av bred dunkjevle, flaskestarr, myrkongle, myrhatt, skogsivaks og vassrørkvein. Lite vier i kantsonen. Vannspeilet er dekket av gul nøkkerose og liten andemat finnes. I østre ende er det myrvegetasjon med flytematter, her ble notert melkerot og bukkeblad samt mye torvmoser i bunnsjiktet.

Artsmangfold: Betydelig potensial for insektfauna knyttet til ferskvann, blandt annet øyestikkere, vannkalver og kortvinger. Potensial som matfat og levested for fugl og amfibier. Myrrikse og vannrikse er registrert.

Bruk tilstand og påvirkning: En skytebane ligger ved sjøen med standplass på den ene siden og målskiver på den andre siden. Dette gir blyforurensning. Målbare forurensninger fra massedeposering i nordøst. En større vei går langs nordsiden. Enkelte fuglearter unngår muligens hekking her på grunn av støy fra skytebanen. En hettemåkekoloni som etablerte seg på 80-tallet er nå skremt bort.

Fremmede arter: Ingen registrert ved befaringsen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Innsjøen er middels stor og slike miljøer har alltid en viktig funksjon for fugl og trolig også for insektfaunaen. Skytebanen påvirker trolig lokaliteten negativt for noen arter, men ikke nok til å trekke verdien mye ned. Dette er en meget stor grunn ferskvanns- og våtmarkslokalitet i kulturlandskapet og den vurderes samlet som svært viktig (A verdi). Bedre undersøkelser av artsamangfoldet vil gi et bedre grunnlag for verdivurderingen.

Skjøtsel og hensyn: Kontroller og fjern eventuelle utslipp fra skytebane/deponi.

.....

3065 Muset

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: C Areal : 18,3 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne E. Laugsand har befart lokaliteten i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune i 2013. Dette på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en forholdsvis nyryddet naturbeitemark som ligger ca. to kilometer nordvest for Gata i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark med utforming fattig beiteeng. En del av feltsjiktet virker å være mer typisk for intermedier bjørke og granskog, noe som er vanlig i første fase når en skog åpnes opp. En stor del av beitemarka er nylig ryddet frem. Det er en del bjørk og gran i busksjiktet. Noe mer beitepreg mot nordvest i lokaliteten og her er det også en stor rydningsrøys (gravhaug?). Ingen spesielt krevende urter ble registrert, men knollerte knapp, legeveronika og markjordbær finnes spredt.

Artsmangfold: Moderat potensial for sjeldne og truede arter innenfor gruppene insekter og beitemarkssopp på grunn av liten kontinuitet og ikke spesielt artsrikt feltsjikt.

Bruk tilstand og påvirkning: Beitemarka er i bruk som beite. Deler av den er nylig ryddet fram etter å ha vært gjengrodd med skog.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er middels stor. Kontinuiteten er dårlig. Mindre artsrikt feltsjikt. Lokaliteten har derfor moderat potensial for biomangfold og vurderes til lokalt viktig (C). Dette er en lokalitet som med riktig skjøtsel kan få økt verdi i løpet av noen år.

Skjøtsel og hensyn: Moderat beitestrykk. Ikke gjødsle arealet og unngå utstrakt tilleggsforing av dyra når de beiter på lokaliteten. Dette er viktig for på sikt å skape en artsrik eng.

.....

3066 Litlevoll

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: C Areal : 11,75 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert i 2006 av Anders Often og Anne Holen i forbindelse med kulturlandskapsprosjektet. BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 13.08.2013 befart lokaliteten i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Dette på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og kommunen. Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord for tunet på Litlevoll i Stange kommune. Løsmassene i området består av morene, men i lokaliteten er det en del eksponert berg som antagelig er granitt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark i utforming lågurtbeiteeng. Av planter ble notert gjeldkarve, gulmaure, rødknapp, mye dunkjempe, en del blåklomme, følblom, kattefot og småsyre. Einer og rødhyll står enkeltvis.

Artsmangfold: Noe potensial for beitemarkssopp, eller lite potensial for sjeldne og truede arter.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er kortbeitet og i god hevd med moderat beitetrykk. Beites av storfe. Engene er trolig noe gjødslet og bærer preg av dette i partier.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er i god hevd. Den er middels stor og har god kontinuitet. Det er kartlagt forholdsvis få typiske naturengarter og det er ikke kartlagt rødlistede arter og potensialet vurderes heller ikke som stort. Før evt. spesielle arter er påvist vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel som i dag med moderat beitetrykk. Unngå tilleggsforing av beitedyra så langt det lar seg gjøre. Arealet kan ikke gjødsles om det skal opprettholde naturtype-verdi.

.....

3067 Filseth

Naturbeitemark – Rik beiteeng Verdi: C Areal : 24,6 daa

Innledning: Lokaliteten er registrert tidligere (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 14.08.2013 befart lokaliteten i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Dette på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Filset, øst i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark i utforming lågurtbeiteeng hvor det er interessant engvegetasjon på små høyder i terrenget. I forsenkingene er det nitrofil vegetasjon med mye nesle, høymole og sølvbunke. Dette tas ut av naturtypeavgrensingen. På kollene vokser det hårsveve, smalkjempe, rødknapp, tiriltunge, blåklomme, følblom, markjordbær, gulmaure, gjeldkarve og tveskjeggveronika.

Artsmangfold: Potensial for beitemarkssopp og det kan være et vist potensial for sjeldne og truede arter av insekter, men dette er trolig ikke veldig stort.

Bruk tilstand og påvirkning: Området beites med kyr, og det er for sterk gjødselpåvirkning i forsenkingene, men disse er ikke tatt med i naturtypen og hevd vurderes i naturtypen som god.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er middels stor. Det er godt utviklet beitepåvirket eng, men det mangler dokumentasjon på interessante arter og det er brukt en del gjødsel i området som preger mye av arealene. Lokaliteten vurderes derfor som lokalt viktig (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel som i dag med moderat beite på kollene.

.....

3068 Furuset

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: A Areal : 17,1 daa

Innledning: Lokaliteten er registrert i forbindelse med supplerende kulturlandskapsregistreringer i 2006. BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 14.08.2013 befart lokaliteten i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. For omlag ti år siden ble det ryddet beitemark videre østover, men dette arealet har foreløpig ikke naturtypekvaliteter og inkluderes ikke i avgrensningen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Beliggenheten er øst for Furuset og øst i Stange kommune. Lokaliteten ligger i en vestvendt helling hvor det er flere rydningsrøyser og stedvis berg i dagen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark som er vurdert til typen fattig beiteeng da det er fattig vegetasjon som dominerer det aller meste av enga selv om noe rikere partier forekommer. Einer står spredt i et grunnlendt terreng hvor det i enga ble notert gjeldkarve, knollerteknapp, gulflatbelg, rødknapp, stedvis blåbær og tyttebær, kattefot, firkantperikum, mye sauesvingel, prestekrage, tiriltunge, blåkoll, noen steder sølvbunke i dominans, tveskjeggveronika, engtjæreblom, skogkløver, legeveronika, tepperot, gulaks, setergråurt. Hjertegras og gullkløver finnes sparsomt på kollene øverst. Hele arealet har interessant engvegetasjon, men den er mest artsrik i tilnytning til rydningsrøysene. Det står en del små gran og bjørkebusker spredt på arealet.

Artsmangfold: Lokaliteten er ikke veldig artsrik på naturengplanter, men det finnes en meget god populasjon av solblom i området. Anslått til 200 fertile skudd i 2011. Disse er kartlagt

Bruk tilstand og påvirkning: En kraftlinje krysser lokaliteten. Det er god hevd med tilpasset beitetrykk her. Det beites av storfe og disse slippes ganske seint på beite noe som er gunstig for at plantene skal få frø seg, hvertfall år om annet.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Dette er en lokalitet med kvaliteter i hele arealet og hvor rydningsrøyser indikerer lang kontinuitet. Feltsjiktet har en verdifull sammensetning av ganske mange typiske arter for velhevd og lite gjødslet eng, men kan ikke sies å være veldig artsrik. Arealet vurderes som stort og hevd god. Forekomst av en av Hedmarks største populasjoner av den sårbare arten solblom og potensial for sjeldne og truede beitemarkssopp gir samlet grunnlag for å gi lokaliteten verdi som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Busker av gran, bjørk og andre treslag bør fjernes. Enkelte rogn kan få utvikle seg til solitære trær. Ospetrær i sørøstre hjørne bør spares. Skjøtsel som i dag med moderat beite eller årlig sen slått hvor skjært

plantemateriale fjernes etterpå. Arealet må ikke gjødsles om lokaliteten skal bevares som naturtypelokalitet. Området i øst bør beites som øvrig areal og på sikt bør det vurderes om dette arealet også skal inkluderes i naturtypearealet.

.....

3069 Horne

Naturbeitemark – Beitevåteng Verdi: B Areal : 29,22 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert i 1996 (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 14.08.2013 befart lokaliteten i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Dette på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune. Horne er del av et større restaurert våtmarkskompleks ved Starene hvor det også er en ornitologisk feltstasjon. Avgrensningen av beitemarka er i 2013 redusert til området som beites og området som er sterkest preget av årlig gjødsling er tatt ut og verdien er justert ned fra svært viktig til viktig. Våtmark og dammer er skilt ut som egne naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Beitemark ved Starane i Stange kommune. Avgrensningen inneholder et flatt område med tuet vegetasjon som påvirkes av flom og nærliggende våtmark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark i utforming beitevåteng. Her er det tuet vegetasjon dominert av sølvbunke og snerprørkvein. Imot dammene på sørsiden er det større variasjon innslag arter fra rik starrsump som kattehale, sennegrass og vasshøymol.

Artsmangfold: Trolig høy diversitet og kvantitet av insekter, men ikke veldig høyt potensial for sjeldne og truede arter. En del arter som vanligvis lever i fuktigere deler nærmere dam, benytter sansynligvis også dette arealet i hele eller deler av sin livssyklus. Arealet har funksjon for fuglefaunaen knyttet til Starane.

Bruk tilstand og påvirkning: Grunneier gjødsler årlig arealet. Området beites med kyr.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Starene er et større helhetlig kompleks av våtmark, dammer og beite og beitemarka ved Horne bør få skjøtsel ut ifra at den inngår i denne helheten.

Verdivurdering: De deler som er sterkest påvirket av gjødsling er tatt ut av avgrensningen. Beitemarka isolert sett er noe uvanlig i og med at det er sjelden at så fuktig eng hevdes med beite. Botanisk er området ikke spesielt interessant og gjødselbruk trekker verdien ned. Området har verdi først og fremst for de det inngår i et større kompleks av våtmark og tilhørende beiteeng. Lokaliteten gis derfor verdi som viktig (B verdi). Viltverdiene er da i mindre grad vektlagt.

Skjøtsel og hensyn: En bør foreta en vurdering av om gjødslingsregimet kan opprettholdes av grunneier, eller om det bør endres. Det bør beites helt ned til dammene.

.....

3070 Starholtjernet

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 23,85 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert i 1996 (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 14.08.2013 befart lokaliteten i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Dette på oppdrag for Fylkesmannen i Hedmark og Stange kommune. Starholtjernet er del av et større restaurert våtmarkskompleks ved Starene hvor det også er en ornitologisk feltstasjon. Opprinnelig var dette en dam som nå er betydelig utvidet og restaurert og avgrensningen er nå oppdatert til å inkludere hele vannspeilet med omkringliggende rik starrsump. Naturtyper knyttet til ferskvann, våtmark og myr er under revisjon og det kan medføre at denne lokaliteten må oppdateres i henhold til endret inndeling av naturtyper.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Starane øst for Horne i Stange kommune. I fra 1858 til 1959 ble Svartelvas løp rettet ut og tiltak mot flom ble gjort og store arealer ble dyrket opp ved Starane. I 1989 startet arbeidet med å restaurere området og det er gravd ut større og mindre dammer og etablert flomdammer for våtmarksfugl på vårtrekket. Arealet er også flompåvirket med varierende vannstand.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Det velges å registrere dette som en rik kulturlandskapssjø i næringsrik utforming. Omtrent halvparten av arealet er rik starrsump. Det åpne vannspeilet er omkring 200 meter langt og 50 meter bredt. På vest og østsiden er det rik starrsump med store bestander av brei dunkjevle, kattehale, krattmjøkke, nikkebrønsle (VU), skogsivaks og vasshøymol.

Artsmangfold: Denne lokaliteten har svært stort potensial for artsrik og individrik insektfauna innen ulike grupper. Lokaliteten er viktig for våtmarksfugl. Spissnutefrosk (NT) og hettemåke (NT) bruker området. Flere arter av øyenstikkere er observert.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er nylig restaurert. Grunneier gjødsler beitet på nordsiden og det gir sannsynligvis avrenning.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: I nord grenser lokaliteten til naturtypelokalitet for naturbeitemark. På sørsiden ligger naturtypelokaliteter for dam Frenning Østre og Østbydammen. Starane er et viktig område for våtmarksfugl.

Verdivurdering: En relativt stor og rik lokalitet med betydelig potensial for insektfauna og fuglefauna. Del av helhetlig landskap ved Starane. Den vurderes derfor til svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Vurder om tiltak for å unngå avrenning fra dyrket mark og beite i nærheten er nødvendig. Hold dagens åpne vannspeil fortsatt åpent.

.....

3071 Østbydammen

Rik kulturlandskapssjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 50,56 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert i 1996 (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 14.08.2013 befart Starane i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Østbydammen ble ikke befart i 2013 og det foretas kun en oppdatering av avgrensning på bakgrunn av flyfoto og en justering av verdi i samsvar med tilstanden ved Starholtjernet som ble befart like ved. Østbydammen er del av et større restaurert

våtmarkskompleks ved Starene hvor det også er en ornitologisk feltstasjon. Opprinnelig var dette en dam som nå er betydelig utvidet og restaurert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Starane øst for Horne i Stange kommune. I fra 1858 til 1959 ble Svartelvas løp rettet ut og tiltak mot flom ble gjort og store arealer ble dyrket opp ved Starane. I 1989 startet arbeidet med å restaurere området og det er gravd ut større og mindre dammer og etablert flomdammer for våtmarksfugl på vårtrekket. Arealet er også flompåvirket med varierende vannstand.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen beskrives best som en rik kulturlandskapsjø av næringsrik utforming. Deler av arealet er flomdammer som tørker ut i deler av året. Det antas at arter registrert ved Starholtjernet også er vanlig her som feks nikkebrønsle, kattehal og bredt dunkjevle.

Artsmangfold: Området har stort potensial for interessant insektfauna og har funksjon for våtmarksfugl på vårtrekket.

Bruk tilstand og påvirkning: Nylig restaurert med utvidelse av vannspeil

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Del av det store våtmarkskomplekset ved Starane.

Verdivurdering: Dette er et relativt stort flompåvirket areal med stort potensial for insektfauna og fuglefauna.

Del av et stort helhetlig landskap. Lokaliteten vurderes derfor til svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Overvåk mot gjengroing og for sterk avrenning fra dyrket mark i nærheten.

.....

3072 Frenning Østre dam

Rik kulturlandskapsjø – Næringsrik utforming Verdi: A Areal : 50,06 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere registrert i 1996 (Borch & Skar 2004). BioFokus ved Arne E. Laugsand har den 14.08.2013 befart Starane i forbindelse med revisjon av naturtyper i Stange kommune. Frenning Østre dam ble ikke befart i 2013 og det foretas kun en oppdatering av avgrensning på bakgrunn av flyfoto og en justering av verdi i samsvar med tilstanden ved Starholtjernet som ble befart like ved. Frenning Østre dam er del av et større restaurert våtmarkskompleks ved Starene hvor det også er en ornitologisk feltstasjon. Naturtyper knyttet til ferskvann, våtmark og myr er under revisjon og det kan medføre at denne lokaliteten må oppdateres i henhold til endret inndeling av naturtyper. Lokaliteten kan ganske sikkert utvides videre østover, men mer befarig i felt er nødvendig.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Starane øst for Horne i Stange kommune. I fra 1858 til 1959 ble Svartelvas løp rettet ut og tiltak mot flom ble gjort og store arealer ble dyrket opp ved Starane. I 1989 startet arbeidet med å restaurere området og det er gravd ut større og mindre dammer og etablert flomdammer for våtmarksfugl på vårtrekket. Arealet er også flompåvirket med varierende vannstand.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen beskrives best som en rik kulturlandskapsjø av næringsrik utforming. Deler av arealet er flomdammer som tørker ut i deler av året. Det antas at arter registrert ved Starholtjernet også er vanlig her som feks nikkebrønsle, kattehal og bred dunkjevle.

Artsmangfold: Området har stort potensial for interessant insektfauna og har funksjon for våtmarksfugl på vårtrekket.

Bruk tilstand og påvirkning: Nylig restaurert med utvidelse av vannspeil.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Del av det store våtmarkskomplekset ved Starane.

Verdivurdering: Dette er et relativt stort flompåvirket areal med stort potensial for insektfauna og fuglefauna.

Del av et stort helhetlig landskap. Lokaliteten vurderes derfor til svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Overvåk mot gjengroing og for sterk avrenning fra dyrket mark i nærheten.

.....

3200 Vang gård

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 1,42 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00040047, da med navn "Romedal prestegård, S for"). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 19. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning justert. Grunneier anbefalte å bruke navnet Vang om lokaliteten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på tunet sør for bygningsmassen til Vang gård (= Romedal prestegård), ca. 350 m vest-sørvest for Romedal kirke. Dammen er ca. 1-2 m dyp.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dammen ligger inneklemt mellom to åkerlapper, og omsluttet av disse både i øst, sør og vest. Mot nord(vest) grenser den til plen/skrotemark. Noe kratt langs sørsiden, men ellers ingen kantsone, bortsett fra et par døde bjørker. n liten øy mot nordenden. Vegetasjonen langs breddene består av myrhatt, brennesle, krypsleie, tiggersleie, brønnkarse, nikkebrønsle (VU), vanlig tjønnaks, brei dunkjevle, liten andemat, korsandemat (NT), sverdlilje, flasketarr, skogsivaks, vassrørkvein, mannasøtgras og myrrapp.

Artsmangfold: I 2013 var det forekomst av nikkebrønsle (VU) og korsandemat (NT). I Naturbase nevnes bukkebeinurt (NT) for lokaliteten, muligens basert på et svært gammelt funn ved "Romedals præstegaard" som ligger i Artskaart. Det ligger imidlertid også flere andre funn av bukkebeinurt ikke så langt unna, det seneste fra 2001, så arten har formodentlig fremdeles populasjoner i regionen. Det er uansett ingenting som tyder på at den finnes ved dammen pr. 2013.

Bruk tilstand og påvirkning: Opprensket i 1994. Også rensket i 2010 på grunn av mye andemat. En liten båt ligger ved bredden. Barn har bygget hytte i trærne på den lille øya. Muligens noe avrenning fra jordene rundt.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Del av et system av dammer i området med noenlunde lik flora og fauna.

Verdivurdering: Dam med god bestand av de to rødlisteartene nikkebrønsle og korsandemat, samt potensial for bl.a. salamandre og andre sjeldne ferskvannsorganismer gir verdi B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Ingen umiddelbare behov.

.....

3201 Irstad, dammer NNØ for

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : 3,21 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 2003; BN00040098, da med navn "Irtaddammene"). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen og Terje Blindheim, begge BioFokus, 19. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammene ligger i et beiteområde øst for grusveien som går videre nordover fra Irstad. Tidligere besto området av to omtrent like store dammer (slik det fremkommer i Naturbase pr. 2013), men nå er den østligste av disse borte. Til gjengjeld finnes det en liten, nesten rund dam like nord(øst) for den gjenværende av de store, og denne innlemmes nå i området, til tross for at akkurat denne ikke har særlig store verdier som enkeltstående objekt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Den lille dammen er 100 % dekket av liten andemat, og også i bunnsubstratet er det mye vegetabilsk, som nedfalle blader fra trærne rundt dammen. Den store dammen skal ifølge Borch og Skar (2004) være nygravd. I 2013 er det fremdeles store deler som har åpent vannspeil, men det er også mye flyteblads- og undervannsvegetasjon i dammen. Vanlig tjønnaks er dominerende. Det er lite kantvegetasjon, kun noen spredte hengebjørker. Ellers finnes det i og rundt dammen myrhatt, åkergråurt, balderbrå, brennesle, åkersnelle, hengebjørk, krypsleie, tiggersleie, brønnkarse, mjødukt, fuglevikke, nikkebrønsle (VU), hestehov, vassgro, småtjernaks, brei dunkjevle, liten andemat, ryllsiv, paddesiv, flaskestarr, storkvein, knereverumpe, mannasøtgras, tunrapp og myrrapp.

Artsmangfold: I 2013 var det en god forekomst av nikkebrønsle (VU) ved dammen. Ingen spesielle dyrearter ble funnet, men her er potensial for både amfibier og sjeldne invertebrater. Det ble observert tegn til at det kan være fisk i dammen.

Bruk tilstand og påvirkning: Det kan se ut som om det har vært foretatt opprensning i dammen nokså nylig. Det er i hvert fall nokså nylig tilført eller rotet rundt i masser rundt dammen, og disse har inneholdt frø av diverse ugrasarter, som nå også delvis står nede langs dammen.

Fremmede arter: Ingen registrert (men noen ugrasarter er introdusert til området). Muligens kan det være utsatt fisk i dammen.

Del av helhetlig landskap: Del av et system av dammer i området med noenlunde lik flora og fauna.

Verdivurdering: Dam med god forekomst av nikkebrønsle, samt potensial for både salamandre og sjeldne invertebrater, gir verdi B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Ingen umiddelbare behov (bortsett fra fjerning av fisk, hvis det forekommer innførte arter i dammen), men på sikt sørge for at dammen ikke gror helt igjen.

.....

3202 Bjørk, SV for

Kroksjøer, flomdammer, meanderende elveparti – Kroksjøer, dammer og evjer uten, eller med liten flompåvirkning Verdi: B Areal : 7,56 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 2003; BN00040152, da med navn "Slagsvold, kroksjøer 500m V for"). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 19. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning justert. Delene som tidligere var tatt med sør for veien er nå utelatt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg på sørsiden av Svartelva i området sørøst for Ilseng. Nærmeste navnsatte bebyggelse er Bjørk, som ligger ca. 300 m mot nordøst, men det ligger også et bruk like øst for kroksjøen. Vannforekomsten er del av et lengre, tidligere meanderende elveløp som strekker seg videre sørover og vestover. Disse delene ble ikke undersøkt i 2013. Området tilføres vann fra Svartelva kun i flomperioder – ellers er det et ganske langt strekk med tørt flomløp i nordre deler.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Området utgjøres av en avsnørt del av et gammelt sideløp til Svartelva. I flomperioder er det sammenheng med Svartelva i nord, mens det i sør er bygget en vei som hindrer videre løp den veien. Vannansamlingen er dyp og med grusbunn, men hele veien med tjukke matter av flytende mose. Ingen karplanter er spesielt dominerende i området, og floraen består av skogrørkvein, sumpkarse, åkergråurt, grønt hønsegras, skognesle (delvis overgangsform mot brennelse), humle, vasspepper, småslirekne (NT), tungras, gul nøkkerose, krypsleie, brønnkarse, mjødukt, hegg, springfrø, stor myrflol, engfoglemmegei, korsknapp, slyngsøtvier, hesterumpe, selsnepe, melkerot, flikbrønsle, vassgro, gulldusk, bukkeblad, vanlig tjønnaks, myrmaure, myrkongle, liten andemat, paddesiv, flaskestarr, skogsivaks, vassreverumpe, mannasøtgras, myrrapp og palmemose. En del dyreliv ble observert, men ingen spesielle arter.

Artsmangfold: Av rødlistete arter ble kun småslirekne (NT) observert.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er innlemmet i et beiteområde. Lengst i nord på sørsiden tippes diverse stein og vegetabilsk avfall. Muligens noe tilsig fra omkringliggende jordbruksarealer.

Fremmede arter: Kanadagullris ble sett i nærheten av den nevnte steintippen.

Del av helhetlig landskap: Flere rester av kroksjøer og meanderende elveløp finnes i området.

Verdivurdering: Rester av kroksjø med bl.a. småslirekne og potensial for ytterligere interessante ferskvannsorganismer, verdi B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Vanskelig å foreslå konkret skjøtsel, men ved omfattende gjengroing bør i hvert fall deler graves opp. Unngå henlegging av avfall som inneholder fremmede arter.

.....

3203 Bjørk, S for

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,88 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00040125, da med navn "Bjørk, 0,1 km S for"). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 19. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen befinner seg like sør for Bjørk, omtrent 1 km sørøst for Ilseng. Det er jordbruksarealer på alle kanter, men helt nær dammen er det et grøntområde som ikke dyrkes.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dette er en gårdsdam som sannsynligvis benyttes noe til vanning. En liten øy ligger i dammen. Det er høye og tette vegetasjonsbelter langs breddene, bl.a. mye blankpiggknopp. Ellers finnes i og rundt dammen følgende arter: sumpkarse, grønt hønsegras, brennesle, osp, gråor, småslirekne (NT), krypsleie, brønnkarse, mjødukt, engforglemmegei, flikbrønsl, vassgro, småtjønnaks, vanlig tjønnaks, brei dunkjevle, liten andemat, sennegrass, skogsivaks og mannosøtgras.

Artsmangfold: Av rødlistete arter ble kun småslirekne (NT) observert. Faunaen er ikke godt undersøkt, og det er bra potensial for interessante arter her.

Bruk tilstand og påvirkning: Noe avrenning fra jordbruksarealene er sannsynlig. Ifølge eldre beskrivelse er dammen utsatt for uttørking.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Del av et system av dammer i området med noenlunde lik flora og fauna.

Verdivurdering: Dam med forekomst av småslirekne, samt potensial for interessante ferskvannsorganismer, verdi B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Sørge for at i hvert fall deler av dammen holdes åpen.

.....

3204 Gaustad I

Slåttemark – Rik slåtteeeng Verdi: B Areal : ,99 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00039999, da med navn "Gaustad nordre, Ottestad", og da som en del av et multipolygon med tre deler). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning og verdisetting justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg nordøst for Nordre Gaustad gård, ca. 900 m nordvest for Ottestad kirke, og utgjøres av en rund åkerholme med en diameter på ca. 35 m. Like nord for denne ligger en litt mindre åkerholme, og noe lenger mot nordvest en ca. tre ganger større. Alle er helt omsluttet av jordbruksarealer, i 2013 hovedsakelig kornåkre. En fjerde åkerholme befant seg tidligere omtrent midt mellom disse tre, men den er nå borte (og har vært det i hvert fall siden 2002).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er vurdert som slåttemark, delnaturtype rik slåttemarkskant, da kontinuerlig skjøtsel er nødvendig for at kvalitetene skal opprettholdes på sikt. Mindre partier grenser mot naturtypen åpen kalkmark, men også disse mest grunnlendte partiene er avhengig av noe skjøtsel for å holdes åpne. Liten kalkrik kolle i åkerlandskapet. På nordsiden er det relativt høyvokst krattskog av hegg, hassel, rogn, selje, rødhyll, leddved og hengebjørk. På sørsiden er det et åpnere område med tørrbakkevegetasjon, omkranset av noe busker, bl.a. en del bringebær og kanelrose, men også krusetistel, brennesle, ormetelg, trollbær, hundekjeks, storborre og åkertistel (hvorav en del også går inn i krattskogen). På engarealet finnes gul gåseblom, kveke, stormaure, engrapp, smalfrøstjerne, balderbrå, tårnurt, fløyelsmarikåpe, mjødukt, markjordbær, kratthumleblom, gulflatbelg, tiriltunge, skogkløver, fuglevikke, gjerdevikke, skogstorkenebb, prikkperikum, bergmynte, lintorskemunn, tveskjeggveronika, krattmjølke, dunkjempe, gjeldkarve, rødknapp, ryllik, burot, fagerknoppurt, haremat, haredylle, ugrasløvetenner, hvitmaure, gulmaure, liljekonvall, kantkonvall, engkvein, enghavre og hundegras. Kielland-Lund nevner i tillegg dragehode, engtjæreblom, nikkesmelle, marianøkleblom, enghavre og dunhavre. Gullkløver og nakkebær nevnes i Naturbase (men kan strengt tatt gjelde de andre åkerholmene i området).

Artsmangfold: I 2013 var det kun smalfrøstjerne (NT) som ble registrert blant rødlisteartene. I den tidligere beskrivelsen, samt i Artskart, ligger imidlertid opplysninger om dragehode (VU) på lokaliteten. I Artskart ligger følgende tekst, forfattet av J. Kielland-Lund i 2010: "Sørvendt skråning på åkerholme, hvorav område bevokst med dragehode omtrent 7 m². Tilstand: livskraftig - meget god." Sannsynligvis er denne vanskelig å kartlegge så sent som i slutten av september. Kielland-Lund nevner også nikkesmelle (NT). Ifølge Borch og Skar (2004) skal det også være bukkebeinurt (NT) på åkerholmene i området.

Bruk tilstand og påvirkning: Åkerholmen er ikke i bruk. Det er klare tegn til gjengroing. Det foregår også en betydelig "kantslåt" rundt hele åkerholmen. I området er det også klare tegn til at åkerholmene angripes fra alle kanter for å innlemme dem i jordbruksarealene. I Borch og Skar (2004) står at området er båndlagt i kommuneplanen av 1998 etter paragraf 20-4, 1- ledd nr. 4.

Fremmede arter: Ingen svartelistearter, men flere arter som ikke har sitt naturlige tilholdssted på en kalkrik åkerholme.

Del av helhetlig landskap: Flere tilsvarende åkerholmer like i nærheten. Det ligger også en lang kalkrygg øst for åkerholmene (med bl.a. mye dragehode).

Verdivurdering: Åkerholme på kalkrik grunn med forekomst av tre rødlistede karplanter, hvorav dragehode er en prioritert art. Slåttemark er en truet naturtype og den kalkrike varianten som finnes her er sjelden i regionen og svært artsrik. Sterk gjengroing senere år på denne og alle de andre nærliggende lignende lokalitetene senker verdien fra A verdi til verdi B (viktig). Denne og tilstøtende lokaliteter kan få økt verdi dersom skjøtselstiltak / restaureringstiltak igangsettes. Alle gjenstående åkerholmer og annen kulturmark som er avgrenset i området bør sees i sammenheng.

Skjøtsel og hensyn: Både trær og busker må fjernes, i hvert fall i stor grad for å unngå videre gjengroing som kan true mengfoldet en ønsker å ivareta. Engen må slås på gunstig tidspunkt for å ta vare på de rødlistede artene.

.....

3205 Gaustad II

Slåttemark – Rik slåttemarkskant Verdi: B Areal : ,32 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00039999, da med navn "Gaustad nordre, Ottestad", og da som en del av et multipolygon med tre deler). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen,

BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning og verdisetting justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg nordøst for Nordre Gaustad gård, ca. 900 m nordvest for Ottestad kirke, og utgjøres av en liten, oval åkerholme med en lengste utstrekning på ca. 25 m. Like sør for denne ligger en litt større åkerholme, og mot vest ligger en betydelig større. Alle er helt omsluttet av jordbruksarealer, i 2013 hovedsakelig kornåkre. En fjerde åkerholme befant seg tidligere omtrent midt mellom disse tre, men den er nå borte (og har vært det i hvert fall siden 2002).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er vurdert som slåttemark, delnaturtype rik slåttemarkskant, da kontinuerlig skjøtsel er nødvendig for at kvalitetene skal opprettholdes på sikt. Mindre partier grenser mot naturtypen åpen kalkmark, men også disse mest grunnlendte partiene er avhengig av noe skjøtsel for å holdes åpne. Liten kalkrik kolle i åkerlandskapet. Hele åkerholmen er sterkt gjenvokst med buskas, bl.a. bringebær, kanelrose og hegg. Innimellom finnes rester av tørrbakkevegetasjon som ganske sikkert har vært slått og/eller beitet i tidligere tider. Floraen har mye til felles med åkerholmen lenger sør (Gaustad, åkerholme NØ for I).

Artsmangfold: I 2013 var det kun smalfrøstjerne (NT) som ble registrert blant rødlisteartene. Det finnes heller ikke opplysninger om denne åkerholmen i Artskart, men det er ikke utenkelig at det kan finnes dragehode og nikkesmelle også her, slik det gjøre på åkerholmen litt lenger sør. Ifølge Borch og Skar (2004) skal det også være bukkebeinurt (NT) på åkerholmene i området.

Bruk tilstand og påvirkning: Åkerholmen er ikke i bruk. Det er svært klare tegn til gjengroing. Det foregår også en betydelig "kantslått" rundt hele åkerholmen. I området er det også klare tegn til at åkerholmene angripes fra alle kanter for å innlemme dem i jordbruksarealene. I Borch og Skar (2004) står at området er båndlagt i kommuneplanen av 1998 etter paragraf 20-4, 1- ledd nr. 4.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Flere tilsvarende åkerholmer like i nærheten. Det ligger også en lang kalkrygg øst for åkerholmene (med bl.a. mye dragehode).

Verdivurdering: Åkerholme på kalkrik grunn med forekomst av smalfrøstjerne. Slåttemark er en truet naturtyper og den kalkrike varianten som finnes her er sjelden i regionen og svært artsrik. Sterk gjengroing senere år på denne og alle de andre nærliggende lignende lokalitetene senker verdien fra A verdi til verdi B (viktig). Denne og tilstøtende lokaliteter kan få økt verdi dersom skjøtselstiltak / restaureringstiltak igangsettes. Alle gjenstående åkerholmer og annen kulturmark som er avgrenset i området bør sees i sammenheng.

Skjøtsel og hensyn: Både småtrær og busker må fjernes. Ingen må slås på gunstig tidspunkt for å ta vare på de rødlistede artene.

.....

3206 Gaustad III

Slåttemark – Rik slåttemarkskant Verdi: B Areal : 2,65 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00039999, da med navn "Gaustad nordre, Ottestad", og da som en del av et multipolygon med tre deler). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning og verdisetting justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten befinner seg nordøst for Nordre Gaustad gård, ca. 900 m nordvest for Ottestad kirke, og utgjøres av en ganske stor, langstrakt åkerholme med en lengste utstrekning på ca. 100 m. Like øst for denne ligger en liten, oval åkerholme, og mot sørøst ligger en noe større. Alle er helt omsluttet av jordbruksarealer, i 2013 hovedsakelig kornåkre. En fjerde åkerholme befant seg tidligere omtrent midt mellom disse tre, men den er nå borte (og har vært det i hvert fall siden 2002).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er vurdert som slåttemark, delnaturtype rik slåttemarkskant, da kontinuerlig skjøtsel er nødvendig for at kvalitetene skal opprettholdes på sikt. Mindre partier grenser mot naturtypen åpen kalkmark, men også disse mest grunnlendte partiene er avhengig av noe skjøtsel for å holdes åpne. Kalkrik flat kolle i åkerlandskapet. I området står en del trær, men innimellom er det gjengroende engarealer som ganske sikkert har vært slått og/eller beitet i tidligere tider. Floraen har antakelig en del til felles med åkerholmene lenger øst og sørøst (Gaustad, åkerholme NØ for I og II), men ble ikke befart i 2013.

Artsmangfold: Ingen konkrete funn av rødlistearter er kjent fra denne åkerholmen. Ifølge Borch og Skar (2004) skal det være bukkebeinurt (NT) på åkerholmene i området.

Bruk tilstand og påvirkning: Åkerholmen er ikke i bruk. Det er svært klare tegn til gjengroing. Det foregår også en betydelig "kantslått" rundt hele åkerholmen. I området er det også klare tegn til at åkerholmene angripes fra alle kanter for å innlemme dem i jordbruksarealene. I Borch og Skar (2004) står at området er båndlagt i kommuneplanen av 1998 etter paragraf 20-4, 1- ledd nr. 4.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Flere tilsvarende åkerholmer like i nærheten. Det ligger også en lang kalkrygg øst for åkerholmene (med bl.a. mye dragehode).

Verdivurdering: Åkerholme på kalkrik grunn uten kjente forekomster av rødlistearter i dag. Slåttemark er en truet naturtyper og den kalkrike varianten som finnes her er sjelden i regionen og svært artsrik. Sterk gjengroing senere år på denne og alle de andre nærliggende lignende lokalitetene senker verdien fra A verdi til verdi B (viktig). Denne og tilstøtende lokaliteter kan få økt verdi dersom skjøtselstiltak / restaureringstiltak igangsettes. Alle gjenstående åkerholmer og annen kulturmark som er avgrenset i området bør sees i sammenheng.

Skjøtsel og hensyn: En del høyere vegetasjon og busker bør fjernes. Engarealene må slås for at verdien skal opprettholdes.

.....

3207 Ottestad kirke, dam VNV for

Dam – Gårdsdam Verdi: B Areal : ,59 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Ny lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen ligger inne i et beiteområde ca. 300 m (vest-)nordvest for Ottestad kirke. Muliges er dammen kunstig laget i nyere tid, for den fremkommer ikke på litt eldre ØK-kart.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Nokså liten, nesten trekantet dam i beitemark. Vannet er betydelig brunfarget. Det er rik vegetasjon rundt dammen, dominert av mannasøtgras, blankpiggnopp, nikkebrønse (VU) og en vasshårart. I nordøstenden er det et tett gråseljekratt. Ellers finnes istervier, høymol, bekkeblom, krypsoleie, tiggersoleie, gåsemure, engforglemmegei, vassgro, gulldusk, liten andemat, skogsivaks, storkvein og vassreverumpe.

Artsmangfold: En god bestand med nikkebrønle (VU). Bra potensial for småsalamander, men den kunne ikke påvises i 2013.

Bruk tilstand og påvirkning: Beitedyr går helt ned til dammen, og benytter den formodentlig som vannkilde.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Det er spredte forekomster av dammer i nærområdene, de nærmeste ca. 5–800 m unna.

Verdivurdering: Dam i rimelig velhevet beitemark, med god bestand av rødlistearten nikkebrønle og med potensial for salamandre og andre interessante ferskvannsorganismer, verdi B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Ved fortsatt beite i området vil buskapen holde dammen naturlig åpen, men hvis beite opphører, så må en sørge for at dammen ikke gror igjen.

.....

3208 Nordre Ottestad, S for

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 1,36 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00040023, da med navn "Ottestad N., 0,1 km S for"). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensing og verdisetting justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen befinner seg like øst for Ottestadgutua, drøyt 200 m sør for Ottestad kirke. På motsatt side av dammen er det jordbruksarealer.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Gansk stor, oppdemt dam med en større murbygning ved sørenden. Lite vegetasjon ute i dammen, og også ganske steile bredder, slik at det blir lite direkte ferskvannstiknyttet vegetasjon rundt dammen. Sumpkarse, stolpestarr, myrhatt, istervier, mjødurt, lodnestarr, flaskestarr og vassrørkvein ble påvist langs breddene. Langs østbredden er det mye krattvegetasjon. Også kantsonen er glissen, kun noen spredte bjørker og seljer i vest og nord.

Artsmangfold: Ifølge Naturbase skal her tidligere være registrert nikkebrønle (VU). Dette er en art som er vanlig ved mange dammer i Stange. Potensialet for salamandre anses som lite.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen benyttes formodentlig til vanning av omkringliggende jordbruksarealer.

Fremmede arter: Bladfaks står på fremmedartslisten. Denne står langs gjerdet ved veien.

Del av helhetlig landskap: Det er spredte forekomster av dammer i nærområdene, de nærmeste ca. 5–800 m unna.

Verdivurdering: Stor og åpen dam med relativt lite helofyttvegetasjon, men emd funn av rødlistearten nikkebrønle, verdi C (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: Ingen åpenbare behov.

.....

3209 Nordre Gaustad, dam V for

Dam – Gårdsdam Verdi: C Areal : 6,14 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00040020, da med navn "Gaustad nordre"). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensing og verdisetting justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen befinner seg ca. 450 m vest for Nordre Gaustad (ca. 1,6 km vest-nordvest for Ottestad kirke). På sør- og østsiden er det jordbruksarealer. I nord og vest er det småvokst gråor-heggeskog. Vest for skogen igjen renner Fjetrebekken.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Stor og åpen, sannsynligvis delvis oppdemt dam. Nokså tett kantvegetasjon rundt det meste, kun et lite parti i sørøstenden er åpent. Rundt dammen ble blankpiggnopp, gråselje, gråor, vasslirekne, vasshøymol, springfrø, slyngsøtvier, liten andemat og skogsivaks funnet.

Artsmangfold: I 2013 ble ingen spesielle arter påvist. Dammen synes ikke å være spesielt gunstig for salamandre, men ifølge Naturbase skal den være funnet der i 1993. Ifølge Naturbase skal også legesteinfrø (NT) være tilknyttet dammen, men dette synes å være lite sannsynlig, i hvert fall pr. 2013.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen benyttes til vanning av omkringliggende jordbruksarealer (en pumpe med rør ut i dammen står permanent i sørøstenden). I nord ligger en lysløype ganske nært dammen. Muligens noe tilførsel av næringsstoffer fra nærliggende jordbruksarealer.

Fremmede arter: Ingen registrert. Langs Fjetrebekken finnes imidlertid noe kjempespringfrø, en art som raskt kan spre seg også til dammens omgivelser.

Del av helhetlig landskap: Det er spredte forekomster av dammer i nærområdene, de nærmeste ca. 5–800 m unna.

Verdivurdering: Stor og åpen dam med et visst potensial for å huse salamander og andre interessante ferskvannsorganismer, verdi C (lokalt viktig).

Skjøtsel og hensyn: Ingen umiddelbare behov.

.....

3210 Atlungstad, allé Ø for

Erstatningsbiotoper på tresatt mark – Allé Verdi: B Areal : 9,94 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Ny lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger langs gårdsveien inn til Atlungstad, helt fra Vestbygdvegen og inn til gårdsplassen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen består at en tosidig allé av spisslønntreer, de fleste ca. 40–50 cm i diameter i brysthøyde, men noen opp mot ca. 90–100 cm. Trærne ble ikke telt, men det dreier seg om mange titalls på hver side av veien. Flere av trærne har hulrom og avbroke grener/stammedeler. På slike steder finnes bl.a. trappepiggsopp, børstepiggsopp og lønnekjuka. På mange av trærne er det en del lav og mose, bl.a. mye dogglav.

Artsmangfold: På flere trær vokser trappepiggsopp (NT). Potensial for tilhold av flaggermus i flere av trærne.

Bruk tilstand og påvirkning: Grusveien mellom allétrærne er i daglig bruk.

Fremmede arter: Ingen registrert i 2013, men i Artskart ligger opplysninger om at mørkveronika ble funnet her i 2001.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Fin og lang allé med relativt store spisslønner, delvis med hulrom, verdi B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Helst igen. Dersom trær eller deler av trær brykker av eller må kuttes ned, så bør nedfallet få lov å ligge ved røttene av de stående trærne og råtne.

.....

3211 Atlungstad, dam NØ for

Dam – Eldre fisketom dam Verdi: B Areal : 1,13 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt (registrert i Naturbase i 1996; BN00040018, da med navn "Atlungstad, 0,4 km NV for" [NV må være en feilskrivning for NØ]). Besøkt på nytt av Kjell Magne Olsen, BioFokus, 20. september 2013 i forbindelse med kartlegging og kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Beskrivelsen er oppdatert og avgrensning justert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Dammen befinner seg inne i et beitet skogholt nord for gårdsveien inn til Atlungstad gård, ca. 2 km vest-nordvest for Ottestad tettsted.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dammen er litt vanskelig å klassifisere. Det er ingen typisk gårdsdam, og ettersom den sannsynligvis har en lang historie som vannkilde for husdyr og ikke inneholder fisk, er den klassifisert som "eldre og fisketom". Dammen ligger i en liten forsenkning på en slak kolle, og er omgitt av en beitet blandingsskog (hagemark). Vannet er klart og rent, men inneholder mye detritus (løvfall). Det er relativt mye store og høye trær rundt dammen, så det blir ganske skyggefullt. Vegetasjonen domineres av hesterumpe, flaskestarr og korsandemat (EN). Ellers finnes smyle, sumpkarse, sølvbunke, blankpiggnopp, brennesle, skogburkne, broddtelg, bjørk, krypsoleie, tiggersoleie, mjørdurt, slyngsøtvier, bekkeveronika, myrmjølke, nikkebrønse (VU), hestehov, vassgro, småtjønnaks, vanlig tjønnaks, myrmaure, liten andemat, vassrørkvein og mannasøtgras i og rundt dammen.

Artsmangfold: Korsandemat (EN) og nikkebrønse (VU) vokse i og ved dammen. Her er også bra potensial for salamandre, i hvert fall småsalamander, men ingen ble funnet i 2013, til tross for at arten er funnet her tidligere (Naturbase). Ei heller annen interessant invertebratafauna ble funnet i 2013, men dammen er ikke godt undersøkt med hensyn på slike.

Bruk tilstand og påvirkning: Området rundt dammen beites, og selve dammen fungerer som drikkevannskilde for buskapen.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Det er spredte forekomster av dammer i nærområdene, de nærmeste ca. 3–500 m unna.

Verdivurdering: Dam med forekomst av to rødlistete karplanter, samt potensial for salamandre, verdi B (viktig).

Skjøtsel og hensyn: Dammen inneholder mye vegetasjon, både fastsittende og løstflytende, og kan med fordel renses delvis opp.

.....

3212 Atlungstad, Ottestad

Hagemark – Rik hagemark med boreale trær Verdi: C Areal : 33,4 daa

Innledning: Lokaliteten er ikke godt befart i forbindelse med kartleggingene av BioFokus i 2013 da det ikke var fokus på C biotoper. Området ser imidlertid intakt ut.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en bjørkedominert hagemark ved Atlungstad nordøst i Stange. Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: I Kielland sin rapport for kulturmarksvegetasjon i Stange nevnes vegetasjon som høgstaudekog, lågurtskog, fagerknoppurteng, ballblomeng og områder med liljekonvall. Dette tyder på at det kan være riktig å angi området som en rik hagemark. Lokaliteten ligger også i et område med inslag av kalkførende bergarter. I tillegg til bjørk finnes innslag av mange boreale løvtreslag og noe eik, til dels grove.

Artsmangfold: Ikke kjent

Bruk tilstand og påvirkning: Det ble påpekt for mange år siden at gjengroing var en reel trussel. Området virker i dag tett bevokst med stor bjørk så det ser ikke ut til at området har vært åpnet opp senere år.

Fremmede arter: Ikke kjent.

Del av helhetlig landskap: En av få lignende biotoper i regionen.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes fortsatt som lokalt viktig (C verdi), men videre undersøkelser bør avklare hvilken naturtypeverdi dette området bør ha.

Skjøtsel og hensyn: For å fremme den potensielt rikere engfloraen bør det gjøres tiltak for å åpne opp i den noe for tette bjørkeskogen. Alle eik bør fristilles.

.....

3215 Strandlykkja, Mostue øvre

Hagemark – Fattig hagemark med styvede eller stubbehøstede edellauvtrær Verdi: B Areal : 1,13 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt høsten 2013 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten består av fire multipolygoner som ligger innenfor tidligere lokalitet BN00039873 sin inkluderte en rekke ulike naturtyper. Denne lokaliteten videreføres som ny lokalitet med nytt BN nummer. Mye av arealet som var avgrenset i tidligere naturtype har ikke kvaliteter som tilsier naturtypeavgrensning.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør en rekke styvingstrær som finnes i kulturlandskapet sørøst på Strandlykkja. Trærne står i tilknytning til kulturmark som blir slått eller beitet.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Det er styvingstrærne og ikke marka under disse som er av interesse i denne biotopen, men trærne er likevel på sikt avhengig av å kunne stå i et åpent landskap for at kvalitetene skal bli ivarettatt. Naturtypen er derfor angitt som hagemark med utforming fattig hagemark med styvede trær. De fire gruppene med trær inneholder til sammen ca. 30 asketrær av ulik størrelse om med ulike kvaliteter. Størrelsen varierer fra ca. en omkrets på ca. 50 cm til trær som er ca. 350 cm i omkrets. Flere av trærne har store og mindre hulheter som er av ulik alder og kvalitet. De største trærne har utviklet grov sprekkebark og mange trær har rike mosesamfunn på stammene.

Artsmangfold: Den rødlistede knappenålen bleikdoggnål finnes på minst to trær og er knyttet til tørre partier av barken på lutende trær med grov og stabil bark. Hulrommene gir potensial for insekter knyttet til slike kvaliteter og her kan det potensielt finnes flere sjeldne og rødlistede arter.

Bruk tilstand og påvirkning: Trærne er godt hevdet og flere trær var nylig styvet i 2013. Marksjiktet blir godt hevdet og det er lysåpent rundt de fleste trærne.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Alle trærne bør forvaltes som en enhet da artene bruker trærne ut fra hvilke egenskaper de har på en gitt tid. Det er derfor positivt at det finnes både unge og gamle trær innenfor det samme området. Verdivurdering: Trærne verdivurderes samlet og skårer høyt på de fleste treegenskaper, men kun middels på rødlistearter. Marksjiktet er heller ikke av spesiell verdi, men noe naturengvegetasjon kan finnes i øvre del mot veien. Da mange av trærne er forholdsvis små og det er uiskjert i hvilken grad trærne rommer sjeldne arter gis lokaliteten verdi som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør holdes åpent rundt trærne som i dag og rundt enkelte trær kan det godt ryddes noe mer slik at det blir luft rundt trærne. Det bør unngås å få evt. gjødsel på stammene og trærne bør styves med 3-5 års mellomrom.

.....

3216 Strandlykkja kapell V

Engpregete erstatningsbiotoper – Veg- og jernbanekant Verdi: B Areal : ,44 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt høsten 2013 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten er ikke kartlagt tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger mellom veien og kapellet på Strandlykkja i Stange kommune og utgjør trolig en slåttemarksrest fra et tidligere større slåttemarksareal.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er en engpreget erstatningsbiotop med utforming veg- og jernbanekant. Kanten ser ut til å være delvis hevdet i partier, mens det noe steder, særlig i sørlig del ser ut til å være flere år siden slått med oppvekst av kratt- og buskvegetasjon. Med tanke på størrelsen er kanten forholdsvis artsrik med innslag av varmekjære og noe sørlige arter. Følgende 50 karplantearter ble registrert: kveke, beitesvever, hårsveve, smørbukk, flekkgrisøre, engsoleie, engtjæreblom, gran, einer, osp, selje, hengebjørk, engsmelle, markjordbær, stormure, tysk mure, bringebær, teiebær, rogn, rundbelg, knollerte knapp, skogkløver, fuglevikke, gjerdevikke, skogstorkenebb, firkantperikum, engfiol, bakkemynte, kransmynte, skogsvinerot, filtkongsløys, tveskjeggveronika, smalkjempe, hundekjeks, gjeldkarve, rødknapp, fagerklokke, ugrasklokke, ryllik, aurikkelsveve, prestekrage, ugrasløvetenner, marianøkleblom, ask, fingerstarr, engkvein, gulaks, hundegras, hengeaks og timotei.

Artsmangfold: Det er ikke kartlagt rødlistede arter, men området må sies å være rikt på karplanter og kan også ha en funksjon for insekter knyttet til lysåpne og urterike miljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: Kanten er ikke godt hevdet, hverken som slåttemark eller som veikant under hevd.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en rest av et større slåttemarksmiljø som nå i stor grad ikke lenger finnes på Strandlykkja. Området må derfor sies å være ganske isolert fra lignende typer miljøer.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer forholdsvis høyt på kjennetegnende arter og antatt middels på rødlistede arter. Hevden vurderes imidlertid som dårlig og området er kommet et stykke på vei i gjengroing. Lokaliteten er en av få lignende biotoper i området og ligger i et landskap med få kulturmarkslokalteter. Samlet vurderes derfor området som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området bør skjøttes som slåttemark og slås og ryddes for plantemateriale årlig f. eks. tidlig i august etter at frøsettingen er over.

.....

3217 Strandlykkja N

Rik barskog – Lågurtfuruskog Verdi: A Areal : 45,37 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt høsten 2013 av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten er ikke kartlagt tidligere.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området ligger i den vestvendte skråninga nord for Strandlykkja kapell og rett øst for ny E6 og utgjør barskog på rik grunn.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er valgt som lågurt furuskog under hovedtype rik barskog, men lågurtgranskog er riktig betegnelse på deler av arealet. Skogen er en- til tosjiktet på deler av arealet og på andre deler godt flersjiktet. Vegetasjonen og boniteten veksler. Stedvis er det innslag av rikere

vegetasjon med dominans av snerprørkvein og mindre partier med blåveis og blodstorkenebb. Skoger er stedvis ganske grov med furu som måler opp mot 50 cm i diameter og gran på 60 cm. I nord er det mer homogen furuskog og i nordvest yngre skog ned mot den nye veien. Disse områdene er også tatt med i avgrensingen fordi de er markert rikere enn skog ellers i regionen. I enkelte partier finnes død ved av både gran og furu, men mest gran og noe osp. Det finnes læger i alle nedbrytningsstadier og av ulike dimensjoner, men mengdene er ikke så store.

Artsmangfold: På gammel læger av gran helt i sør ble det funnet svartsoneskjue, mens det rett ved på ei yngre låg ble funnet granrustkjue med tilhørende klengeskjue som snylter på granrustkjue. På ei grov låg av gran ble det registrert sjokoladeskjue som er det første funnet av denne sjeldne arten i Stange og ett av få funn i Hedmark. Potensialet for sjeldne og truede arter av jordboende sopp vurderes som middels til høyt og det kan også være et visst potensial for insektarter knyttet til død ved.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har vært utsatt for ordinær skogbruksdrift over lang tid, men det er innenfor avgrensingen ingen nyere tiltak.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Funn av en sårbar og en direkte truet art, samt en nær truet art og potensial for ytterligere gir høy verdi på parameteren rødlistearter. Området skårer middels til høyt på størrelse og middels på habitatkvaliteter. Samlet vurderes området som svært viktig (A verdi) til tross for tidligere påvirkning da det representerer en avvikende rik skogtype på denne siden av Mjøsa sør for Hamar.

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter ved biotopen som har behov for skjøtsel for å ivaretas eller videreutvikles. Det foreslås derfor at området overlates til fri utvikling.

.....

3218 Nilsberg

Slåttemark – Rik slåtteeeng Verdi: B Areal : 1,98 daa

Innledning: Lokaliteten er nykartlagt høsten 2013 av BioFokus ved Terje Blindheim i forbindelse med kartlegging av naturtyper i Stange kommune. Deler av området i høst var kortslått ved kartleggingstidspunktet så grensene her kan være upresise. Bør rekartlegges før slått for å fastslå verdier.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området utgjør to adskilte polygoner på hver sin side av smal grusvei og ligger ca. 3 km sør for Espå i Stange kommune. Avgrensningene gjelder gammel slåttee / beitemark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er satt til slåttemark til tross for at hvertfall det nedre området ser ut til å beites. Slått med evt. etterbeite vurderes som det beste for naturengkvalitetene som er kartlagt. Engene er forholdsvis rike med innslag av bl. a. hjertegras. Floraen var ganske lik på begge sider av veien, mest artsrik nær veien på begge sider. Over 40 arter av karplanter ble registrert: hårsveve, smørbukk, flekkgrisor, storblåfjær, engsoleie, engsvingel, engtjæreblom, storarve, engnellik, engsmelle, grasstjerneblom, ballblom, tepperot, tysk mure, knollerteknapp, gulflatbelg, tiriltunge, skogkløver, rødkløver, hvitkløver, fuglevikke, firkantperikum, engfiol, gråøyentrøst, tveskjeggveronika, legeveronika, smalkjempe, dunkjempe, rødknapp, blåklokke, blåbær, ryllik, engknoppurt, aurikkelsveve, prestekrage, gullris, hvitmaure, gulaks, hestehavre, hjertegras, snerprørkvein, hundegras og rødsvingel.

Artsmangfold: Potensialet for sjeldne og trua beitemarkssopp vurderes som godt og det kan finnes karplanter som ikke er fanget opp.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er middels godt hevdet. Østre deler var godt slått, men det er her litt uklart hvilke naturengkvaliteter dette arealet innehar. Vestre del ovenfor veien var ikke slått, men har rik vegetasjon. Nedenfor veien ser det ut til å være beite og det er ikke sterkere enn at det er mye osperevinger og krattoppslag i de rikeste delene opp mot veien.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Det er få andre lignende lokaliteter registrert i området, men området herfra til E6 er kun raskt befart langs veien og flere viktige kulturmarker kan finnes.

Verdivurdering: Lokaliteten skårer middels på de fleste verdiparametrene og gis derfor verdi som viktig (B verdi). Skjøtsel og hensyn: Det anbefales at områdene som avgrenses slås forholdsvis seig og at det gjerne settes inn etterbeite om mulig. Det bør uansett ryddes på nedsiden av vei og hele arealet på oppsiden av veien bør slås.

.....

3219 Veltsetra

Naturbeitemark – Fattig beiteeng Verdi: A Areal : 31,84 daa

Innledning: Beskrivelsen er lagt inn 19.9.2011 av Bjørn Harald Larsen på grunnlag av eget feltarbeid 12.9.2011, sammen med eier og bruker Tormod Lillebror Vasaasen. Arbeidet ble utført på oppdrag av Vasaasen. Ingen tidligere naturtyperegistreringer foreligger fra området.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørøst for Harasjøen i Romedal Almenning. Den består av en setervoll med seterhus og tun. Vollen ligger i ei slak, vestvendt li. Deler av lokaliteten består av noe brattere bakker, samt at det også er flate partier i vestre delen. Her er det også små knauser, slik at det blir varierende eksposisjon på terrenget. Lokaliteten er omgitt av eldre barskog. I nord ligger det en gammel, gjengrodd setervoll inntil. Berggrunnen i området består av monzodiorittisk til granodiorittisk øyegneis, en forholdsvis fattig og sur bergart.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturbeitemark med mosaikk av sølvbunkeeng (G2), frisk-fattigeng (gulaks-engkveineng G4a) og finnskjegg- sauesvingeleng (G5). Etter NiN-systemet kan lokaliteten klassifiseres som svak lågurt-kulturmarksseng (T4-2) med langvarig, ekstensiv grunnleggende hevd (HI3), hevdform beite (HF2) og med ekstensiv aktuell bruk (BI3). Sølvbunkeeng finnes for det meste i forsenkninger og litt fuktigere partier, mens gulaksenga dominerer i de best beitede områdene rundt setertunet. Her er det også innslag av finnskjeggryer, som også finnes i bakkene øst for tunet. På tunet og langs vegen inn på vollen er det noen steder tråkkvegetasjon med føyblom-hvitkløvereng. Langs bekkesig er det fattig til intermediær sumpvegetasjon dominert av myrhatt og flaskestarr.

Artsmangfold: Setervollen er åpen etter rydding, og det står nå bare spredte, eldre bjørker igjen, mest i østre del. I sørvestre del er det ei bjørkelund, som trolig vil få hagemarkspreg etter lengre tids beiting. Karplantefloraen er temmelig ordinær, omtrent som forventet ut fra berggrunnsforholdene. Av naturengarter kan nevnes hårsveve, blåklukke, jonsokkoll, gjeldkarve, tepperot, engfiol, legeveronika og fingerstarr. Fungaen av beitemarkssopp derimot var svært artsrik og inneholdt flere kravfulle arter knyttet til gamle, velhevdede og ugjødslede naturbeitemarker. I alt ble det registrert 22 arter innenfor gruppa, et høyt antall etter kun ett besøk. De mest interessante funnene var grå narremusserong (EN), fiolett greinkøllesopp (VU), halmgul køllesopp (VU) og Entoloma cf. cocles (VU). Halmgul køllesopp ble funnet flere steder, også inne på tunet. To andre rødlistearter ble også funnet sparsomt, begge nær truet (NT); mørkskjellet vokssopp og lutvokssopp. I tillegg ble vorterødsdivesopp, blekskivet rødsdivesopp, blårandrødsdivesopp, belterødsdivesopp, silkerødsdivesopp, beiterødsdivesopp, gul vokssopp, honningvokssopp, skjor vokssopp, kantarellvokssopp, krittovokssopp, liten mønjevokssopp, rødgul køllesopp, hvit køllesopp, blektuppet småkøllesopp og elfenbenshette registrert. De beste områdene for beitemarkssopp var rett sør og vest for tunet (utenfor gjerdet), til dels også bakkene lenger sør for tunet. Også inne på selve tunet var det stedvis bra med beitemarkssopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Tradisjonell setring ble gjenopptatt på Veltsetra i

2008. Hele den gamle setervollen ble i den forbindelse ryddet for beiting. Dette har ført til en svak oppgjødsling av områdene hvor det stod tett skog. Her vil det fortsatt ta noen år før jordsmonnet blir magret ned med beiting. Imidlertid er det flere arealer omkring tunet (de samme som hadde best forekomst av beitemarkssopp) som hadde blitt holdt åpne med mer sporadisk utmarksbeite tidligere. Det er ikke spor etter gjødsling utover det beitedyrene bidrar med på lokaliteten. Setervollen beites av storfe (5 mjølkekyr av gamle, tradisjonelle raser), samt hest i kortere perioder – som også går inne på tunet. Engene omkring tunet er godt og jevnt nedbeitet, mens de ferskere engene lenger ned på vollen har svakere beitetrykk.

Fremmede arter: Ingen observert.

Del av helhetlig landskap: Det er nå langt mellom setervoller som beites aktivt i Romedal Almenning, og slik sett kan ikke lokaliteten sies å være del av et større, helhetlig kulturlandskap lenger.

Verdivurdering: De gamle og ugjødslede naturengene rundt tunet har et stort artsamangfold av beitemarkssopp, inkludert en sterkt truet art og 2 eller 3 sårbare arter. Dette gjør at lokaliteten har verdi svært viktig (A). Det øvrige arealet (ca. 70%) har ikke like store naturverdier, men mangfoldet vil øke her etter hvert som jordsmonnet magres ned med beiting. Det anbefales at det gjøres oppfølgende registreringer her om 5-6 år.

Skjøtsel og hensyn: Fortsatt beiting med storfe og hest i kombinasjon er positivt. Hesten vil holde sølvbunke nede, noe som er viktig for å få mer artsrike enger. En svak økning av beitetrykket vil være positivt for biologisk mangfold. I nordvestre hjørnet anbefales det å tynne forsiktig framover og skape et halvåpent beitelandskap. Det anbefales videre at hele den gamle setervollen beites, gjerne også at nabovoller innlemmes i beiteområdet.

.....

3220 Grønsveen I

Slåtte-mark - Fattig slåtteeng Verdi: B Areal : ,46 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Terje Blindheim i september 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i Stange kommune. Lokaliteten er ikke tidligere avgrenset i Naturbase, men området er beskrevet i Blyttia i forbindelse med reetablering av solblom på lokaliteten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en mindre slåtte-markrest som ligger delvis under en høyspentlinje og ellers grenser til barskog og fulldyrka mark 50 meter øst nordøst for Grønsveen gård 4,5 km sør for Stange sentrum.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten vurderes å være en slåtte-mark av fattig type og det lille arealet som er igjen må ha vært en del av et tidligere større slåtteareal. Mindre rester med lignende eng finnes sparsomt langs liten vei og i jordekant, men alt dette arealet er ikke tatt med i avgrensningen. Registrerte karplantearter på lokaliteten er sølvbunke, beitesveve, engsveve, engsoleie, fjellblom, einstape, gran, bjørk, hærug, markjordbær, tepperot, bringebær, knollerteknapp, tiriltunge, hagelupin, skogkløver, hvitkløver, skogstorkenebb, engfiol, gråøyentrøst, småengkall, tveskjeggveronika, groblad, gjeldkarve, rødknapp, røsslyng, tyttebær, ryllik, solblom (VU), prestekrage, gullris, hvitmaure, hårfrytle, engkvein, gulaks, snerprørkvein, hundegras og timotei.

Artsmangfold: Det kan være et visst potensial for insekter knyttet til blomsterrik eng, men potensialet er trolig ikke veldig stort da området er ganske isolert og ligger litt skyggefullt til. Forekomsten av solblom er ikke veldig stor, men en rekke individer blomstrer og det ser ut til at individer som er satt ut klarer seg godt og setter frukt. Bruk tilstand og påvirkning: Området er ikke hevdet på forholdsvis lang tid. Det går en grasklipt vei gjennom lokaliteten og noe plantemateriale er dumpet sør for denne mot jordekant. Det er også et innslag av hagelupin som bli et problem på sikt dersom den ikke bekjempes.

Fremmede arter: Det er registrert hagelupin i enga

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er i liten grad en del av et større nettverk med rike slåtteenger i nærheten. Verdivurdering: Området vurderes som viktig (B verdi) da det ikke er preget av gjødsling, er forholdsvis artsrikt og lite gjengrodd av annet enn einstape. Verdien som er satt avhenger på sikt av at skjøtsel gjennomføres og at fremmede arter ikke ytterligere sprer seg inn på området.

Skjøtsel og hensyn: Det anbefales at enga slås årlig og at den gjerne utvides der det er mulig ved hugst av litt skog. Ved rydding av høyspenttrasse må evt. greinverk og lignende flyttes vekk fra området. Hagelupiner må bekjempes og søppel og annet bør ryddes vekk fra områder som det er naturlig å slå. Siden arealet er så pass lite blir det ekstra viktig å prøve å få mest mulig ut av potensielt areal. Det er ganske mye einstape i enga og den kan bekjempes effektivt ved å slå den ned rett før bladene er i ferd med å rulle seg ut.

.....

3221 Grønsveen II

Slåtte-mark - Rik slåtte-markskant Verdi: B Areal : 1,12 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Terje Blindheim i september 2013 i forbindelse med naturtypekartlegging i Stange kommune. Lokaliteten er ikke tidligere avgrenset i Naturbase.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en mindre slåttemark ved Grønsveen gård ca. 4,5 km rett sør for Stange sentrum.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten vurderes å være en middels rik slåttemark og plasseres derfor som rik slåttemark. Arealet kan også ha blitt beitet tidligere. Slåttemarkskant er brukt som utforming da arealet ikke er en naturlig del av hovedengene rundt, men mer å regne som et kantareal. Ligner litt på en åkerholme som er kledd med furutrær. Vegetasjonen er noe mosaikkpreget med skrinne partier midt på kollen og noe frodigere og rikere partier. Kartlagte karplanter er harestarr, slåttestarr, sølvbunke, beitesvever, flekkgrisøre, kjempekonvall, engsvingel, furu, einer, engsyre, grasstjerneblom, engkarse, markjordbær, enghumleblom, tepperot, bringebær, teiebær, rogn, knollerteknapp, hagelupin, rødkløver, skogstorkenebb, engfiol, tveskjeggveronika, legeveronika, dunkjempe, rødknapp, røsslyng, ryllik, nyseryllik, engknoppurt, prestekrage, gullris, hvitmaure, gulmaure, bleikstarr, kornstarr, gulaks og hestehavre.

Artsmangfold: Det kan være et visst potensial for insekter knyttet til blomsterrik eng, men potensialet er trolig ikke veldig stort.

Bruk tilstand og påvirkning: Bortsett fra forekomsten av hageplanter er området forholdsvis intakt, men trolig lite brukt som slåttemark på mange år.

Fremmede arter: Det er registrert flere hageplanter i enga som kjempekonvall og hagelupin.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er i liten grad en del av et større nettverk med rike slåtteenger i nærheten. Verdivurdering: Området vurderes som viktig (B verdi) da det ikke er preget av gjødsling, er forholdsvis artsrikt og lite gjengrodd. Grenser mot lokal verdi da det trolig er en stund siden det ble hevdet. Verdien som er satt forutsetter at skjøtsel gjennomføres og at fremmede arter ikke ytterligere sprer seg inn på området.

Skjøtsel og hensyn: Det anbefales at enga slås årlig, hvertfall de delene som det er mulig å slå. Fremmede arter og da spesielt hagelupin bør lukes vekk for å unngå spredning. Trevegetasjon foruten større furutrær kan med fordel fjernes.

.....

3222 Nordsveodden NØ II

Gammel lavlandsblandingsskog – Sørboreal gran-blandingsskog Verdi: B Areal : 9,05 daa

Innledning: Lokaliteten ble besøkt sist av BioFokus ved Terje Blindheim høsten 2013 i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Lokaliteten utgjør de øvre deler av tidligere lokalitet BN00039869. Den vestre delen er videreført som egen lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Nordsvea helt nordvest i Stange kommune og utgjør den øvre delen av en strandskog i tilknytning til Mjøsa. Området ligger på oversiden av en vei med tilhørende grøft og er skilt fra nedenforliggende biotop fordi den antas å være mindre flompåvirket og den er helt skogdekt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen som det er mest av er vurdert å være av typen sørboreal gran-blandingsskog, men hvor de mest flompåvirkede arealene kan regnes som flompåvirket oreskog. Skogen er jevnt over ganske gammel og til dels grov med enkelte grove graner (80 cm i diameter) og furutrær og det er ganske grove dimensjoner på boreale løvtrær som gråor, hegg, selje og bjørk (60 cm i diameter). Skogen er flersjiktet med stor spredning i alder og dimensjoner og det er stedvis en del liggende og stående død ved, i enkelte partier finnes også drivtømmer som er kommet med flommen. Vegetasjonen er både rik og tydelig preget av forholdsvis humide forhold og veksler mellom lågurtmark, småbregneskog og storbregneskog. Typiske karplanter er korsved, blåveis, sauetelg, kratthumleblom, hundekveke, vendelrot, trollbær, springfrø, hengeaks, gjøksyre, bringebær og teiebær.

Artsmangfold: Ingen spesielle arter er kartlagt, men det bør være potensial for ulike typer arter knyttet til død ved av boreale løvtrær, insekter knyttet til fuktige skogsmiljøer og potensielt markboende sopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har trolig vært mer åpent for lang tid tilbake, men det er ikke påvist noen verdier knyttet til åpen kulturmark i dag. Området er mye brukt, men det meste av ferdsele kanalisert til vei og gapahuk som er satt opp. Mellom gapahuken og jorde er det nå marginalt med skog igjen.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av få noenlunde intakte skoger langs denne delen av Mjøsa. nesten all øvrig skog er sterkt kulturpåvirket, nedbygd eller dyrket opp og beitet.

Verdivurdering: Verdiparameterne størrelse, habitatkvaliteter og potensiale for rødlistearter vurderes som middels, lokaliteten gis derfor verdi som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen kvaliteter ved denne biotopen som er avhengig av skjøtsel for å fremmes. Det anbefales at den får utvikle seg fritt slik at mengden gammelskogselementer som død ved og gamle trær øker.

.....

3223 Heggsvoll, gravlund

Slåttemark – Rik slåtteeng Verdi: B Areal : 3,17 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Terje Blindheim høsten 2013 i forbindelse med kartlegging av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for gården Heggsvoll nordvest i Stange kommune. Naturverdiene som er avgrenset ligger i tilknytning til en gravlund over Børre Johan Petersen. Det er arealene rundt selve gravmonumentet som er av interesse.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Det avgrensede området ser ut til å være ryddet for en del trær senere år og fremstår nå med engpreget urterik vegetasjon. Det er derfor klassifisert som slåttemark. Karplantefloraen er forholdsvis rik med arter som engsoleie, hassel, blåveis, markjordbær, teiebær, skogkløver, skogstorkenebb, lind, engfiol, krattfiol, tveskjeggveronika, rødknapp, fagerklokke, hvitmaure, liljekonvall, snerprørkvein, hengeaks. Med tanke på at området har vært noe mer skyggefullt en stund er vegetasjonen kanskje litt likere en åpen løvskog enn det som er typisk for slåttemark. Årlig slått vil trolig endre

vegetasjonssammensetning en del fremover. Det finnes flere store trær innenfor avgrensningen, særlig av lind. Det ser ikke ut til at disse har noen helt spesielle kvaliteter per 2013.

Artsmangfold: Ingen spesielt interessante arter er kartlagt, men blomsterrik engvegetasjon er generelt viktig for mange arter.

Bruk tilstand og påvirkning: Området ser ut til å være noe ryddet i nyere tid og er sånn sett inne i en forandring med tanke på vegetasjonens sammensetning.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av få urterike enger i landskapet.

Verdivurdering: Området er lite og uten lang kontinuitet som slåtteområde. Området har heller ikke mange typiske slåtteområdesarter per i dag. Det forventes imidlertid at vegetasjonen utvikles dersom årlig slått gjennomføres på lokaliteten. Området vipper mellom C og B verdi, men gis verdi som viktig (B verdi) med begrunnelse i fremtidig potensial.

Skjøtsel og hensyn: Området bør slås seig hvert år og plantemateriale fjernes. Tresjiktet bør være så sparsomt som mulig og områdene kan med fordel tynnes litt der det fortsatt er forholdsvis tett og kaster mye skygge.

.....

3224 Våletjern NV

Rik sumpskog, kildeskov og strandskog – Viersump i lavlandet Verdi: C Areal : ,75 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Terje Blindheim høsten 2013 i forbindelse med kartlegging av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett utenfor Våletjern naturreservat og er en liten våtmarks/sumpskogsforsenkning i et barskogsdominert område.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Området er lite og består av en liten forsenkning i terrenget hvor vegetasjonen er preget av å stå nær grunnvannsspeilet. Slåtestarr, myrmjølke, gulldusk, dronningstarr (NT), sennegrass og spriketormose ble kartlagt. Naturtypen viersump i lavlandet er vurdert som en truet naturtype i lavlandet og forekommer her svært marginalt. Sumpskogen vurderes som intermediaær rik.

Artsmangfold: Kun den rødlistede starrarten dronningstarr ble registrert på lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er en del av noe som tidligere har vært en større myr og furumyrskog, men hvor mye nå er tørket ut som følge av drenering. Kanskje representerer området en natur som har vært mer vanlig i dette området før det ble grøftet ut.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Del av større våtmarksområde som delvis har lignende kvaliteter.

Verdivurdering: Svært liten sumpskog med få habitatkvaliteter og kun én registrert interessant karplante, men som dog tilsynelatende ser ut til å være intakt uten grøftepåvirkning. Verdien vurderes å være lokalt viktig (C verdi) da den er svært liten.

Skjøtsel og hensyn: Det er viktig at det ikke dreneres i eller i nærheten av lokaliteten slik at grunnvannsforholdene endres.

.....

3225 Våletjern SV

Rik sumpskog, kildeskov og strandskog – Rik løvsumpskog Verdi: B Areal : 2,05 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus ved Terje Blindheim høsten 2013 i forbindelse med kartlegging av naturtyper i Stange kommune.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett sørvest for Våletjern naturreservat og utgjør en liten sumpskog i et område som fra tidligere nok har vært åpent beitelandskap.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er forholdsvis liten og består av en liten forsenkning i terrenget hvor vegetasjonen er preget av å stå nær grunnvannsspeilet. Karplanter som myrhatt, broddtelg, veikveronika, gulldusk, langstarr, sennegrass, mannasøtgras og spriketormose ble kartlagt på lokaliteten. Skogen er ung og bjørkedominert med tydelig sokkeldannelse på trærne. Det er lite død ved og gamle trær er helt fraværende. Skogen ser imidlertid ikke ut til å være grøftet og utgjør slik sett en intakt sumpskogslokalitet, noe som ikke er så vanlig i lavereliggende strøk i regionen. Naturtypen er rik løvsumpskog, en naturtype som er vurdert å være truet i lavlandet og forekommer her svært marginalt. Sumpskogen vurderes som intermediaær rik.

Artsmangfold: Ingen rødlistearter er kartlagt og det største potensialet er nok knyttet til invertebrater knyttet til fuktige og skyggefulle skogsmiljøer.

Bruk tilstand og påvirkning: Området har trolig vært mer åpent tidligere og antakelig del av større beitemarksområde for en tid tilbake. Lokaliteten er ikke grøftet.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Har noe av de samme kvalitetene som finnes i tilknytning til Våletjern.

Verdivurdering: Mindre sumpskog med intakt grunnvannsstand, markert sokkeldannelse og intermediaær rik flora gir verdi som viktig (B verdi). Mangel på habitatkvaliteter knyttet til skogen og på funn av rødlistearter trekker verdien ned.

Skjøtsel og hensyn: Det er viktig at det ikke dreneres i eller i nærheten av lokaliteten slik at grunnvannsforholdene endres. Ingen form for skjøtsel er nødvendig for å opprettholde og videreutvikle øvrige kvaliteter. Det anbefales derfor at lokaliteten overlates til fri utvikling.

.....

3226 Løken

Store gamle trær – Eik Verdi: C Areal : ,18 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av BioFokus i forbindelse med naturtypekartlegging i Stange kommune 2013.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved gården Løken helt nord i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en eldre eik som er vidkronet og står i en hage. Treet er kun observert fra bil og ikke nærmere undersøkt, men anslått å ha en diamter på 80-90 cm i brysthøyde.

Artsmangfold: Ikke undersøkt

Bruk tilstand og påvirkning: Treet ser meget velholdt ut og har lite døde greiner og er neppe hult.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap: Et av meget få store eiketrær i denne delen av Stange

Verdivurdering: Treet skåres lavt til middels på størrelse og generelt lavt på treegenskaper og rødlistearter.

Lokaliteten gis derfor verdi som lokalt viktig (C verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skjøtsel som i dag. Evt. døde grener i krona er viktige livsmiljøer for mange insekter og bør ikke tas ned før de kan knekkes av ved å legge et tau rundt de og så dra de ned. Kommende hulrom må ikke fylles igjen.

.....

3227 Svartelva, Bjørby

Flommarksskog – Flompåvirket oreskog Verdi: A Areal : 78,39 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt senest høsten 2013 av BioFokus i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i Stange kommune. Området er ikke tidligere avgrenset.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør i hovedsak de skogkledde flommsonene til Svartelva øst for Ihlseng og Bjørby helt nord i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: De avgrensede arealene er forholdsvis homogene og fremstår som naturtypen flommarksskog med utforming flompåvirket oreskog. Skogen er forholdsvis gammel i partier, men deler av området har trolig vært beitemark tidligere og flyfoto avslører at hvertfall den nordre delen som i dag har noe innslag av granskog var åpen slette i 1960, og grana som finnes her i dag er trolig plantet på den tiden. Gråorskogen som har innslag av mye hegg og noe annet løv. skogen er stedvis godt sjiktet med fleraldret skog og til dels mye liggende og stående død ved i partier. Stedvis har tidligere flommer stuvet opp mye død ved og skapt store vaser enkelte steder. Gråora måler opp til 50 cm i diameter, men de fleste trærne har mål på mellom 15 og 25 cm i diameter. Det er en rekke flomdammer og flomløp gjennom hele området. Vegetasjonen er typisk for denne typen miljøer med kartplanter som tyrihjel, humle, stornesle, skogstjerneblom, bekeblom, krypsleie, ballblom, stakekarse, bekekar, maigull, mjødurt, hegg, springfrø, skogsvinerot, slyngsøtvier, rødhyll, sløke, vendelrot, storklokke, firblad og hundekveke. I partier er det også mye strutseving.

Artsmangfold: Det er ikke påvist rødlistede arter, men potensialet for slike er store både i elva, flomdammene og i skogen. Nærheten til mye åpen engvegetasjon i kantsoner mot kulturlandskap og rundt dammer gjør at en rekke insekter som er knyttet til skog i en del av sin livssyklus og åpne blomsterenger i en annen trolig finner denne lokaliteten svært gunstig å leve i. Potensiale for sopp knyttet til død ved og området er helt sikkert et viktig leve- og hekkeområde for fugl.

Bruk tilstand og påvirkning: Området er i liten grad påvirket i nyere tid og flomdynamikken ser ut til å være intakt. Tidligere åpent område i nord er plantet igjen med gran som nå er i oppløsningsfase med begynnende dødveddannelse.

Fremmede arter: Ingen spesielle arter ut over rødhyll.

Del av helhetlig landskap: Området er en del av flere lignende flommarksskoger langs Svartelva, men dette er kanskje det største og mest intakte.

Verdivurdering: Størrelse, intakt flomdynamikk og mange viktige habitatkvaliteter i et lavereliggende vassdrag med høy produktivitet tilsier verdi som som svært viktig (A verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er ingen av kvalitetene ved biotopen som er avhengig av skjøtsel for å fremmes. Den bør derfor overlates til fri utvikling for at kvalitetene skal få utvikle seg videre.

.....

3228 Petlund Ø

Slåttemark – Rik slåttemarkskant Verdi: B Areal : 1,37 daa

Innledning: Lokaliteten er tidligere kartlagt som del av multipolygon med med BN00040000 (Petlund). Lokaliteten er nå skilt ut som egen lokalitet. Området ble senest befaring høsten 2013, men da kun avstandsvurdert. Artsliste er hentet fra dragehoderegistreringer som ble utført i 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en skog- og krattbevokst åkerholme med enkelte noe åpnere partier. Lokaliteten ligger nord for Ottestad kirke nord i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Slåttemark er brukt som naturtype for å synliggjøre behovet for skjøtsel for på sikt å opprettholde en urterik vegetasjon på åkerholmen. Mye av lokaliteten er skogkledt med bl. a. hengebjørk. Enkelte partier er sterkt krattbevokst, mens det i mindre partier som er meget grunnlendte finnes urterik vegetasjon, dog ofte med et øvre sjikt av bringebær og roser. Typiske arter på i sørvendt skråning som dekker ca. 200 m² er dragehode som dekker omtrent 7 m², tjæreblom, bergmynte, nikkesmelle, marianøkkeblom, enghave, dunhave og knoppurt.

Artsmangfold: Ut over dragehode og nikkesmelle er det ikke kjent rødlistede og truede arter. Potensiale for ytterligere av karplanter og insekter, lav og moser vurderes og være til stede, særlig om det settes inn skjøtselstiltak. Kielland Lund kartla også smalfrøstjerne på denne lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er liten aktivitet på åkerholmene i dag og alle er i sterk gjengroing med skog og kratt. Åkerholmene har tidligere trolig vært beitet på høsten og kanskje også brent og ryddet år om annet. Lokaliteten er trolig også utsatt for gjødsling og evt. sprøyting da den ligger helt i åkerkanten.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Kalkrik slåttemark med funn av rødlistete arter og som er en sterkt truet naturtype skal normalt sett ha verdi som svært viktig. Gjengroing over lang tid og fravær av målrettet skjøtsel for å ivareta kvalitetene senker imidlertid verdien til viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Hele holmen bør skjøttes som en slåtteeng med særlig fokus på å slå de frodigere partiene, mens de skrinne delene kun ryddes for kratt, busker og småtrær år om annet. Det bør lages en forvaltningsplan for de gjenværende restene av kalkrik engvegetasjon rundt Ottestad.

.....

3229 Lundgård store II

Slåttemark – Rik slåttemarkskant Verdi: B Areal : 1,76 daa

Innledning: Lokaliteten er senest kartlagt i 2010 i forbindelse med kartlegging av dragehode. Beskrivelse og avgrensning er tidligere et multipolygon knyttet til lokalitet BN00039997. Denne lokaliteten er nå videreført som en ny selvstendig lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en skogdekt avrundet åkerholme med enkelte noe åpnere partier. Lokaliteten ligger nord for Ottestad kirke nord i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: slåttemark er brukt som naturtype for å synliggjøre behovet for skjøtsel for på sikt å opprettholde en urterik vegetasjon på åkerholmen. Mye av lokaliteten er skogkledd. Enkelte partier er sterkt krattbevakst, mens det i mindre partier som er meget grunnlendte finnes urterik vegetasjon, dog ofte med et øvre sjikt av bringebær og roser. De grunnlendte og i dag mest verdifulle engene ligger sørvendt på åkerholmen. Denne mindre delen av lokaliteten anslås til ca. 300 kvadratmeter hvorav område bevokst med dragehode er omtrent 50 kvadratmeter. I tillegg til dragehode finnes typiske arter som dunhavre, enghavre, bergmynte, tjæreblom og prestekrage.

Artsmangfold: Ut over dragehode er det ikke kjent rødlistede og truede arter. Potensiale for ytterligere av karplanter og insekter, lav og moser vurderes og være til stede, særlig om det settes inn skjøtselstiltak.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er liten aktivitet på åkerholmene i dag og alle er i sterk gjengroing med skog og kratt. Åkerholmene har tidligere trolig vært beitet på høsten og kanskje også brent og ryddet år om annet. Lokaliteten er trolig også utsatt for gjødsling og evt. sprøyting da den ligger helt i åkerkanten.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Kalkrik slåttemark med funn av rødlistete arter og som er en sterkt truet naturtype skal normalt sett ha verdi som svært viktig. Gjengroing over lang tid og fravær av målrettet skjøtsel for å ivareta kvalitetene senker imidlertid verdien til viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Hele holmen bør skjøttes som en slåtteeng med særlig fokus på å slå de frodigere partiene, mens de skrinne delene kun ryddes for kratt, busker og småtrær år om annet. Det bør lages en forvaltningsplan for de gjenværende restene av kalkrik engvegetasjon rundt Ottestad.

.....

3230 Skreddarstua

Dam – Verdi: B Areal : 1,55 daa

Innledning: Området ble avgrenset av Terje Blindheim, BioFokus, i forbindelse med naturtypekartlegging i Stange 2013. Lokaliteten er ikke tidligere avgrenset.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger et par kilometer sør for Ottestad kirke nord i Stange kommune og utgjør en dam og tilhørende myr/våtmark.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dam som omgis av gjødsle beiteareal i hevd. Beitedammer som ikke gjerdes inn og som er en naturlig del av et åpent beite har blitt mindre vanlig i landskapet og utgjør derfor en verdi for arter som er knyttet til denne naturtypen. Dammen har en sonering av karplanter fra kant og ut i vannet hvor det er svakt utvikla flytebladssamfunn. I nord er det tette forekomster av flaskestarr og de indre delene har preg av fattig myrvegetasjon. Typiske arter som er registrert er myrhatt, nikkebrønsle, grastjernaks, kjempepiggnopp, andemat, flaskestarr, krypkvein og mannasøtgras.

Artsmangfold: Foruten den rødlistede arten nikkebrønsle er det ikke registrert noen sjeldne arter. Potensialet for ferskvannstilknyttede insekter knyttet til beitedammer vurderes som til stede.

Bruk tilstand og påvirkning: Dammen påvirkes positivt gjennom beite og at det holdes åpent rundt dammen.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: En av flere dammer rundt Ottestad.

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som en artsrik dam i kulturlandskapet og med en påvist rødlisteart gis den verdi som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det bør fortsettes og holdes åpent rundt dammen og den bør ikke gjerdes inn for å unngå tilgroing.

.....

3231 Lundgård store III

Slåttemark – Rik slåttemarkskant Verdi: B Areal : ,48 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt i forbindelse med kartlegging av den prioriterte arten dragehode. Avgrensning av holmen er gjort i forbindelse med naturtypekartlegging i Stange 2013-14, men ble ikke undersøkt i felt da. Området ble undersøkt sist i juni 2010 i forbindelse med kartlegging av dragehode.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en av flere grunnlendte åkerholmer på Ottestad nord i Stange og nord for gården Lundgård store.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: slåttemark er brukt som naturtype for å synliggjøre behovet for skjøtsel for på sikt å opprettholde en urterik vegetasjon på åkerholmen.

Artsmangfold: Arealet med intakt tørrengvegetasjon anslås til ca. 80 m2 hvorav område bevokst med dragehode omtrent 3 m2. Andre arter som er registrert er smalfrøstjerne (mye), flekkgrisøre, tjæreblom, skogkløver og kongsmyste.

Bruk tilstand og påvirkning: Åkerholmen er i ferd med å gro igjen med busker og trær, særlig områdene rundt de skrinne partiene. Tidligere beite av åkerholmene i området er opphørt.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Kalkrik slåtte-mark med funn av rødlistete arter og som er en sterkt truet naturtype skal normalt sett ha verdi som svært viktig. Gjengroing over lang tid og fravær av målrettet skjøtsel for å ivareta kvalitetene senker imidlertid verdien til viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Hele holmen bør skjøttes som en slåtteeng med særlig fokus på å slå de frodigere partiene, mens de skrinne-ste delene kun ryddes for kratt, busker og småtrær år om annet. Det bør lages en forvaltningsplan for de gjenværende restene av kalkrik engvegetasjon rundt Ottestad. Det er ikke registret fornminner på denne Åkerholmen.

.....

3232 Høberg S

Slåtte-mark – Rik slåtte-markskant Verdi: B Areal : ,48 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt i forbindelse med kartlegging av den prioriterte arten dragehode. Avgrensning av holmen er gjort i forbindelse med naturtypekartlegging i Stange 2013-14, men ble ikke undersøkt i felt da. Deler av lokaliteten er avgrenset som et automatisk fredet kulturminne (gravfelt) fra jernalderen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør ytre del av et grunnlendt nes som stikker ut i fulldyrka mark sør vest for bebyggelsen på Høberg nord i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: slåtte-mark er brukt som naturtype for å synliggjøre behovet for skjøtsel for på sikt å opprettholde en urterik vegetasjon på Åkerholmen. Noe overgrodd kalkbakke i kantsone åker og hage. De viktigste tørrengpartiene i dag finnes på sørsiden mot åker. Hele holmen/neset er avgrenset da verdifull engflora kan være noe gjengrodd også på øvrige deler av dette arealet.

Artsmangfold: Arealet med intakt tørrengvegetasjon anslås til ca. 50 m2 hvorav område bevokst med dragehode omtrent 2 m2. Andre arter som er registrert er skogkløver (mye, enghavre) og kongsmunte.

Bruk tilstand og påvirkning: Åkerholmen er i ferd med å gro igjen med busker og trær, særlig områdene rundt de skrinne-ste partiene, men også på de mest grunnlendte partiene tar busker og kratt overhånd og den rikeste vegetasjonen er på vikende front. Tidligere beite av Åkerholmene i området er opphørt.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Kalkrik slåtte-mark med funn av rødlistete arter og som er en sterkt truet naturtype skal normalt sett ha verdi som svært viktig. Gjengroing over lang tid og fravær av målrettet skjøtsel for å ivareta kvalitetene senker imidlertid verdien til viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Hele holmen bør skjøttes som en slåtteeng med særlig fokus på å slå de frodigere partiene, mens de skrinne-ste delene kun ryddes for kratt, busker og småtrær år om annet. Det bør lages en forvaltningsplan for de gjenværende restene av kalkrik engvegetasjon rundt Ottestad. Det er ikke registret fornminner på denne Åkerholmen.

.....

3233 Ekeberg S

Naturbeitemark – Rik beitemarkskant Verdi: B Areal : ,96 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt i forbindelse med kartlegging av den prioriterte arten dragehode. Avgrensning av holmen er gjort i forbindelse med naturtypekartlegging i Stange 2013-14, men ble ikke undersøkt i felt da. Et er antatt at hele området som er avgrenset har rik og beitet lågurtvegetasjon.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør brattlendte og østvendte deler av beitemark sør for Ekeberg gård i Stange kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Det er antatt at hele området beites og naturtypen Naturbeitemark er derfor brukt. Utgangspunktet for avgrensningen er registreringen av to mindre dragehodeforekomster i midtre og nordre del av avgrensningen. Det er imidlertid også kartlagt marianøkleblom, engtjæreblom, gulmaure, kongsmunte, sølv-mure, dunkjempe, skogkløver og lakrismjelt noe som tyder på at området innehar rik lågurtvegetasjon.

Artsmangfold: Arealet med dragehode er anslått til ca. 30 kvadratmeter. Potensial også for insekter knyttet til rik og varm blomstereng.

Bruk tilstand og påvirkning: Området beites i dag.

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en av flere lignende lokaliteter i nærområdet.

Verdivurdering: Lokaliteten er ikke vurdert ut fra annet enn dragehode og verdivurderingen gjøres derfor på noe svakt grunnlag. Det gjelder også avgrensningen av området. Funn av en sårbar og prioritert art og rik lågurtvegetasjon som er i aktiv hevd vurderes foreløpig som viktig (B verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det er optimalt for naturverdiene i den delen av beitemarka som er avgrenset at beitet her starter opp først etter at blomstringen er på hell, dvs. etter midten av juli. Det anbefales også at beitet ikke er for hardt og at et moderat beite heller følges opp av noe rydding år om annet.

.....

3234 Labbelvas solside

Rik edellauvskog – Rasmark- og ravine-almeskog Verdi: A Areal : 15,6 daa

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) og Rune Solvang (Asplan Viak) 7.9.2010 ifbm konsekvensutredning naturmiljø E6-utbyggingen. Tidligere undersøkt av THH og Sigve Reiso (Siste Sjanse/Biofokus) 29.6.2001 ifbm nøkkelbiotopkartlegging på Stange Almanning. Lokaliteten utgjør en del av tidligere lokalitet BN00039871 Labbelva, som etter undersøkelsene 7.9.2010 splittes opp i tre deler. Beskrivelsen er den opprinnelige, men nedre deler mot E6 kan være ødelagt av noe som se ut som en ny trase for høyspent. Flere rødlistearter, bl. a. piggrøykssopp fantes her.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs nedre del av Labbelva, ovenfor E6, og består av et ca 250 meter langt parti i den sørvestvendte brattlia opp fra elva. Området grenser til kraftlinjetrasé i nedkant, yngre/triviell skog på oversiden, og til Labbelvas bekkekløft (egen lokalitet) oppover mot sør.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Dette er ei sørvestvendt, solvarm li med gunstig lokalklima og rik berggrunn, og rik lågurtskog er dominerende vegetasjonstype. Treslagsblandingen er stor, med gran og mye løvtrær (mye lønn, en del ask, selje, bjørk, og mindre innslag av hassel, alm, rogn, stedvis en del osp). Skogstrukturen er variert og heterogen, stedvis med små åpninger, men også med mindre partier tettere, homogen skog. Skogen er gjennomgående middealdrende til relativt ung, gamle trær mangler, men enkelte gran og løvtrær er relativt grove (rask vekst på den høye boniteten). Det er en hel del nydannet død ved, ned mot elva stedvis rikelig med døde løvtrær. Skogen er tidligere beitepåvirket og er nå i en gjengroingsfase der det store innslaget av løvtrær delvis er suksesjonsbetinget. Restforekomster av engplanter i åpningene.

I sørøst, der det er brattlendt terreng som stedvis er ravinert i "gryta" opp fra elva, overtar edelløvskog i form av alm-lindeskog, med alm, lønn, hassel, litt ask, gran, selje, rogn. Dette er svært rik skog på finkornet moldjord. Feltsjiktet er glissent, med mye eksponert jord i det bratte, lokalt noe rasutsatte terrenget. Skogen er middelaldrende til nokså ung, men med innslag av noen halvgamle alm, lønn og ask, og med en del død ved.

Artsmangfold: Gunstig lokalklima og rike vegetasjonstyper gir grunnlag for varmekjære arter som er sjeldne i distriktet. Karplantefloraen er variert og rik, med et stort utvalg av næringskrevende, varmekjære arter. Bl.a. er det påvist fagerklokke, prestekrage, leddved, trollbær, kratthumbleblom, blåveis, skogsalat, kranskonvall, storklokke, snerprørkvein. Den jordboende sopppungaen er rik og interessant, både i alm-lindeskogen og blandingsskogen. Mest interessant i så måte er piggsvinrøyskopp (*Lycoperdon echinatum*) (VU) og hasselslørsopp (*Cortinarius cotoneus*) (VU) (en viss usikkerhet knytter seg til artsbestemmelsen av sistnevnte), som ble påvist i et solvarmt, litt åpent parti med hasselkratt nord i lokaliteten. Begge artene er utpreget varmekjære, og ikke påvist i Mjøsdistriktet tidligere. Det ble også observert en rik funga av moldjordssopp, bl.a. gule *Clavulinopsis* spp., tuet kølesopp (*Clavaria fragilis*), den sjeldne oliven rødskivesopp (*Entoloma versatile*) (DD), kantarellvokssopp (*Hygrocybe cantharellus*), kjeglevokssopp (*H. conica*), liten vokssopp (*H. insipida*), mønjevokssopp (*H. miniata*), kritt vokssopp (*H. virginea*), spissvokssopp (*H. persistens*). Det er utvilsomt potensial for et betydelig utvalg sjeldne og rødlistede jordboende sopp. Flere innsamlete arter er på skrivende tidspunkt (14.9.2010) ikke artsbestemt. Det kan også være interessante arter knyttet til død ved i området, først og fremst på død ved av edelløvtrær. Et gammelt funn av VU-soppen krystallpiggsinn (*Hyphodermella corrugata*) (funnet av Even Høgholen 1978 (Artskart 2010)) antas å være herfra (varmekjær, sjelden art). I 1998 ble det funnet mosegelekølle (*Eocronartium muscicola*) (NT) blant mose på almestamme, enten innenfor denne lokaliteten eller nede i dalbunnen (Artskart 2010). Lavfloraen virker derimot klart fattigere, bl.a. med bare sparsomme innslag av filthinnelav (*Leptogium saturninum*) og skjellglye (*Collema flaccidum*) av lobarion-arter. Mosefloraen er dårlig undersøkt, men antas å ha potensial for interessante arter.

Bruk tilstand og påvirkning:

Fremmede arter: Ingen registrerte.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten utgjør en del-lokalitet av Labbelvas bekkekløft, og må ses i sammenheng med "hovedlokaliteten" videre oppover. De to del-lokalitetene utgjør et økologisk helhetlig naturmiljø som må ses i sammenheng.

Verdivurdering: Lokaliteten har betydelige naturverdier knyttet til rik alm-lindeskog og rik blandingsskog, og har et rikt arts mangfold av varmekjære arter som er sjeldne i distriktet, inkludert enkelte nasjonalt sjeldne arter. Skogen er imidlertid betydelig påvirket i tidligere tider, og kvaliteter knyttet til gamle trær og død ved er begrenset, men utviklingspotensialet er stort. Området vurderes som svært viktig (verdi A).

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling anbefales for å ivareta og videreutvikle skogkvalitetene.

.....

3235 Labbelva vest for E6

Gammel boreal lauvskog – Gammel gråorheggeskog Verdi: C Areal : 10,3 daa

Innledning: Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) og Rune Solvang (Asplan Viak) 7.9.2010 ifbm konsekvensutredning naturmiljø E6-utbyggingen. Lokaliteten erstatter delav av tidligere lokalitet BN00039871 Labbelva, som etter undersøkelsene 7.9.2010 splittes opp i tre deler.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs nedre del av Labbelva, fra E6-brua ned til litt nedenfor, og består av en smal sone i dalbunnen. Området grenser til sterkt kulturpåvirkete arealer (ungskog, veier, kulturlandskap, bebyggelse).

Naturtyper og vegetasjonstyper: Fuktig, frodig, rik gråor-heggeskog dekker denne delen av Labbelvas dalgang. Angitt som gammel gråor-heggeskog, selv om denne ikke er spesielt gammel i dag. Gråor dominerer, men det er også en del selje, hegg og ask, samt sparsomt rogn, bjørk, gran. Skogen er relativt ung, med trær av små til moderate dimensjoner, med unntak av enkelte selje og ask på opptil ca 35 cm diameter. Det er en del ferskt til middels nedbrutt død ved, samt et par godt nedbrutte granlæger fra trær som har falt ned i dalbunnen. Det går en gammel traktorvei/hestevei i dalbunnen oppover fra fabrikkken (med plantet granskog i optimalfase på oppsiden).

Artsmangfold: Kartelltefloraen er rik, med artsutvalg typisk for rik gråor-heggeskog i distriktet, så som maigull, skogsvinerot, springfrø, skogstjerneblom, stankstorkenebb, firblad, myskegras, etc. Stedvis er det mye stornesle og bringebær. Spesielle/sjeldne arter ble ikke påvist. Av sopp ble det sett vanlige vedboende arter som putekjuke (*Phellinus punctatus*), tofargekjuke (*Gloeoporus dichrous*) og kanelbroddsopp (*Hymenochaete cinnamomea*) på stående og liggende død ved, og rynket fingersopp (*Clavulina rugosa*), grankorallsopp (*Ramaria abietina*) og kastanjeparasollsopp (*Lepiota castanea*) på bakken. Mest interessant var et funn av grønnsko (*Buxbaumia viridis*) på råtten granlåg. Et rikt berg på sørsiden har innslag av basekrevende mosearter (som putevimrose *Tortella tortuosa*, glansmose *Homalia trichomanoides*), og det kan være potensial for uvanlige mosearter her. På løvtrærne er det også mye mose, men uten spesielle arter ble påvist.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen i området er utnyttet i lang tid og det har pågått diverse aktiviteter i området. Fremmede arter: Ingen registrerte

Del av helhetlig landskap: Utgjør en av få gjenværende rimelig intakte skogflekker langs nye E6.

Verdivurdering: Denne delen av Labbelva har svært frodig og rik gråor-heggeskog, men skogen er ung, kulturpåvirkningen sterk, artsmangfoldet ikke spesielt rikt, og naturverdiene moderate. På denne bakgrunn vurderes området som lokalt viktig (verdi C).

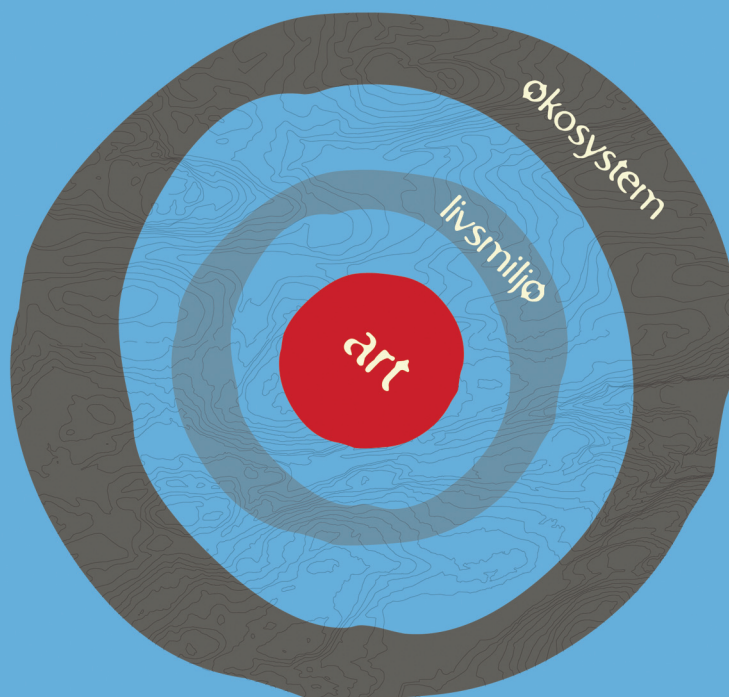
Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling anbefales for å ivareta og videreutvikle skogkvalitetene.

.....

8 Vedlegg 2. Status opprinnelige naturbasefil

Oversikt over lokaliteter hvor hele eller deler av lokaliteten (enkelte multipolygoner) skal slettes fra Naturbase.

IID	Områdenavn	Kommentar
BN00039858	Linderudsjøen Ø,	Punktlokalitet som er inkludert i lokalitet BN00039864
BN00040158	Skrepperud, V for gården	Svært fragmentert og marginale kvaliteter, Terje
BN00040147	Harstad dam	Slettes, dam gjenfylt
BN00039870	Skjerden østre, Stange	Slettes, for små kvaliteter
BN00039991	Store-Ree, eik i kantsone	Slettes, for små kvaliteter
BN00040089	Jembli, Ottestad	For små verdier, lite hevd, gjødslet
BN00040021	Gaustad 250 m SV for garden	Slettes, dam gjenfylt
BN00040148	Slagsvold dam	Slettes, dam gjenfylt
BN00040163	Fjellbergs villa, Strandlykkja	Slettes, ingen spesielle kvaliteter funnet
BN00040039	Skårås store, Vallset	Slettes, for små kvaliteter
BN00040098	Irstaddammene	Slettes, dam gjenfylt
BN00039873	Strandlykkja, N for kirken	Delforekomst slettes, nedbygd
BN00040059	Bjørbydam 1 S for elv Ø	Slettes, sammenslåing
BN00073949	Espa-Mostue	Ingen spesielle kvaliteter funnet.
BN00040157	Atlungstad strandskog	Slettes, påvirket skog og mye golfbane
BN00040174	Fjetrebekken	slettes, for marginalt bekke drag
BN00040000	Petlund, Ottestad	Slettes, åkerholme inkludert i jorde
BN00039994	Arstad nordre Ø for R222 inntil veg,	slettes, nedbygd og gjengrodd
BN00039995	Arstad søndre, Ottestad	Slettes, minimale verdier
BN00039997	Lundgård Store, Ottestad	Slettes, nedbygd og gjengrodd
BN00039999	Gaustad nordre, Ottestad	Et av multipolygonene slettes
BN00039996	Gaustad søndre, Ottestad	Slettes, minimale verdier
BN00040091	Reinsvoll ved Romedal	Slettes, gjødslet eng.
BN00039877	Guthusbekken	Bekke drag, med helt marginale kvaliteter og manglende kantsoner. Multipolygon.
BN00040174	Fjetrebekken	Bekke drag, med helt marginale kvaliteter og manglende kantsoner. Multipolygon.
BN00073945	Håkarrud	Beiteområde som er stort sett skog og gjødsle arealer, jordbearbeidet
BN00040118	Skara steinbrudd og dam	Ingen dokumenterte kvaliteter i hverken dam eller berg.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-397-2

BioFokus-rapport 2014-30